

มาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟใน
กรุงเทพมหานคร

นายชัยวัฒน์ ภมรเวชวรรณ

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

APPROPRIATE MEASURE FOR MUSIC COPYRIGHT DISSEMINATION IN THE RESTAURANTS
AND COFFEE SHOPS IN BANGKOK METROPOLITAN

Mr. Chaiwat Phamornvechawan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Criminology and Criminal Justice
Department of Sociology and Anthropology
Faculty of Political Science
Chulalongkorn University
Academic Year 2017
Copyright of Chulalongkorn University

ชัยวัฒน์ ภมรเวชวรรณ : มาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร (APPROPRIATE MEASURE FOR MUSIC COPYRIGHT DISSEMINATION IN THE RESTAURANTS AND COFFEE SHOPS IN BANGKOK METROPOLITAN) อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร. จุติยา เพชรมณี, 88 หน้า.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายมาตรการสำหรับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์อย่างเหมาะสม และการลดปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 คน และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คน และผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง จำนวน 1 คน การสุ่มตัวอย่างใช้แบบที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (snowball sampling) โดยใช้วิธีการพรรณนาข้อมูลร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายที่สำคัญคือ การเลือกปฏิบัติในการตรวจสอบการเผยแพร่เพลง รวมไปถึงการแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝงของผู้รับมอบอำนาจ ประกอบกับผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความรู้ในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์อยู่ในระดับน้อย 2) มาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์คือ การกำหนดบทบาทการใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝง และระบุรายละเอียดในข้อกำหนดเกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ให้ชัดเจน โดยยึดผลประโยชน์ของเจ้าของผลงาน และการปกป้องคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ 3) แนวทางการลดปัญหาและข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้คือ การให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์และการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์แก่ประชาชน เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อลิขสิทธิ์ในประเทศไทยต่อไป

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา อาชญวิทยาและงานยุติธรรม ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาหลัก

ปีการศึกษา 2560

5881059524 : MAJOR CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE

KEYWORDS: COPYRIGHT INFRINGEMENT / PUBLIC PERFORMANCE / LAW ENFORCEMENT

CHAIWAT PHAMORNVECHAWAN: APPROPRIATE MEASURE FOR MUSIC
COPYRIGHT DISSEMINATION IN THE RESTAURANTS AND COFFEE SHOPS IN
BANGKOK METROPOLITAN. ADVISOR: LECTURER THITIYA PETMUNEE, Ph.D., 88
pp.

This study aimed to study the problems regarding enforcement of copyright law, measures on appropriate dissemination of copyrighted music, and reduction of problems about dissemination of copyrighted music in restaurants and coffee shops. This study was conducted by the qualitative research method. The data collection was based on in-depth interviews from two sample groups, which included 9 restaurant and coffee shop operators in Bangkok, and officers in the administration of justice, including 3 policemen in Bangkok and 1 judge of the Central Intellectual Property and International Trade Court. The sample was selected by the purposive sampling and snowball sampling. The data analysis was based on the descriptive analysis and content analysis the data obtained from the interviews. The results showed that 1) main problems related to enforcement of copyright law were the discrimination in inspecting the dissemination of copyrighted music as well as the hidden acquisition of benefits by attorneys while most operators had knowledge about the dissemination of copyrighted music at the low level. 2) The appropriate measures on dissemination of copyrighted music were to specify the power of attorneys to prevent hidden benefits, and to specify legal details about copyright exceptions by adhering to the work owners' interest and the protection of copyrighted works. 3) The guideline of problem reduction and suggestions from this study were to educate the public about copyright law and dissemination of copyrighted music in order to improve knowledge and good attitude toward copyright in Thailand.

Department: Sociology and Student's Signature

Anthropology Advisor's Signature

Field of Study: Criminology and Criminal
Justice

Academic Year: 2017

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร. ฐิตติยา เพชรมณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำดูแลอย่างใกล้ชิด และแก้ไขข้อบกพร่อง รวมถึงแนวทางในการศึกษาแก่ผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มโครงร่างจนสำเร็จลุล่วงเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ รองศาสตราจารย์ ดร. จุลณี เทียนไทย ที่กรุณาแนะนำแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนนททิพย์ จิตสว่าง ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และ พลตำรวจโท ดร. อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ท่านผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ ในสาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ที่คอยสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย และผู้มีพระคุณสำหรับผู้วิจัย คือ บิดา มารดา ที่คอยสนับสนุน ห่วงใย และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
1.3 คำถามการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	7
1.6 นิยามศัพท์.....	7
1.6.1 นิยามศัพท์ทั่วไป.....	7
1.6.2 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2.....	10
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และเพลงลิขสิทธิ์.....	11
2.1.1 ความหมายของลิขสิทธิ์และเพลงลิขสิทธิ์.....	11
2.1.2 ทศนคติเกี่ยวกับลิขสิทธิ์.....	12
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความผิดทางอาญา.....	13
2.3 นโยบายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในประเทศไทย.....	15

2.4 กฎหมาย การบังคับใช้ และการตีความกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลง ลิขสิทธิ์.....	16
2.4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์.....	16
2.4.2 การบังคับใช้กฎหมาย และการดำเนินคดีเพลงลิขสิทธิ์.....	21
2.4.3 กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศ	23
2.4.4 การตีความกฎหมาย	27
2.5 ทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยาที่เกี่ยวข้อง.....	28
2.5.1 ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory).....	28
2.5.2 ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Theory).....	30
2.5.3 ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory).....	32
2.5.4 ทฤษฎีการคิดก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory).....	33
2.5.5 ทฤษฎีการลงโทษที่ได้สัดส่วน	35
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	40
บทที่ 3	41
ระเบียบวิธีวิจัย.....	41
3.1 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	41
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
3.5 จริยธรรมการวิจัย.....	43
3.6 ระยะเวลาในการวิจัย	44
บทที่ 4.....	45

ผลการศึกษา.....	45
4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ	46
4.1.1 ความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟของ ผู้ประกอบการ.....	46
4.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ.....	51
4.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ.....	58
4.2 มาตรการการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างเหมาะสม.....	64
4.3 การลดปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ	69
4.4 อภิปรายผลการศึกษา	71
บทที่ 5.....	75
สรุปและข้อเสนอแนะ	75
5.1 สรุป.....	75
5.2 ปัญหาที่พบจากการวิจัย.....	77
5.3 ข้อเสนอแนะ	78
5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา.....	78
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	80
รายการอ้างอิง.....	81
ภาคผนวก	84
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	88

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา.....	1
ตารางที่ 2 เปรียบเทียบกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศ.....	26
ตารางที่ 3 ระยะเวลาในการวิจัย	44
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	46
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ด้านแนวคิดและกฎหมายลิขสิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง	48
ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ด้านการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของ กลุ่มตัวอย่าง	49
ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ด้านขั้นตอนการตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ของเจ้าหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง	50

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาในการละเมิดลิขสิทธิ์ยังคงเป็นหนึ่งในปัญหาที่คงอยู่มาอย่างยาวนาน แม้ว่าจะมีมาตรการควบคุมที่เด็ดขาดเพียงใดก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยในการสร้างสรรค์ผลงาน ทำให้การการคิดค้นและการเผยแพร่ผลงานมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น นำไปสู่การละเมิดลิขสิทธิ์อย่างแพร่หลายในวงกว้าง แม้จะมีกฎหมายลิขสิทธิ์ทำหน้าที่คุ้มครองและปกป้องสิทธิความเป็นเจ้าของผลงานมากขึ้น อีกทั้งยังมีการพัฒนารูปแบบของการคุ้มครองให้ครอบคลุมผลงานประเภทต่างๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ตามความก้าวหน้าของวัฒนธรรมและเทคโนโลยี ก็ยังสามารถพบเห็นการละเมิดลิขสิทธิ์อยู่ทั้งที่เป็นการกระทำผิดโดยเจตนา และไม่เจตนา โดยในสถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สามารถบอกได้ถึงการทำผิดตามประเภทต่างๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

การกระทำ ผิดแบ่งตาม พระราชบัญญัติ	ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558		ปี 2559	
	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)
1. พ.ร.บ. เครื่องหมาย การค้า	5,054	763,427	5,960	669,957	6,553*	910,516*	5,012	2,646,258
2. พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	4,359	835,708	3,592	308,235			1,504	130,492
3. พ.ร.บ. สิทธิบัตร	29	10,863	13	1,137			158	10,882
4. กฎหมาย อื่นที่ เกี่ยวข้อง	268	181,343	359	68,727			-	-

ตารางที่ 1 สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา (ต่อ)

การกระทำ ผิดแบ่งตาม พระราชบัญญัติ	ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558		ปี 2559	
	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)	คดี	ของกลาง (ชิ้น)
รวม	9,710	1,791,341	9,924	1,048,056	6,553	910,516	6,674**	2,787,632**

* หมายเหตุ ข้อมูล ปี 2558 เป็นข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงรายละเอียดประเภทคดี

** หมายเหตุ ข้อมูลรวม ปี 2559 ไม่ได้มีการนับรวมการกระทำผิดกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
ที่มา: กรมทรัพย์สินทางปัญญา (2559b)

จากตารางสถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาพบว่า การกระทำผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์มีการกระทำผิดมากเป็นอันดับ 2 จากจำนวนของการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหมด มีจำนวนคดีการกระทำผิดสูงสุด จำนวน 3,592 คดี ข้อมูลปัจจุบันในปี 2559 มีจำนวน 1,504 คดี การกระทำผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้ามีจำนวนคดีสูงสุด จำนวน 5,960 คดี ข้อมูลปัจจุบันในปี 2559 มีจำนวน 5,012 คดี ซึ่งในจำนวนของการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหมด ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ถือเป็นปัญหาที่ยังคงต้องจับตามอง เนื่องจากประเภทการคุ้มครองผลงานที่หลากหลาย อีกทั้งข้อกฎหมายที่มีความละเอียด จากตารางข้างต้น พบว่าในปี 2558 แม้จะไม่ได้มีการจำแนกประเภทการกระทำผิด แต่จำนวนการกระทำผิดรวมกลับลดลงจากปี 2557 อย่างมาก อาจเป็นผลมาจากการกดดันจากประเทศคู่ค้าด้วยการจัดอันดับประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่ถูกจับตาเป็นพิเศษ (PWL) จึงมีนโยบายการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่เข้มข้นขึ้น ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยถูกปรับสถานะเป็นประเทศที่ต้องจับตามอง (WL) (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2560) และส่วนหนึ่งอาจมาเหตุมาจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ฉบับที่ 2 และฉบับที่ 3 ขึ้นในปี 2558 ทำให้เพิ่มความตื่นตัวในเรื่องของลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา ถัดมาในปี 2559 จะพบว่าจำนวนการกระทำผิดรวมมีการเพิ่มขึ้นจากในปี 2558 โดยที่จำนวนการกระทำผิดรวมของปี 2559 ยังไม่มีการรวมการกระทำผิดของกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปด้วย แสดงให้เห็นว่าหากไม่มีการตื่นตัวหรือบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง จะส่งผลให้ปัญหาเรื่องลิขสิทธิ์ยังคงเกิดขึ้นต่อไป

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 27 บัญญัติไว้ว่า “การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง แก่งานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 (5) ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำดังต่อไปนี้ 1. ทำซ้ำหรือดัดแปลง 2. เผยแพร่ต่อสาธารณชน” การทำซ้ำ ดัดแปลง แก้ไข รวมถึงการเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์ต่อสาธารณะโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน เป็นการละเมิดสิทธิที่เจ้าของผลงานสามารถใช้ผลงานลิขสิทธิ์ที่ตนเองสร้างสรรค์ขึ้นมาในการหาประโยชน์หากำไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้กระทำผิดที่นำผลงานลิขสิทธิ์ไปใช้โดยหวังผลกำไรเข้าหาตนเอง ถือเป็นละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หากการกระทำนั้นเป็นการกระทำเพื่อการค้า จะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่

หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามที่ระบุใน มาตรา 69 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ผลงานที่ถูกละเมิดลิขสิทธิ์นั้นสามารถแบ่งได้หลากหลายประเภทอาทิ ผลงานทางความคิด ภาพถ่าย ผลงานออกแบบ สินค้าแบรนด์เนม เพลง ภาพยนตร์ และอื่นๆ สำหรับประเทศไทยแล้ว การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นปัญหาเรื่องจริงที่เกิดขึ้นมานานและยังคงอยู่ในสังคมปัจจุบัน ปัญหาอันดับต้นๆ ของการละเมิดลิขสิทธิ์คือ ปัญหาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์เพลง ในทุกวันนี้ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า ปัญหาลิขสิทธิ์เพลงเป็นหนึ่งในปัญหาที่สามารถพบเจอปัญหาได้ทั่วไปและมีอยู่มากมายแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี เช่น การคัดลอกหรือดัดแปลงแก้ไขเพลงไม่ว่าจะทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของเพลง, การนำเพลงไปใช้โดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน หรือการได้มาซึ่งเพลงด้วยวิธีการที่มิชอบ อาทิ การคัดลอกแผ่นเพลง การดาวน์โหลดจากอินเทอร์เน็ตหรือระบบอื่นๆ และการซื้อขายเพลงละเมิดลิขสิทธิ์ที่เรียกว่า “แผ่นเถื่อน - แผ่นผี” ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามร้านค้าจนกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดา

การละเมิดลิขสิทธิ์เพลงที่พบในสังคมไทยนั้นมีหลากหลาย ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรม การฟังเพลงของผู้คนในแต่ละยุคสมัย ที่สามารถพบเห็นได้เป็นส่วนมากในปัจจุบันคือ การคัดลอกเพลง หรือสิ่งบันทึกเสียงต่างๆ อาทิเช่น แผ่นซีดีหรือ แฟลชไดรฟ์ (USB Flash drive) เพื่อการหากำไรของตนเองจากผลงานโดยที่มิได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน ซึ่งสามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามร้านค้าข้างทาง ตลาดนัด หรือแม้แต่ห้างสรรพสินค้า นอกจากการทำเพื่อการค้าแล้ว ยังสามารถพบเห็นการดาวน์โหลดแจกจ่ายเพลงอันมีลิขสิทธิ์ได้ตามอินเทอร์เน็ต และเป็นหนึ่งในรูปแบบการละเมิดลิขสิทธิ์ที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็วมาก เนื่องมาจากเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าในปัจจุบัน ทำให้ช่องทางการเข้าถึงเพลงมีมากขึ้น พฤติกรรมการฟังเพลงของผู้บริโภคเริ่มมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลง ในบางประเทศเริ่มเปลี่ยนพฤติกรรมจากการซื้อซีดีเป็นการฟังเพลงจากวิธีการสตรีมเพลง (Music Streaming) มากขึ้น ในประเทศไทยเองก็มีการเปลี่ยนพฤติกรรมการฟังเพลง โดย JOOX เป็นแอปพลิเคชันการสตรีมเพลง (Music Streaming) ที่ได้รับความนิยมในไทยมากที่สุด เนื่องจากมีเพลงไทย-สากลหลากหลาย สามารถใช้งานผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟนได้ และใช้งานโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (Samadi, 2016) ทำให้อินเทอร์เน็ตกลายเป็นสิ่งสำคัญต่อพฤติกรรมการฟังเพลงในปัจจุบันที่เน้นการฟังฟรีไม่มีการเสียค่าใช้จ่าย และสามารถเปิดฟังได้ทุกเวลาตามต้องการ ด้วยความสะดวกรวดเร็วที่มากมาย ส่งผลให้อินเทอร์เน็ตเป็นต้นกำเนิดที่ทำให้เกิดช่องทางการละเมิดลิขสิทธิ์อย่างแพร่หลายในปัจจุบันอีกด้วย

เมื่อมองถึงปัญหาลิขสิทธิ์เพลงของประเทศไทยในช่วงไม่นานมานี้จะพบเห็นหนึ่งปัญหาที่เป็นข้อถกเถียงกันอย่างมากมาย นั่นคือ ปัญหาการเผยแพร่ผลงานเพลงในสถานประกอบการต่างๆ รวมไปถึงร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ว่าถือเป็นความผิดในฐานละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่ ในมุมมองของเจ้าของผลงานลิขสิทธิ์จะเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีผิดกฎหมาย เพราะเป็นการนำเพลงอันมีลิขสิทธิ์ ซึ่งในประเทศไทยนั้นลิขสิทธิ์เพลงส่วนมากจะอยู่กับค่ายเพลง หากมีการนำไปใช้ก็จำเป็นต้องมีการขออนุญาต หรือจ่าย

ค่าลิขสิทธิ์ให้ถูกต้องเสียก่อนที่จะนำไปใช้มิฉะนั้นจะเป็นการเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยที่มิได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน ตามมาตรา 27 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในมุมมองของผู้ประกอบการที่ทำการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟมองว่า การเปิดเพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟของตนดังกล่าวนั้นมีใช้เพื่อการหากำไร เป็นเพียงการเปิดเพื่อเสริมบรรยากาศร้านเพียงเท่านั้น ไม่ได้มีการเรียกเก็บค่าบริการเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ประเด็นการเปิดเพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟนั้นเป็นประเด็นถกเถียงกันอยู่ระยะเวลาหนึ่งเนื่องจากความรู้ความเข้าใจในเรื่องของลิขสิทธิ์ที่ยังไม่มากพอของสังคมไทย จึงเกิดกรณีดังในการจับลิขสิทธิ์ขึ้นในสถานประกอบการ หรือร้านค้าที่เปิดเพลง จาก คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8220/2553 มีสาระสำคัญคือเจ้าของผลงานเพลงลิขสิทธิ์ทำการฟ้องสถานประกอบการในจังหวัดระยองซึ่งทำการเผยแพร่เพลงที่มีลิขสิทธิ์จากแผ่น CD เพียงแต่ในกรณีนี้ศาลได้ทำการยกฟ้อง เนื่องจากเห็นว่า “ไม่ปรากฏว่าจำเลยเปิดเพลงเพื่อหากำไรโดยตรงจากการที่ให้ลูกค้าได้ฟังเพลง โดยการเรียกเก็บค่าตอบแทนจากลูกค้าในการเปิดเพลง หรือเรียกเก็บเพิ่มรวมไปกับค่าอาหารและเครื่องดื่มแต่อย่างใด” ฎีกานี้จึงถูกบรรดาสถานประกอบการต่างๆ ใช้เป็นกรณีอ้างอิงในการเอาตัวรอดจากการเก็บค่าลิขสิทธิ์ของค่ายเพลง เพียงแต่ฎีกาที่หยิบยกมานั้นมีอาจใช้ได้กับทุกสถานการณ์ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8220/2553 นั้นศาลมีคำสั่งยกฟ้องเพราะ เห็นว่ากำไรของสถานประกอบการ หรือร้านค้าดังกล่าวนั้นมาจากการขายอาหาร มิใช่จากเพลงที่เปิด หากว่าเป็นสถานประกอบการ หรือร้านค้าที่จำเป็นต้องใช้เพลงเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจการ อาทิเช่น ร้านคาราโอเกะ, ผับ-เฮค หรือสถานบันเทิงที่ใช้เพลงเป็นส่วนหนึ่งของกิจการ นั่นถือเป็นการเปิดเพลงที่เอื้อต่อการประกอบกิจการเพื่อให้ได้มาซึ่งกำไร ในกรณีนั้นจะต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์เพลงที่ได้เผยแพร่ต่อสาธารณชน มิฉะนั้นจะถือเป็นการเผยแพร่โดยที่มิได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงานได้ (ผู้จัดการออนไลน์, 2558b)

แม้ว่าจะมีตัวอย่างจากกรณีที่หยิบยกมานำเสนอก็ดังกล่าวไม่ได้เป็นข้อสรุปว่า การเปิดเพลงโดยที่ไม่เก็บค่าบริการจากลูกค้าเพิ่มเติมสามารถทำได้เสมอไป อยู่ที่การตีความกฎหมายว่ากรณีไหนจะเข้าข่ายความผิด กรณีไหนไม่เข้าข่ายความผิด เช่น ผู้ประกอบการร้านอาหารในตัวอย่างที่หยิบยกมาไม่ได้เปิดเพลงเพื่อการหากำไร แต่ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟบางแห่งอาจไม่ได้ใช้เพลงเพื่อการหากำไร แต่ใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งในการดึงดูดลูกค้าให้มาใช้บริการ เช่น ร้านอาหารต่างชาติ หรือร้านแนวเพื่อชีวิตที่มีสไตล์เฉพาะตัว ที่มีเป้าหมายในการดึงดูดกลุ่มลูกค้าชัดเจน การเปิดเพลงจึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ส่งเสริมบรรยากาศร้านอาหาร - ร้านกาแฟมากขึ้น ทำให้ลูกค้าตัดสินใจเข้ามาใช้บริการได้ โดยต้องขึ้นอยู่กับกรณีตีความกฎหมายที่ไม่ได้มีกฎเกณฑ์อย่างชัดเจน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นปัญหาการเปิดเพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟต้องเผชิญกับการตีความ และข้อกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ยากต่อการเข้าใจ เนื่องจากการเลือกเข้าร้านอาหาร - ร้านกาแฟของลูกค้าในปัจจุบันนั้นไม่ได้มองเพียงอาหาร หรือเครื่องดื่มเป็นหลักเท่านั้น สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่แต่ละร้านดึงขึ้นมาเป็นจุดเด่น เช่น บรรยากาศร้านที่ดึงดูด, การเดินทางสะดวกสบาย มีที่จอดรถรองรับ, บริการเสริมอื่นๆ เช่น อินเทอร์เน็ต Wifi เป็นต้น ซึ่งการตีความกฎหมายลิขสิทธิ์นั้นอาจชี้ว่าบรรดาสถานประกอบการสำหรับ

การดึงดูดลูกค้าเป็นสิ่งที่ไม่ช่วยสร้างกำไรหลักแก่ร้านอาหาร - ร้านกาแฟ แต่อาจเป็นบริการพิเศษที่ใช้ดึงดูดลูกค้าเข้าใช้บริการ การเปิดเพลงก็ถือเป็นการเสริมบรรยากาศร้านอย่างหนึ่งด้วย และเพลงบางประเภทนั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าใช้บริการของลูกค้า อาจเป็นส่วนสำคัญสำหรับร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ปัญหาการเปิดเพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟจึงสร้างความสับสนให้แก่ผู้ประกอบการว่า ควรเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์อย่างไร ไม่ให้เข้าข่ายการละเมิดลิขสิทธิ์

อีกประการหนึ่งที่สถานประกอบการควรระมัดระวังในการเปิดเพลงนั้นคือแหล่งที่มาของเพลง สถานประกอบการทั่วไปจะเลือกซื้อแผ่นซีดีลิขสิทธิ์มาเปิด เนื่องจากคิดว่าเป็นการได้มาซึ่งเพลงอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ในความเป็นจริงก็ไม่สามารถเปิดจากแผ่นซีดีได้ ซึ่งแผ่นซีดีเพลงส่วนมากจะกำกับไว้ในปกหลังเป็นคำเตือนว่าให้ใช้ในที่พักอาศัย ห้ามเผยแพร่ในที่สาธารณะ การนำมาเปิดในร้านอาหาร - ร้านกาแฟจึงอาจเป็นการเข้าข่ายการละเมิดลิขสิทธิ์ได้ ดังนั้นจึงมีการเปิดเพลงในรูปแบบอื่นๆ ที่หลีกเลี่ยงการละเมิดลิขสิทธิ์เช่น การเปิดจากวิทยุเอง หากตีความกฎหมายอย่างกว้างๆ ก็สามารถเอาผิดผู้ประกอบการได้ในเรื่องของการเผยแพร่สู่สาธารณะ รวมทั้งการเปิดเพลงจากอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการเปิดจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น Youtube, แอปพลิเคชันการฟังเพลงบนโทรศัพท์สมาร์ทโฟน, บริการสตรีมเพลง (Music Streaming) ต่างๆ อาทิ JOOX, KKbox หรือ Apple Music หรือด้วยวิธีอื่นใดก็เข้าข่ายความผิดด้วยเช่นกัน มีกรณีตัวอย่างร้านกาแฟในจังหวัดแพร่ทำการเปิดเพลงลิขสิทธิ์จากโปรแกรม Youtube และได้ถูกเจ้าหน้าที่ของค่ายเพลงค่ายหนึ่งบันทึกเสียงไว้เป็นหลักฐานแจ้งความ และจ่ายค่าปรับสองหมื่นบาทเป็นการยอมความ (อนงค์นารถ ยิ้มสวัสดิ์, 2559) การเปิดเพลงจากอินเทอร์เน็ตแม้จะผ่านช่องทางของเจ้าของลิขสิทธิ์ก็ถือว่าเป็นความผิดจากการเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยมิได้รับอนุญาต การหลีกเลี่ยงปัญหาลิขสิทธิ์ของสถานประกอบการที่พบเห็นจึงเป็นการเปลี่ยนไปเปิดเพลงของค่ายที่ไม่ฟ้องร้องเรื่องค่าลิขสิทธิ์เพียงเท่านั้น ดังนั้นแล้วการเปิดเพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ถือเป็นการเผยแพร่ต่อสาธารณชนไม่ว่าจะเป็นการเปิดเพลงด้วยวิธีการใดก็ตาม

ปัญหาอีกประการหนึ่งของการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟคือ ความสับสนในการตีความเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟว่าสามารถทำได้หรือไม่ เหตุใดร้านอาหาร - ร้านกาแฟบางแห่งสามารถทำได้ ร้านอาหาร - ร้านกาแฟอีกหลายๆ แห่งไม่สามารถเปิดได้ หากไม่เสียค่าลิขสิทธิ์ก่อน ประเด็นปัญหาเหล่านี้ มีผู้ให้ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน มีทั้งฝ่ายที่เห็นว่าการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ในความผิดการเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยมิได้รับอนุญาต และผู้ที่เห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ อีกทั้งขั้นตอนในการดำเนินการจับกุมและตรวจสอบสถานประกอบการ ในเรื่องของตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และในคดีลิขสิทธิ์นั้นยังเป็นที่คดีที่สามารถยอมความได้ จึงเกิดกรณียอมความขึ้นโดยที่ผู้ประกอบการยินดีเสียทรัพย์สินจำนวนหนึ่งเพื่อแลกกับการถูกดำเนินคดีและชื่อเสียงของร้าน ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจไม่คอยให้ความสำคัญกับคดีประเภทนี้มากนัก เนื่องจากต้องเสียเวลาในการตรวจสอบที่มาของผลงานเพลงลิขสิทธิ์ที่ผู้เสียหาย

ร้องทุกข์ ต้องออกตรวจพื้นที่ที่ได้รับแจ้ง และไม่สนองต่อนโยบายด้านลิขสิทธิ์ภาพรวมของประเทศที่เน้นปราบปรามสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์มากกว่า

ดังนั้นการศึกษามาตรการที่เหมาะสมในการจัดการปัญหาดังกล่าวให้ความชัดเจนแก่ร้านอาหาร - ร้านกาแฟในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ เพื่อเป็นหนทางหนึ่งในการลดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ประเทศไทยลง เนื่องจากปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ไม่ว่าจะเล็กน้อยเพียงใดย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และความน่าเชื่อถือในการลงทุนของประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ มากมาย นอกจากนี้การศึกษามาตรการการเผยแพร่ผลงานเพลงให้เห็นอย่างชัดเจนยังเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป ได้รู้เท่าทันกฎหมายลิขสิทธิ์ต่อไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาหาแนวทางที่จะสามารถกำหนดมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ทั้งในแง่ของนโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์ การตีความ และการบังคับใช้กฎหมาย การนำเกณฑ์ใดบ้างมาใช้พิจารณา อาทิ รูปแบบของร้านอาหาร - ร้านกาแฟ, จำนวนที่นั่งของลูกค้าในร้าน, รายชื่อเพลงที่เปิด และรายละเอียดอื่นๆ รวมไปถึงขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อมีเจ้าของลิขสิทธิ์มาร้องเรียนตามกฎหมาย เพื่อการหามาตรการสำหรับผู้ประกอบการในการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ และประชาชนทั่วไปที่จำเป็นต้องใช้การเผยแพร่เพลงในกิจกรรมของตนสามารถนำเพลงไปเผยแพร่ได้อย่างเหมาะสม และไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์
- 1.2.2 เพื่อศึกษาหามาตรการแนวทางการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟอย่างเหมาะสม
- 1.2.3 เพื่อหาแนวทางในการลดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

1.3 คำถามการวิจัย

มาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ ควรเป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตการศึกษา

- 1) ด้านกลุ่มประชากร เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ 2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแรกเป็นผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่มีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ และกลุ่ม

ตัวอย่างที่สองเป็นเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์ ในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ และผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศกลาง

2) ด้านพื้นที่

ศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟ และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องในเขตกรุงเทพมหานคร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- 1.5.1 เพื่อทราบปัญหาและใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์
- 1.5.2 เพื่อหามาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ
- 1.5.3 เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน นำไปสู่การลดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

1.6 นิยามศัพท์

1.6.1 นิยามศัพท์ทั่วไป

ร้านอาหาร - ร้านกาแฟ หมายถึง ร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่ขายอาหารคาว อาหารหวาน หรือเครื่องดื่ม เพื่อการหารายได้รวมถึงผลกำไรจากการประกอบกิจการเป็นหลัก โดยที่มีการเปิดเพลงหรือเคยมีการเปิดเพลงลิขสิทธิ์ภายในร้าน แต่ไม่ได้มีการใช้เพลงลิขสิทธิ์เป็นส่วนประกอบหลักในการประกอบกิจการเช่นเดียวกับร้านสถานบันเทิงที่มีการใช้เพลงเป็นส่วนประกอบหลักในการประกอบกิจการ เช่น ผับ, เชน หรือร้านคาราโอเกะ และเป็นร้านอาหาร - ร้านกาแฟมีลักษณะเป็นสถานประกอบการรายย่อย และไม่เน้นร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่เป็นร้านค้าปลีกเครือข่าย (Chain Store) ที่มีลักษณะเป็นกลุ่มทุน มีสถานประกอบการที่มีสาขามากกว่า 1 แห่ง และมีเจ้าของคนเดียวทุกสาขา มีการควบคุมสินค้าและบริการที่คล้ายกันในแต่ละสาขา

เจ้าของผลงานลิขสิทธิ์ หมายถึง ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานเพลงขึ้นมา, ค่ายเพลงที่คอยดูแลการทำงานเพลงให้กับศิลปินภายใต้สังกัด หรืออาจหมายถึงตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจให้กำกับดูแลเรื่องลิขสิทธิ์เพลงจากเจ้าของผลงานเพลงลิขสิทธิ์ตัวจริง ซึ่งเป็นผู้แจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรณีที่พบเห็นร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่เผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ที่ตนเองถือครองอยู่ออกสู่สาธารณชน โดยที่ไม่ได้รับอนุญาต

เพลงลิขสิทธิ์ หมายถึง ผลงานเพลงที่ผ่านการสร้างสรรค์ขึ้นมาจากเจ้าของผลงาน แล้วได้รับการคุ้มครองตามอายุของผลงานเพลงลิขสิทธิ์ที่ระบุไว้ใน พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งมีความหมายพระราชบัญญัตินี้คือ งานดนตรีกรรม ที่ประกอบด้วยทำนอง และเนื้อร้อง หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง ขึ้นมาเป็นบทเพลงไม่ว่าจะเป็นเพลงไทย สากล หรือแนวเพลงอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นเพลงลิขสิทธิ์ที่เผยแพร่จากเทป, ซีดี, สิ่งบันทึกเสียง, จากระบบอินเทอร์เน็ต, โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนต่างๆ, บริการสตรีมเพลง (Music Streaming) และวิธีอื่นใด นอกเหนือจากที่กล่าวมา

การละเมิดลิขสิทธิ์ หมายถึง การนำเพลงซึ่งเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ ไปทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชนในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ โดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน และได้รับผลประโยชน์จากการเผยแพร่ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางตรง หรือทางอ้อม ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 27

การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ หมายถึง การนำผลงานเพลงลิขสิทธิ์มาเปิดในร้านอาหาร-ร้านกาแฟ ทั้งที่ได้รับอนุญาต และไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน และจะมีจุดประสงค์ทางการค้าหรือไม่ก็ตาม โดยการเปิดเพลงในร้านนั้นจะมีลักษณะเป็นการเผยแพร่ต่อสาธารณชน และหากไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน จะถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 27

มาตรการที่เหมาะสม หมายถึง มาตรการสำหรับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ที่เหมาะสมในร้านอาหาร - ร้านกาแฟและมาตรการบังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสม ได้แก่ ปัญหาด้านนโยบาย ปัญหาด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาด้านโทษและการบังคับโทษ เพื่อการหาแนวทางในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการ และเจ้าของผลงาน ตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมและยุคสมัย เป็นต้น

1.6.2 นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับการนำกฎหมายไปใช้ปฏิบัติ ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ประกอบด้วย

ก. นโยบายการปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ของรัฐ หมายถึง การออกนโยบายการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งต้องสอดคล้องกับความตกลง TRIPs ที่เป็นหลักการสากลในการคุ้มครองสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา โดยนโยบายในปัจจุบันมุ่งเน้นไปที่การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความน่าเชื่อถือทางการค้าของประเทศ

ข. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์ หมายถึง การออกกฎหมายข้อบังคับ ห้ามกระทำการเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ออกสู่สาธารณชน ซึ่งถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ กฎหมายลิขสิทธิ์ที่บังคับใช้ใน

ปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537, พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2558

ค. การบังคับใช้กฎหมาย หมายถึง การนำนโยบายการปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ที่กำหนดโดยรัฐ มาบังคับใช้โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของผลงาน ที่ถูกผู้อื่นนำผลงานไปใช้โดยที่ยังไม่ได้รับการยินยอม ซึ่งจะมีโทษตามที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ได้บัญญัติไว้

ง. การตีความกฎหมาย หมายถึง การตีความข้อความตามลักษณะความผิดในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ได้กำหนดไว้ การตีความกฎหมายต้องทำให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของผู้ออกกฎหมายที่มีความต้องการปกป้องสิทธิในผลงานที่ถูกละเมิดจากการเผยแพร่เพลงออกสู่สาธารณชนโดยที่เจ้าของผลงานไม่ได้มีส่วนร่วมได้ผลประโยชน์ด้วย

จ. การบังคับโทษ หมายถึง การบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ที่มีอยู่ในการลงโทษผู้กระทำผิดฐานเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ออกสู่สาธารณชน การบังคับโทษอย่างมีประสิทธิภาพควรมีบทลงโทษที่มีความแน่นอน และเหมาะสมแก่ความผิดที่ทาลงไป สามารถยับยั้งป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำหรือผู้กระทำผิดรายอื่นๆ ได้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ข้อกฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษามาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ ประกอบได้ด้วย

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์
 - 2.1.1 ความหมายของลิขสิทธิ์
 - 2.1.2 ทศนคติเกี่ยวกับลิขสิทธิ์
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความผิดทางอาญา
- 2.3 นโยบายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในประเทศไทย
- 2.4 กฎหมาย การบังคับใช้ และการตีความกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์
 - 2.4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์
 - 2.4.2 การบังคับใช้กฎหมาย และการดำเนินคดีเพลงลิขสิทธิ์
 - 2.4.3 กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศ
 - 2.4.4 การตีความกฎหมาย
- 2.5 ทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5.1 ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory)
 - 2.5.2 ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Theory)
 - 2.5.3 ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory)
 - 2.5.4 ทฤษฎีการคิดก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory)
 - 2.5.5 ทฤษฎีการลงโทษที่ได้สัดส่วน
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และเพลงลิขสิทธิ์

2.1.1 ความหมายของลิขสิทธิ์และเพลงลิขสิทธิ์

ลิขสิทธิ์เป็นสิทธิประเภทหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา และเป็นสิทธิทางทรัพย์สินดังเช่นสิทธิอื่นๆ ในทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมุ่งคุ้มครองผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของผู้สร้างสรรค์ผลงาน โดยที่ให้สิทธิแก่ผู้สร้างสรรค์ผลงานแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Right) ในการกระทำใดๆ อันเกี่ยวกับงานสร้างสรรค์ตามที่กฎหมายลิขสิทธิ์ได้กำหนดไว้ (ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2549)

ในประเทศไทยได้มีการให้ความหมายของลิขสิทธิ์ไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 4 “ลิขสิทธิ์ หมายความว่า สิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น” ตามที่ระบุไว้ สิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Right) คือการให้สิทธิตามกฎหมายแก่เจ้าของผลงานในการแสวงหาผลประโยชน์ หรือกระทำอันใดเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนเอง ผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์แต่ต้องการที่จะใช้สิทธิในผลงานนั้นจำเป็นต้องได้รับการยินยอมจากเจ้าของผลงานเสียก่อน มิฉะนั้นจะถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

กฎหมายลิขสิทธิ์นั้นให้ความคุ้มครองผลงานหลากหลาย โดยต้องเป็นผลงานที่สร้างขึ้นด้วยความคิดสร้างสรรค์ และเป็นผลงานไม่เป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมาย ปัจจุบันกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยได้มีการแบ่งประเภทของผลงานอันมีลิขสิทธิ์ออกเป็น 9 ประเภทด้วยกัน ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 6 ได้แก่

1. วรรณกรรม (Literary works) และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Computer Programs)
2. นาฏกรรม (Dramatic works)
3. ศิลปกรรม (Artistic works)
4. ดนตรีกรรม (Musical works)
5. โสตทัศนวัสดุ (Audiovisual works)
6. ภาพยนตร์ (Cinematographic works)
7. สิ่งบันทึกเสียง (Sound Recordings)
8. งานแพร่เสียงแพร่ภาพ (Broadcasts)
9. งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ

ประเภทของผลงานสร้างสรรค์ดังกล่าวได้ครอบคลุมผลงานรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วยความสามารถของมนุษย์ในการสร้างผลงาน ตัวอย่างเช่น งานเขียน สิ่งพิมพ์ เพลง ภาพยนตร์ และงานศิลปะต่างๆ ที่ถูกสร้างขึ้นด้วยความคิดสร้างสรรค์ และถูกแสดงออกมาให้เห็นในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งจึงครบองค์ประกอบการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายลิขสิทธิ์ โดยเป็นการคุ้มครองผลงานทันทีที่ได้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นเพื่อปกป้องการนำผลงานไปใช้อย่างไม่ถูกต้องจากผู้อื่นผู้ใดที่ไม่ใช่เจ้าของ และ

เมื่อสิ้นสุดอายุการคุ้มครองแล้ว ผลงานนั้นก็จะเป็นสมบัติสาธารณะต่อไป (อำนาจ เนตยสุภา และ ชาญชัย อารีวิทยาเลิศ, 2558)

2.1.2 ทศนคติเกี่ยวกับลิขสิทธิ์

ทศนคติ เป็นคำที่มีความหมายกว้าง โดนทั่วไปนั้นมียุทธฐานมาจากความเชื่อ ที่อาจส่งผลถึง พฤติกรรมในอนาคตได้ และเป็นสิ่งเชื่อมโยงระหว่างความรู้กับพฤติกรรม เพื่อเป็นดัชนีชี้ว่าบุคคลคน หนึ่งคิดและรู้สึกอย่างไรกับคน วัตถุ หรือสภาพแวดล้อมรอบข้าง ทศนคติจึงเป็นเหมือนความรู้สึกต่อ การจะตอบสนองต่อสิ่งเร้ารอบข้าง และเป็นตั้งการประเมินผลเพื่อแสดงความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่ง สิ่ง หนึ่ง นอกจากนี้ยังสามารถนำไปสร้างทศนคติ เป็นการสร้างรูปแบบทศนคติที่มีจุดมุ่งหมายต่อการรับรู้ ทศนคติของผู้คนส่วนมาก (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533)

ทศนคตินั้นเปรียบได้กับความคิด ความรู้ที่ผู้คนมีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลต่อปฏิกิริยา ตอบสนอง หรือพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสิ่งนั้น ในทางอาชญากรรมเองก็สามารถศึกษาทศนคติที่ผู้คน มีต่อปัญหาอาชญากรรมได้ สามารถพบเห็นตัวอย่างได้จากการนำเสนอข่าวของสื่อในสังคมไทยที่ มักจะนำเสนอข่าวอาชญากรรมพื้นฐาน (Street Crime) มากกว่าอาชญากรรมประเภทอื่นๆ เช่น อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นถึงการตอบสนองต่อข่าวอาชญากรรมประเภท อาชญากรรม พื้นฐาน (Street Crime) ในสังคมไทยนั้นมีมากกว่าข่าวอาชญากรรมอื่นๆ ฉะนั้นสังคมไทยมักจะให้ ความสำคัญ และมีทศนคติว่าอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย นั้นถือเป็นความ รุนแรง กระทบต่อจิตใจผู้คนส่วนมาก

ในด้านของปัญหาลิขสิทธิ์ในสังคมไทย ถือเป็นหนึ่งปัญหาที่มีมาอย่างยาวนาน และไม่หมดไป จากสังคมไทย แม้จะมีกฎหมายลิขสิทธิ์ และมาตรการปราบปรามมาบังคับใช้ก็ตาม ส่วนหนึ่งอาจมา จากทศนคติเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในสังคมไทยที่ยังไม่ให้ความสำคัญมากนักกับสิทธิของเจ้าของผลงาน และ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ลิขสิทธิ์นั้นถือเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของผลงานในการกระทำอันใด แก่ผลงานเพื่อผลประโยชน์สูงสุด การนำผลงานของผู้อื่นมาใช้โดยที่เจ้าของผลงานไม่ได้ยินยอมถือเป็นการ ละเมิดลิขสิทธิ์ที่เจ้าของผลงานควรมีแต่เพียงผู้เดียว

แต่เดิมแนวคิดด้านลิขสิทธิ์นั้นเกิดมาจากประเทศจากภาคพื้นยุโรป เพื่อควบคุมการพิมพ์ หนังสือ หรือวรรณกรรม และได้พัฒนาต่อมากลายเป็นการคุ้มครองสิทธิแก่ผู้ที่สร้างสรรค์ผลงาน เนื่องจากเห็นว่าผลงานสร้างสรรค์ถือเป็นความก้าวหน้า และเป็นคุณประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม จึง ควรให้สิทธิแก่เจ้าของเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุด หลังจากสิ้นสุดอายุการคุ้มครองจึงตกเป็น ประโยชน์สาธารณะ ซึ่งแนวความคิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในประเทศไทยนั้นเกิดช้ากว่าหลายประเทศ อีกทั้ง การเข้ามาของแนวคิดเรื่องลิขสิทธิ์ในสังคมไทยส่วนมากจะเป็นการให้สิทธิแก่ชนชั้นปกครองที่เป็นผู้ สร้างสรรค์ผลงานกลุ่มแรกๆ ของประเทศไทย ประชาชนทั่วไปที่ไม่สามารถเข้าถึงผลงานลิขสิทธิ์ได้ จึง

ขาดความรู้ ความเข้าใจ ส่งผลต่อทัศนคติในเรื่องของลิขสิทธิ์ (ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2559; อำนาง เนตยสุภา และชาญชัย อารีวิทยาเลิศ, 2558)

แม้ว่าประเทศไทยจะพัฒนากฎหมายลิขสิทธิ์ให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมหลักสากลเพื่อประโยชน์ทางการค้า แต่ทัศนคติของสังคมไทยไม่ได้เปลี่ยนตาม ยังคงมีทัศนคติที่เฉยชากับปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ อาจเนื่องมาจากจำนวนของผู้สร้างสรรค์ผลงานในประเทศไทยนั้นมีไม่มากนัก จึงเป็นต้นทุนน้อยของสังคม และไม่ได้รับความสนใจในปัญหาที่กระทบต่อผู้สร้างสรรค์ผลงานเท่าที่ควร เมื่อทัศนคติเรื่องลิขสิทธิ์ของสังคมไทยแสดงออกในทางลบ จะเป็นการการสร้างทัศนคติให้แก่คนรุ่นหลังต่อมา ให้มีทัศนคติในเรื่องลิขสิทธิ์ในแบบเดียวกันได้ และนำไปสู่พฤติกรรมที่เพิกเฉยต่อการละเมิดลิขสิทธิ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความผิดทางอาญา

ความผิดทางอาญา หรือที่เรียกกันว่า “อาชญากรรม” เป็นเหมือนดั่งปรากฏการณ์สังคมรูปแบบหนึ่ง ที่เกิดเมื่อนานมาแล้ว และยังคงอยู่ไม่ได้หายไปจากสังคม ไม่ว่าจะประเทศที่พัฒนาแล้วก็ตาม สามารถพบเห็นปัญหาอาชญากรรมได้ทุกที่ การก่อตัวของอาชญากรรม ในบางกรณีขึ้นอยู่กับประชากรและกฎหมายในแต่ละรัฐที่สามารถบังคับใช้ได้ได้มากน้อยเพียงใด กฎหมายจึงเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญสำหรับการควบคุมปัญหาอาชญากรรมไม่ให้เติบโตในสังคม

Edwin Sutherland นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกันได้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า “เป็นการกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญา การกระทำใดๆ ไม่ว่าจะนำประณาม นำลงโทษมาลงสักเพียงใด ไม่ว่าจะผิดศีลธรรมมากน้อยแค่ไหนหรือเลวทรามต่ำช้ามากแค่ไหน ก็ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมได้ ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้” ความหมายอาชญากรรมของ Sutherland ตรงกับหลักการกฎหมายอาญาสากลคือ “ไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนด (nulla poena sine lege)” เป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับและปฏิบัติมายาวนาน (อุทัย อาทีเวช, 2558)

หลักการกฎหมายอาญาสากลนั้นต้องมีการกำหนดห้ามไว้เสียก่อน การกระทำใดก็ตามที่ไม่ได้ระบุห้ามไว้ในกฎหมายอาญา จะไม่ถือเป็นความผิด หากการกระทำใดที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายอาญาว่าให้เป็นความผิดก็ต้องถือเป็นความผิด แม้ว่าการกระทำนั้นจะไม่ได้ขัดต่อศีลธรรม ทัศนคติ หรือความรู้สึกก็ตาม คนส่วนใหญ่ในสังคมมักจะคุ้นเคยกับการกระทำผิดที่ส่งผลต่อศีลธรรม หรือการกระทำจำพวกพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviance Behavior) ซึ่งการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในสังคมส่วนมากมักจะเป็นความผิดที่ขัดกับศีลธรรม กระทบต่อจิตใจ จึงสามารถแบ่งประเภทของอาชญากรรม โดยใช้ความผิดทางอาญาเป็นตัวกำหนดได้ 2 ประเภทคือ ความผิดในตัวเอง (Mala in se) และความผิดที่กฎหมายบัญญัติ (Mala prohibita) (ปกป้อง ศรีสนิท, 2559)

ความผิดในตัวเอง (Mala in se) หมายถึงการกระทำที่เป็นความผิดในตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในช่วงเวลาใด สถานที่ใด หรือยุคสมัยใดยังคงเป็นความผิดเรื่อยมา ซึ่งส่วนมากแล้วการกำหนด

ความผิดเหล่านี้มักมีที่มาจากศีลธรรม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ความเชื่อ บรรทัดฐานทางสังคม และ ค่อยๆปรับเปลี่ยนไปตามแนวคิดแต่ละยุคสมัย ตัวอย่างของการกระทำที่เป็นความผิดในตัวเองเช่น การฆ่า การทำร้ายร่างกาย การลักขโมย เป็นต้น ในส่วนของความผิดที่กฎหมายบัญญัติ (Mala prohibita) นั้นหมายถึงการกระทำใดก็ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นความผิด ไม่ได้มีความชั่วร้าย ในตัวเอง โดยที่ไม่ได้อิงหลักการทางศีลธรรม หรือความรู้สึกผิดชอบชั่วดีมาตัดสิน การกระทำในที่ใดที่หนึ่ง หรือในรัฐใดรัฐหนึ่ง อาจเป็นความผิดในขณะที่การกระทำเดียวกันในอีกรัฐหนึ่งกลับไม่เป็น ความผิด ทั้งนี้เกณฑ์ที่นำมาใช้ตัดสินจะมีที่มาจากความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ หรือเพื่อ ประโยชน์ของรัฐนั้นๆเอง เช่น กฎหมายของรัฐศาสนา กฎหมายเกี่ยวกับภาษี เป็นต้น (อุทัย อาทิวะช, 2558)

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่ากฎหมายไม่ว่าจะเป็นสังคมไทยหรือในสังคมอื่นๆ ล้วน มีทั้งความผิดในตัวเอง (Mala in se) และความผิดที่กฎหมายบัญญัติ (Mala prohibita) รวมเข้าไว้ ด้วยกัน ซึ่งในบางกรณีโทษของความผิดที่กฎหมายบัญญัติอาจจะมีมากกว่าด้วยซ้ำ สาเหตุอาจมาจาก เป็นกฎหมายที่ไว้ใช้ควบคุมความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เช่น กฎหมายเกี่ยวกับภาษี, กฎหมาย จรรยาบรรณ ความผิดในอาชญากรรมบางประเภทเองก็ถือเป็นความผิดที่กฎหมายบัญญัติ (Mala prohibita) อาทิเช่น อาชญากรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด และการพนัน รวมไปถึงอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจบางประเภท เช่น คดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ที่กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองผลงาน ไม่ได้มี ลักษณะการกระทำผิดที่มีความชั่วร้ายในตัวเอง ปัญหาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์เองก็ถือเป็นหนึ่งในคดีทรัพย์สิน ทางปัญญา ที่มีทั้งความผิดทางอาญาที่เป็นความผิดในตัวเอง และความผิดที่กฎหมายบัญญัติรวมเข้า ไว้ด้วยกัน ตามแต่รูปแบบ และประเภทของผลงานสร้างสรรค์ที่มีมากมาย

การเผยแพร่ผลงานเพลงในสถานประกอบการถือว่าเป็นความผิดที่กฎหมายบัญญัติ (Mala prohibita) อย่างหนึ่งด้วย เนื่องมาจากการเปิดเพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟส่วนมากในอดีต จะเป็นการเปิดจากวิทยุ โทรทัศน์ หรือแผ่นซีดีเพลงที่มีขายตามท้องตลาดทั่วไป จวบจนปัจจุบันที่ พฤติกรรมการฟังเพลงของผู้บริโภคเปลี่ยนไปเป็นการฟังเพลงแบบสตรีมเพลง (Music Streaming) หรือจากระบบอินเทอร์เน็ต ทั้งหมดล้วนเป็นผลงานเพลงที่สถานประกอบการได้มาอย่างถูกต้องตาม กฎหมายลิขสิทธิ์ ทั้งการเปิดวิทยุ การซื้อแผ่นซีดีมาเปิด การสมัครบริการสตรีมเพลง (Music Streaming) และการฟังจากระบบอินเทอร์เน็ตที่มีทั้งเสียค่าใช้จ่ายและไม่เสียค่าใช้จ่าย การที่สถาน ประกอบการได้เพลงมาด้วยวิธีการถูกต้องทุกประการ แต่การนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนถือเป็นอีก หนึ่งเรื่อง ที่อาจกระทบถึงผลประโยชน์ที่เจ้าของผลงานควรได้รับ กฎหมายลิขสิทธิ์จึงถือให้การ เผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงานเป็นการกระทำที่ละเมิดลิขสิทธิ์

การละเมิดลิขสิทธิ์เพลงในลักษณะของการเผยแพร่ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟเป็นความผิดที่ กฎหมายบัญญัติ (Mala prohibita) ที่ขัดต่อความรู้สึกผิดชอบชั่วดี หรือทัศนคติของประชาชนทั่วไป อย่างหนึ่ง เนื่องจากการได้มาซึ่งเพลงมีการซื้อขายอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่กลับใช้ได้แค่ความ

บันเทิงส่วนบุคคลและญาติสนิท ไม่สามารถเผยแพร่ หรือเช่าซื้อต่อกันได้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อความรู้สึกแม้กฎหมายจะกำหนดให้เป็นเรื่องถูกต้องก็ตาม หากสามารถเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟได้อย่างอิสระ ก็จะทำให้เจ้าของผลงานได้รับผลกระทบจากการขาดผลประโยชน์เช่นกัน ความผิดที่กฎหมายบัญญัติ (Mala prohibita) จึงมีขึ้นเพื่อควบคุมการกระทำให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับการกระทำของคนในสังคม เพียงแต่การกำหนดให้ห้ามกระทำในบางกรณีก็ส่งผลกระทบต่อคนในบางกลุ่มด้วยเช่นกัน

2.3 นโยบายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในประเทศไทย

จากการศึกษาข้อกฎหมายจะเห็นได้ว่ากฎหมายที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่พัฒนาขึ้นเนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นหนึ่งในภาคีสมาชิกความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า หรือ ความตกลง TRIPs ทำให้ประเทศภาคีสมาชิกจะต้องมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไม่น้อยไปกว่าที่ TRIPs กำหนดไว้ แต่ต้องไม่ขัดต่อหลักการและข้อตกลงของความตกลง TRIPs นโยบายการปราบปรามในส่วนใหญ่จึงมุ่งเน้นไปที่การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อระบบเศรษฐกิจและความน่าเชื่อถือทางการค้าของประเทศ

นโยบายด้านลิขสิทธิ์ของประเทศไทยเองจะเน้นไปที่การปราบปรามการกระทำผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของประเทศ ในปัจจุบันประเทศไทยได้เพิ่มมาตรการในการสนองนโยบายการปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์จากนายกรัฐมนตรีนโยบายที่ประเทศไทยถูกสหรัฐอเมริกาจับอันดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทยภายใต้กฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกา มาตรา 301 พิเศษ ให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่ถูกจับตาเป็นพิเศษ (PWL) ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศในหลายๆ ด้าน เช่น เศรษฐกิจการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ การบุกทะเลลายแหล่งผลิตสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาจึงมีจำนวนมากขึ้น อีกทั้งการเข้มงวดกวดขันการแอบบันทึกภาพและเสียงในโรงภาพยนตร์ รวมไปถึงการแชร์ผลงานเพลง, ภาพยนตร์ในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2558 รวมไปถึงการพัฒนาการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาประเภทอื่นๆ ทำให้ประเทศไทยขยับสถานะขึ้นมาเป็นประเทศที่ต้องจับตามอง (WVL) (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2560)

การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่เป็นผู้ประกอบการอาชีพสุจริต ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดในหน่วยเล็กๆ ของสังคม เพียงแต่การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในสถานประกอบการไม่ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ มีความสับสนในการตีความกฎหมาย ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ในการใช้ผลงานที่ไม่ได้ทำเพื่อหวังผลกำไร อีกทั้งเป็นคดีลิขสิทธิ์ยังเป็นคดีที่สามารถยอมความกันได้ จึงมีเจ้าหน้าที่น้อยคนที่จะปฏิบัติงาน และไม่มียุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง

2.4 กฎหมาย การบังคับใช้ และการตีความกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลง ลิขสิทธิ์

ประเทศไทยเริ่มต้นการใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับลิขสิทธิ์อย่างจริงจังเมื่อปีพุทธศักราช 2474 ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 คือ “พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรมพุทธศักราช 2474” มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายขอบเขตการคุ้มครองผลงานสร้างสรรค์ให้กว้างกว่าเดิมรองรับการสร้างสรรค์ผลงานที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับการเข้าเป็นประเทศภาคีในอนุสัญญากรุงเบอร์ลิน จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ ซึ่งเป็นกฎหมายเก่าที่ให้ความคุ้มครองผู้แต่งหนังสือเพียงเท่านั้นให้มีความทันสมัย รองรับผลกระทบจากการเข้ามาของผลงานจากชาวต่างชาติได้ เนื่องจากขอบเขตความคุ้มครองของกฎหมายที่ใช้อยู่เดิมจำกัดแค่เพียงหนังสือ และสิ่งพิมพ์เท่านั้น การปรับปรุงแก้ไขต้องมีการยึดหลักการสากลของอนุสัญญากรุงเบอร์ลินเป็นแบบ และได้เกิดเป็น “พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พุทธศักราช 2474” ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อคุ้มครองผลงานด้านวรรณกรรมและศิลปกรรม ซึ่งมีความครอบคลุมผลงานทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ (ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2549)

พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พุทธศักราช 2474 ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็น “พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521” ที่ขยายขอบเขตการคุ้มครองผลงานสร้างสรรค์ให้มีครอบคลุมผลงานอันพึงมีลิขสิทธิ์ได้รอบด้าน และได้เพิ่มโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ให้สูงขึ้น ซึ่งหลายปีต่อมาการสร้างสรรค์ผลงานอันพึงมีลิขสิทธิ์ได้มีการเปลี่ยนแปลงประเภทและรูปแบบมากขึ้นกว่าในอดีต ตัวอย่างเช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ไม่สามารถให้การคุ้มครองสิทธิได้ ประกอบกับการที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งในภาคีสมาชิกความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า หรือ ความตกลง TRIPs ซึ่งกำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกจะต้องให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไม่น้อยไปกว่าที่ TRIPs กำหนดไว้ โดยที่สามารถให้ความคุ้มครองสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ TRIPs ได้ แต่ต้องไม่ขัดต่อหลักการและข้อตกลงที่ TRIPs กำหนดไว้ จึงเกิด “พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537” ขึ้น และใช้เป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ฉบับหลักมาจนปัจจุบัน ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์เป็น “พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2558” และ “พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2558” เพื่อการรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โลกออนไลน์ และพฤติกรรมของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและอาจก่อให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์ รวมไปถึงขั้นตอนการดำเนินคดีการละเมิดลิขสิทธิ์ในกระบวนการยุติธรรม (ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2559)

2.4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์

ในส่วนของข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์นั้น ได้มีระบุไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1.กฎหมายที่เกี่ยวกับการได้มาและการคุ้มครองของลิขสิทธิ์ 2.กฎหมายที่เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์

ส่วนที่ 1 เรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวกับการได้มาและการคุ้มครองของลิขสิทธิ์ เป็นการรวบรวม ข้อกฎหมายจากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ ประกอบด้วย

มาตรา 8 ให้ผู้สร้างสรรค์เป็นผู้มีลิขสิทธิ์ในงานที่ตนได้สร้างสรรค์ขึ้น ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ยังไม่ได้มีการโฆษณางานผู้สร้างสรรค์ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรืออยู่ในราชอาณาจักรหรือเป็นผู้มี สัญชาติหรือ อยู่ในประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการ คุ้มครอง ลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วยตลอดเวลาหรือ เป็นส่วนใหญ่ ในการสร้างสรรค์งาน นั้น

(2) ในกรณีที่ได้มีการโฆษณาแล้ว การโฆษณานั้นในครั้งแรกได้กระทำขึ้นใน ราชอาณาจักรหรือในประเทศที่เป็น ภาคีแห่ง อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทย เป็นภาคีอยู่ด้วย หรือในกรณีที่มีการโฆษณาครั้งแรกได้กระทำ นอกราชอาณาจักร หรือในประเทศอื่นที่ ไม่เป็น ภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย หากได้มีการ โฆษณางาน ดังกล่าวในราชอาณาจักรหรือในประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครอง ลิขสิทธิ์ซึ่ง ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วยภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการโฆษณาครั้งแรก หรือผู้ สร้างสรรค์เป็นผู้ มีลักษณะตามที่กำหนด ไว้ใน (1) ในขณะที่มีการโฆษณางานครั้งแรก

ในกรณีที่ผู้สร้างสรรค์ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย ถ้าผู้สร้างสรรค์เป็นนิติบุคคล นิติบุคคลนั้นต้อง เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตาม กฎหมายไทย

มาตรา 15 ภายใต้บังคับมาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 14 เจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิ แต่ผู้ เดียวดังต่อไปนี้

- (1) ทำซ้ำหรือดัดแปลง
- (2) เผยแพร่ต่อสาธารณชน
- (3) ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่ง บันทึกเสียง

(4) ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น

(5) อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิตาม (1) (2) หรือ (3) โดยจะกำหนดเงื่อนไข อย่างไรก็ดีหรือไม่ก็ได้ แต่ เงื่อนไขดังกล่าวจะกำหนด ในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรม ไม่ได้การพิจารณา ว่าเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง (5) จะเป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่ เป็นธรรมหรือไม่ ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา 19 ภายใต้บังคับมาตรา 21 และมาตรา 22 ลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอยู่ ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์ และมีอยู่ต่อไปอีกเป็นเวลา ห้าสิบปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตายใน

กรณีที่มีผู้สร้างสรรค์ร่วม ลิขสิทธิ์ในงานดังกล่าวให้มีอยู่ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์ร่วม และมีอยู่ต่อไปอีกเป็นเวลาห้าสิบปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ร่วมคนสุดท้ายถึงแก่ความตาย

ถ้าผู้สร้างสรรค์หรือผู้สร้างสรรค์ร่วมทุกคนถึงแก่ความตายก่อนที่ได้มีการโฆษณางานนั้น ให้ลิขสิทธิ์ดังกล่าวมีอายุห้าสิบปี นับแต่ได้มีการโฆษณาเป็นครั้งแรก

ในกรณีที่ผู้สร้างสรรค์เป็นนิติบุคคล ให้ลิขสิทธิ์มีอายุห้าสิบปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ขึ้น แต่ถ้าได้มีการโฆษณางานนั้น ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ให้ลิขสิทธิ์มีอายุห้าสิบปีนับแต่ได้มีการโฆษณาเป็นครั้งแรก

มาตรา 21 ลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่าย โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียงหรืองาน แพร่เสียงแพร่ภาพให้มีอายุห้าสิบปีนับแต่ได้ สร้างสรรค์งานนั้นขึ้น แต่ถ้าได้มีการโฆษณางานนั้นในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้ลิขสิทธิ์มีอายุห้าสิบปีนับแต่ได้มีการโฆษณาเป็น ครั้งแรก

กฎหมายลิขสิทธิ์ที่กล่าวในส่วนที่สองนี้เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสิทธิในการครอบครองผลงานอันมีลิขสิทธิ์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 8 เมื่อมีการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา และทำการโฆษณา เผยแพร่หรืออย่างใดอย่างหนึ่งให้รู้ว่าตนเป็นเจ้าของผู้สร้างสรรค์ผลงานนั้นขึ้น จะได้รับการคุ้มครองเป็นผลงานอันมีลิขสิทธิ์ในทันที โดยที่ไม่ต้องไปยื่นจดทะเบียนใดใด เจ้าของผลงานสามารถนำไปใช้แสวงหาผลประโยชน์ หรือค้าขายหากำไรได้จากงานที่ตนเองสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ตามอายุการคุ้มครองผลงาน ในผลงานเพลงลิขสิทธิ์นั้นจะมีอายุการคุ้มครองตลอดชีวิตของผู้สร้างสรรค์ และนับอายุการคุ้มครองเมื่อผู้สร้างสรรค์ หรือผู้สร้างสรรค์คนสุดท้าย (ในกรณีที่มีผู้สร้างสรรค์ผลงานหลายคน) ได้เสียชีวิตลงต่อไปอีก 50 ปี แต่หากเจ้าของผลงานเพลงนั้นอยู่ในรูปของนิติบุคคล หรือบริษัทต่างๆ อาทิ ค่ายเพลง ให้นับจากการเริ่มสร้างสรรค์ผลงานครั้งแรก หรือหากมีการโฆษณา เผยแพร่ผลงานก็ให้นับตั้งแต่วันเริ่มโฆษณาผลงานครั้งแรกต่อไป 50 ปี ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 19 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ส่วนที่ 2 เรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นการรวบรวมข้อกำหนดจากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ประกอบด้วย

มาตรา 27 การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 (5) ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำได้ดังต่อไปนี้

- (1) ทำซ้ำหรือดัดแปลง
- (2) เผยแพร่ต่อสาธารณชน

มาตรา 29 การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานแพร่เสียงแพร่ภาพอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 (5) ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำได้ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำสไลด์ทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง หรืองานแพร่เสียงแพร่ภาพ ทั้งนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(2) แพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำ ทั้งนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(3) จัดให้ประชาชนฟังและหรือชมงานแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยเรียกเก็บเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นในทางการค้า

มาตรา 31 ผู้ใดรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอันควรรู้อย่างใดได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของ ผู้อื่น กระทบอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานนั้นเพื่อหากำไร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำดัง ต่อไปนี้

(1) ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือเสนอให้เช่าซื้อ

(2) เผยแพร่ต่อสาธารณชน

(3) แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์

(4) นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

มาตรา 32 การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงาน อันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์ และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร มิให้ถือว่า เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ภายใต้บังคับบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ตามวรรคหนึ่ง มิให้ถือว่าเป็น การละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำดังต่อไปนี้

(1) วิจัยหรือศึกษางานนั้น อันมิใช่การกระทำเพื่อหากำไร

(2) ใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือเพื่อประโยชน์ของตนเองและบุคคลอื่นในครอบครัวหรือญาติสนิท

(3) ดิจิตอล วิจัย หรือแนะนำผลงานโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น

(4) เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น

(5) ทำซ้ำ ดัดแปลง นำออกแสดง หรือทำให้ปรากฏ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของศาล หรือเจ้าพนักงาน ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมาย หรือในการรายงานผลการพิจารณาดังกล่าว

(6) ทำซ้ำ ดัดแปลง นำออกแสดง หรือทำให้ปรากฏ โดยผู้สอนเพื่อประโยชน์ ในการสอนของตน อันมิใช่การกระทำเพื่อหากำไร

(7) ทำซ้ำ ดัดแปลงบางส่วนของงาน หรือตัดทอน หรือทำบทสรุปโดยผู้สอน หรือสถาบันศึกษา เพื่อแจกจ่ายหรือจำหน่ายแก่ผู้เรียนในชั้นเรียนหรือในสถาบันศึกษา ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการกระทำเพื่อหากำไร

(8) นำงานนั้นมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการถามและตอบในการสอบ

มาตรา 36 การนำงานนาฏกรรม หรือดนตรีกรรม ออกแสดงเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามความเหมาะสมโดยมิได้จัดทำขึ้น หรือดำเนินการ เพื่อหากำไรเนื่องจากการ จัดให้มีการเผยแพร่ต่อสาธารณชนนั้น และมีได้จัดเก็บค่าเข้าชมไม่ว่าโดยทางตรง หรือโดยทางอ้อม และนักแสดงไม่ได้ รับค่าตอบแทนในการแสดงนั้น มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากเป็นการดำเนินการโดยสมาคม มูลนิธิ หรือองค์การอื่นที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการสาธารณกุศล การศึกษา การศาสนา หรือการสังคม สงเคราะห์ และได้ปฏิบัติตามมาตรา 32 วรรคหนึ่ง

มาตรา 69 ผู้ใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามมาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 30 หรือมาตรา 52 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็น การกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 70 ผู้ใดกระทำการอันละเมิดลิขสิทธิ์ตามมาตรา 31 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่น บาทถึงหนึ่งแสนบาท ถ้าการกระทำ ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่ ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ในส่วนที่สองจะกล่าวถึงกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ให้ความหมายการละเมิดลิขสิทธิ์ การกระทำใดใดก็ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 27 คือการทำซ้ำ ดัดแปลง และเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงานจะถือเป็นความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานนั้น ในเรื่องของการเผยแพร่ผลงาน เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟนั้นได้มีระบุรายละเอียดที่เกี่ยวข้องไว้ในมาตรา 27 มาตรา 29 และ มาตรา 31 ว่าการเผยแพร่ผลงานออกสู่สาธารณชนถือเป็นการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ แม้จะเป็นการเปิดจากการแพร่เสียงแพร่ภาพ วิทยุ โทรทัศน์ โสตทัศนวัสดุ หรือสิ่งบันทึกเสียงในรูปแบบต่างๆ การเผยแพร่ซ้ำเพื่อประโยชน์ทางการค้าก็ถือเป็นการเข้าข่ายการละเมิดลิขสิทธิ์ มีโทษตามที่ระบุไว้ใน มาตรา 69 และมาตรา 70 มีโทษปรับสูงสุดถึงสองแสนบาท หากทำเพื่อการหากำไรจะมีโทษปรับเพิ่มขึ้นถึงแปดแสนบาท หรือโทษจำคุกสูงสุดสี่ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ อีกทั้งการเปิดเพลงจากสิ่ง บันทึกเสียงอื่นใดที่เข้าข่ายละเมิดลิขสิทธิ์ อาทิ แผ่นซีดีเถื่อน, แฟลชไดรฟ์ (USB Flash drive) หรือ อุปกรณ์บันทึกเสียงอื่นๆ ก็เข้าข่ายด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ยังมีประเด็นถกเถียงในเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามที่ระบุในมาตรา 32 เรื่องของการยกเว้นเมื่อเป็นการกระทำเพื่อการศึกษา การนำเพลงลิขสิทธิ์ไปใช้ประกอบสื่อการเรียน

การสอนในโรงเรียน โดยที่ไม่ใช่การกระทำเพื่อหวังผลกำไร เป็นต้น การใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวและญาติสนิท อาทิ การเปิดเพลงออกสู่สาธารณชนเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ แต่หากเปิดเพลงให้ครอบครัวที่ฟังก็จะไม่เข้าข่ายการละเมิด ในส่วนของการเปิดเพลงนั้นมีระบุในมาตรา 36 เรื่องการใช้ดนตรีกรรมเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนต้องไม่เป็นไปเพื่อการหากำไร และไม่มี การเก็บค่าบริการ โดยทั้งหมดนั้นต้องพิจารณาจากความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ดังนั้นการที่ร้านอาหาร - ร้านกาแฟจะเปิดเพลงจึงขัดต่อการเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพียงแต่ในบางกรณีที่ร้านอาหาร - ร้านกาแฟไม่ได้ทำไปเพื่อการหากำไรเป็นหลัก จึงต้องมีการตีความข้อกฎหมายให้ละเอียดและชัดเจนว่ากรณีใดที่เข้าข่ายการละเมิดลิขสิทธิ์ กรณีใดไม่เข้าข่าย เพื่อแก้ปัญหาการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ

2.4.2 การบังคับใช้กฎหมาย และการดำเนินคดีเพลงลิขสิทธิ์

การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีลิขสิทธิ์เป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญ เนื่องจากปัญหาของการจับกุมเพลงลิขสิทธิ์ในกระบวนการยุติธรรมจะมาจากการบังคับใช้กฎหมายที่สร้างความไม่เข้าใจให้กับประชาชน การดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์นั้นมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกันในแต่ละประเภทของผลงานสร้างสรรค์ แตกต่างกันในรายละเอียดเรื่องของอายุการคุ้มครองผลงาน การพิสูจน์ทราบถึงเจ้าของผลงาน และผลงานที่ถูกละเมิดนั้นเป็นผลงานสร้างสรรค์ประเภทใดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในเรื่องของการดำเนินคดีลิขสิทธิ์เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟจะเน้นไปที่การพิสูจน์ทราบถึงการได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงานในการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ และความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานเพลงเป็นหลัก ซึ่งอาจมีความแตกต่างไปจากการดำเนินคดีลิขสิทธิ์ในประเภทอื่นๆ โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ ที่มีความแตกต่างจากคดีลิขสิทธิ์ประเภทอื่น ในช่วงของการตรวจสอบที่มาของเพลงลิขสิทธิ์และเจ้าของผลงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1: การร้องทุกข์

เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องได้รับการร้องทุกข์จากผู้เสียหายเสียก่อน หากว่าไม่มีผู้เสียหายมาแจ้งความร้องทุกข์ในเหตุที่เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่มีอำนาจในการดำเนินคดี เนื่องจากคดีลิขสิทธิ์ถือเป็นการผิดต่อบุคคล แม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะพบเห็นการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ หรือการเผยแพร่เพลงในที่สาธารณะอื่นๆ ก็ตาม โดยผู้เสียหายในคดีการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟจะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เพลง หรือตัวแทนที่ดูแลด้านลิขสิทธิ์เพลงก็ได้

ขั้นตอนที่ 2: การตรวจสอบที่มาของเจ้าของลิขสิทธิ์และความชอบธรรมของผู้มอบอำนาจในการร้องทุกข์

เมื่อได้รับแจ้งเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟจากผู้เสียหายแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำการตรวจสอบที่มาของเจ้าของลิขสิทธิ์ว่ามีหลักฐานในความเป็นเจ้าของในผลงานเพลงเสียก่อน โดยการตรวจสอบว่าเพลงที่ผู้เสียหายร้องทุกข์มานั้นอยู่ในความดูแลของค่าย

เพลงใด หรืออยู่ในความครอบครองของศิลปินผู้ใด หากว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ทราบถึงผู้ที่ครอบครอง ลิขสิทธิ์เพลงนั้นอยู่ก็สามารถตรวจสอบได้จากหน่วยงานที่กำกับดูแลด้านลิขสิทธิ์ เช่น กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นผู้ดูแลในเรื่องเกี่ยวกับลิขสิทธิ์โดยตรงได้

หลังจากตรวจสอบเจ้าของลิขสิทธิ์เพลงแล้ว ต้องทำการตรวจสอบผู้เสียหายที่มาร้องทุกข์ว่า เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของลิขสิทธิ์เพลงหรือไม่ โดยทั่วไปเพลงส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้การดูแลของค่ายเพลง หรือนักแต่งเพลง กล่าวคือค่ายเพลง หรือนักแต่งเพลงเป็นผู้ถือลิขสิทธิ์ในการจัดจำหน่าย หรือเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ และผู้ที่ถือลิขสิทธิ์จะสามารถแต่งตั้งผู้รับมอบอำนาจในการปกป้องลิขสิทธิ์ ขึ้นมาเพื่อจัดการดูแลเกี่ยวกับลิขสิทธิ์เพลงของตนได้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงต้องตรวจสอบหลักฐานการเป็นผู้รับมอบอำนาจอย่างถูกต้องเสียก่อน เพื่อป้องกันการแอบอ้างจับลิขสิทธิ์

ผู้รับมอบอำนาจสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภทคือ ประเภทแรกคือ ผู้รับมอบอำนาจโดยตรง เป็นผู้รับมอบอำนาจที่แต่งตั้งขึ้นโดยตรงจากค่ายเพลงให้จัดการดูแลด้านลิขสิทธิ์ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบบริษัทลูกของค่ายเพลงนั้นๆ และอีกประเภทคือ ผู้รับมอบอำนาจช่วง คือการออกไปรับมอบอำนาจจากค่ายเพลง หรือนักแต่งเพลงที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ให้แก่ผู้ที่ต้องการทำหน้าที่สอดส่องดูแลเรื่องลิขสิทธิ์เพลงที่ตนถือครองอีกทางหนึ่ง โดยผู้รับมอบอำนาจช่วงนั้นอาจเป็นบุคคลทั่วไปที่ได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของลิขสิทธิ์เพลงอย่างถูกต้อง โดยจะทำการช่วยเจ้าของลิขสิทธิ์สอดส่องดูแลการนำเพลงที่อยู่ในสิทธิความคุ้มครองของตนไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตในระดับย่อย อาทิเช่น การสอดส่องการใช้เพลงลิขสิทธิ์ในตำบลเล็กๆ ที่เกินความสามารถการสอดส่องดูแลของบริษัทใหญ่

ขั้นตอนที่ 3: การตรวจสอบร้านอาหาร - ร้านกาแฟ

การตรวจสอบร้านอาหาร - ร้านกาแฟเพื่อยืนยันการกระทำเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาต โดยหลังจากตรวจสอบหลักฐานการรับมอบอำนาจของผู้เสียหายแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจจะออกตรวจร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่มีการแจ้งเรื่องการเผยแพร่เพลงโดยที่ผู้รับมอบอำนาจที่เป็นผู้เสียหาย จำเป็นต้องไปพร้อมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเสมอ เพื่อแสดงหลักฐานการเป็นผู้รับมอบอำนาจอย่างถูกต้องจากเจ้าของลิขสิทธิ์ เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตรวจสอบร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่ได้รับแจ้งและพบว่ามีการเผยแพร่เพลงโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจริง ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ออกตรวจร้านอาหาร - ร้านกาแฟยังไม่มีอำนาจในการจับกุม เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ออกตรวจนั้นจะเป็นเจ้าหน้าที่สายตรวจ จึงต้องรอการเรียกตัวผู้ประกอบการไปสอบสวนต่อยังสถานีตำรวจ ในกรณีที่มีการตรวจสอบร้านอาหาร - ร้านกาแฟนั้นไม่พบการกระทำผิดตามที่ผู้เสียหายร้องทุกข์มา ถือว่าร้านอาหาร - ร้านกาแฟไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความผิด อีกทั้งร้านอาหาร - ร้านกาแฟยังสามารถร้องทุกข์ผู้รับมอบอำนาจกลับได้ หากผู้รับมอบอำนาจกระทำการเกินกว่าเหตุ และเนื่องจากในคดีละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความต่อบุคคล สามารถตกลงยอมความกันได้ หากผู้เสียหายและผู้กระทำผิดตกลงยินยอมกัน

ในส่วนของขั้นตอนการดำเนินคดีหลังจากการตรวจสอบหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับลิขสิทธิ์เพลงแล้วเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะเป็นไปตามขั้นตอนดำเนินการสอบสวน เขียนสำนวนอัยการส่งฟ้องไปยังศาล เช่นเดียวกับคดีทางอาญาอื่นๆ เพียงแต่ในคดีละเมิดลิขสิทธิ์จำเป็นต้องแสดงหลักฐานการครอบครองผลงานสร้างสรรค์อย่างชัดเจน หรือแสดงถึงการเป็นผู้รับมอบอำนาจอย่างถูกต้องจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตัวจริง ทำให้อาจเกิดปัญหาความไม่เข้าใจขั้นตอนกระบวนการดำเนินการ เช่น การแจ้งจับ, การแต่งตั้งผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ทำให้ผู้ประกอบการ หรือประชาชนทั่วไปไม่เข้าใจในการอ้างสิทธิ์การร้องทุกข์ หรือการแสดงหลักฐานความเป็นเจ้าของผลงานที่เป็นสิทธิของสถานประกอบการในการเรียกหาหลักฐานก่อนจะทำการตรวจค้น ปัญหาที่กล่าวมานั้นเป็นขั้นตอนที่ผู้ประกอบการ รวมไปถึงประชาชนทั่วไปยังไม่ทราบเป็นจำนวนมาก ส่งผลต่อทัศนคติและความเข้าใจของผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปในเรื่องขั้นตอนการดำเนินคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ที่เป็นไปในทางลบและยังคงมีความสับสนอยู่จนทุกวันนี้

2.4.3 กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศ

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทย กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศจะไม่มี ความแตกต่างกันมากนัก เนื่องจากในแต่ละประเทศเป็นประเทศภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรม ณ กรุงเบอร์น (Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic works) พ.ศ. 2429 และความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights) หรือความตกลง TRIPs แต่ละประเทศจึงมีมาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่น้อยไปกว่าอนุสัญญากรุงเบอร์น และความตกลง TRIPs ทำให้กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายมีความคล้ายคลึงกัน โดยผู้วิจัยทำการศึกษากฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และ ญี่ปุ่น

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งที่มีมาตรการในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเข้มงวด โดยจะเน้นไปที่งานสร้างสรรค์ และผลงานที่เป็นนวัตกรรม ในด้านการคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ไม่ได้มีความแตกต่างจากประเทศอื่นๆ มากนัก แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของอายุการคุ้มครองผลงาน โดยทั่วไปแล้วจะมีอายุการคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ 50 ปี นับจากวันที่ผู้สร้างสรรค์ผลงานเสียชีวิต ในสหรัฐอเมริกาจะให้ความคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ 70 ปี นับจากวันที่ผู้สร้างสรรค์เสียชีวิต ในกรณีที่ผลงานไม่ปรากฏชื่อผู้สร้างสรรค์ จะได้รับความคุ้มครองเป็นเวลา 95 ปี นับจากวันที่ได้มีการโฆษณาครั้งแรก หรือ 120 ปี นับจากวันที่สร้างสรรค์ แล้วแต่กรณีใดจะถึงก่อน (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2559 : online)

การบังคับใช้กฎหมายของสหรัฐอเมริกามีความเข้มงวดมาก โดยเฉพาะกับการละเมิดผลงานลิขสิทธิ์ประเภทซอฟต์แวร์ หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่ถือว่าเป็นผลงานลิขสิทธิ์ที่สร้างมูลค่าให้กับเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์จึงมีการกำหนดความผิดทางอาญาขึ้นมา เพื่อประสิทธิภาพในการปราบปรามการกระทำผิด สหรัฐอเมริกามีความแตกต่างจากประเทศไทย ในส่วนของการกำหนดความผิด โดยจะแบ่งเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นความผิดอาญาร้ายแรง และการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ไม่ได้เป็นความผิดอาญาร้ายแรง (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2559a; ชนิสราร้อยเที่ยง, 2549)

1. การละเมิดลิขสิทธิ์ที่ไม่ได้เป็นความผิดอาญาร้ายแรง อาทิ การเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน รวมไปถึงการทำซ้ำในจำนวนที่ไม่มากตามที่กฎหมายกำหนด มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือโทษปรับสูงสุดไม่เกิน 100,000 เหรียญสหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. การละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นความผิดอาญาร้ายแรง จะประกอบด้วยการทำซ้ำ หรือการจำหน่ายในระหว่างระยะเวลา 180 วัน หรือมีสำเนางานละเมิดลิขสิทธิ์อย่างน้อย 10 สำเนา ซึ่งมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 2,500 เหรียญสหรัฐ จะมีโทษจำคุกสูงสุดคือ 5 ปี หรือโทษปรับสูงสุดไม่เกิน 250,000 เหรียญสหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งข้อกำหนดนี้มุ่งจะใช้กับการละเมิดลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่

ประเทศญี่ปุ่น

กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศญี่ปุ่นนั้นไม่ได้มีความแตกต่างจากกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยมากนัก ทั้งการระบุประเภทของผลงานที่ได้รับการคุ้มครอง ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ และการคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ 50 ปี นับจากวันที่ผู้สร้างสรรค์เสียชีวิต เนื่องจากต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรม ณ กรุงเบิร์น (Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic works) พ.ศ. 2429 และความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights) หรือความตกลง TRIPs ทำให้ในด้านกฎหมายไม่มีความแตกต่างจากประเทศไทยมากนัก (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2559a)

ในด้านการบังคับใช้กฎหมายของประเทศญี่ปุ่นจะมีความแตกต่างจากประเทศไทย ในส่วนของการปฏิบัติที่มีความเข้มงวดกวดขันเป็นพิเศษ เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นถือเป็นประเทศที่มีผลงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการคุ้มครองเป็นผลงานลิขสิทธิ์จำนวนมากประเทศหนึ่งในเอเชีย จำนวนการละเมิดลิขสิทธิ์ย่อมมีโอกาสเกิดขึ้นได้มาก การบังคับใช้กฎหมาย และการกำหนดโทษจึงต้องมีความรุนแรง โดยการละเมิดสิทธิของเจ้าของผลงาน ไม่ว่าจะเป็นการทำซ้ำ หรือเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน หรือนำผลงานลิขสิทธิ์ไปใช้เพื่อแสวงหากำไร จะระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 3,000,000 เยน ตามมาตรา 119 ในกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศญี่ปุ่น อีกทั้งการละเมิดสิทธิของนักแสดง การ

จำหน่ายจ่ายแจกสิ่งบันทึกเสียงในเชิงพาณิชย์ หรือสำเนาผลงานของผู้อื่น และการแก้ไขมาตรการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ทางเทคโนโลยี จะระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000,000 เยน ตามมาตรา 120 (ขนิสราร้อยเที่ยง, 2549)

ในบางประเทศมีรูปแบบของการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ที่แตกต่างไปจากประเทศไทย ตัวอย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น ที่มีวิธีการดำเนินคดีที่คล้ายคลึงกัน แตกต่างกันเพียงผู้เสียหายในคดี ในประเทศไทยผู้เสียหายมักจะเป็นผู้รับมอบอำนาจโดยตรงจากเจ้าของลิขสิทธิ์ และผู้รับมอบอำนาจช่วง ที่เป็นบุคคลธรรมดาทั่วไปที่ได้รับมอบอำนาจมาจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ในสหรัฐอเมริกาการเก็บค่าลิขสิทธิ์จะใช้รูปแบบสมาคม โดยเจ้าของผลงานเพลง หรือนักแต่งจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคม ในสหรัฐอเมริกามีสมาคมที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงได้แก่ American Society of Composers Authors and Publishers (ASCAP) ก่อตั้งเมื่อปี 1914 ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์การนำผลงานเพลงไปใช้ ไม่ว่าจะเป็นการแสดง การเผยแพร่ ออกสู่สาธารณชน และการนำผลงานเพลงไปใช้ในรูปแบบอื่นๆ (American Society of Composers Authors and Publishers, N.d.; นิรัฐอัณณ์ ปาวสานต์, 2550)

ในประเทศญี่ปุ่นเองจะมีรูปแบบการเก็บค่าลิขสิทธิ์ที่คล้ายคลึงกับสหรัฐอเมริกา คือการก่อตั้งสมาคมนักแต่งเพลงขึ้นมาเป็นตัวแทนในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง โดยเจ้าของลิขสิทธิ์เพลงจะมอบอำนาจในการตรวจตราผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ ให้กับสมาคม Japanese Society for Rights of Authors, Composers and Publishers (JASRAC) ก่อตั้งเมื่อปี 1939 เป็นผู้รับมอบอำนาจในรูปแบบสมาคม ทำการคุ้มครองดูแลสิทธิผลงานเพลงในการเผยแพร่ต่อสาธารณชน ของสมาชิกในสมาคมที่ประกอบด้วยนักร้อง และนักประพันธ์เพลงจากทั่วประเทศ อาทิ การนำผลงานไปใช้ในละครเวที, ภาพยนตร์, นิตรรศการ, ธุรกิจคาราโอเกะ หรือใช้ในการประกอบกิจการต่างๆ (Japanese Society for Rights of Authors Composers and Publishers, 2012)

การเก็บค่าลิขสิทธิ์ในรูปแบบสมาคมนั้นมีข้อดีในส่วนการเก็บค่าลิขสิทธิ์ที่มีระบบ มีสมาชิกชัดเจน สามารถตรวจสอบที่มาของผู้รับมอบอำนาจทำได้ง่าย ลดความสับสนในการเก็บค่าลิขสิทธิ์ แต่การเก็บค่าลิขสิทธิ์ในรูปแบบสมาคมเองต้องใช้เครือข่ายที่กว้าง ในการเก็บค่าลิขสิทธิ์สำหรับผู้ใช้งานเพลงในรายย่อยที่สมาคมอาจเข้าถึงได้ยากกว่าเมื่อเทียบกับรูปแบบผู้รับมอบอำนาจช่วง การจัดตั้งสมาคมเพื่อการเก็บค่าลิขสิทธิ์จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าของผลงานทั้งรายเล็กและรายใหญ่ ในการสอดส่องดูแลการนำผลงานเพลงไปใช้โดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน

นอกจากกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย เห็นได้ว่าในแต่ละประเทศยังมีแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อยับยั้งการละเมิดลิขสิทธิ์ที่แตกต่างกัน เช่น สหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญกับการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาก เพราะสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำด้านซอฟต์แวร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จึงต้องคุ้มครองเพื่อไม่ให้ส่งผลต่อธุรกิจของประเทศ ในด้านของบทลงโทษของประเทศไทยถือว่าโทษปรับไม่รุนแรงเมื่อเทียบกับต่างประเทศ อีกทั้งการตีความการกระทำผิด

ตามกฎหมายขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาล ต่างกับบางประเทศที่แม้ว่าการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์จะไม่ใช่ความผิดที่ร้ายแรงแต่ก็มีโทษทางอาญา จึงมีการกำหนดบทลงโทษกับองค์ประกอบความผิดไว้อย่างชัดเจน เช่น สหรัฐอเมริกา สิ่งที่แตกต่างกันอีกสิ่งคือผู้รับมอบอำนาจในสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นจะเป็นรูปแบบสมาคมจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ ซึ่งต่างจากประเทศไทยที่ผู้รับมอบอำนาจสามารถเป็นได้ทั้งบริษัทกฎหมาย หรือบุคคลทั่วไปที่มีหนังสือรับมอบอำนาจ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของต่างประเทศ

กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศญี่ปุ่น	
1. ประเภทงานลิขสิทธิ์ที่ได้รับการคุ้มครอง	งานวรรณกรรม และโปรแกรมคอมพิวเตอร์, งานนาฏกรรม, งานศิลปกรรม, งานดนตรีกรรม, งานโสตทัศนวัสดุ, ภาพยนตร์, สิ่งบันทึกเสียง, งานแพร่เสียงแพร่ภาพ, งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ	งานวรรณกรรม, งานดนตรีกรรม, งานนาฏกรรม, ละครใบ้ และการออกแบบทำต้น, งานภาพวาด, กราฟิก และแกะสลัก, งานภาพยนตร์และงานโสตทัศนวัสดุ, งานสิ่งบันทึกเสียง, งานสถาปัตยกรรม, งานสร้างสรรค์ต่อเนื่อง, โปรแกรมคอมพิวเตอร์	งานวรรณกรรม, งานดนตรีกรรม, งานนาฏกรรม, งานศิลปกรรม, งานสถาปัตยกรรม, งานสิ่งบันทึกเสียง, งานภาพถ่าย, งานภาพยนตร์, งานแพร่เสียงแพร่ภาพ โปรแกรมคอมพิวเตอร์, งานสร้างสรรค์ต่อเนื่อง	
2. อายุการคุ้มครอง	50 ปี นับจากวันที่ผู้สร้างสรรค์คนสุดท้ายเสียชีวิต	70 ปี นับจากวันที่ผู้สร้างสรรค์คนสุดท้ายเสียชีวิต	50 ปี นับจากวันที่ผู้สร้างสรรค์คนสุดท้ายเสียชีวิต	
3. การกำหนดโทษทางอาญา	การละเมิดทางตรง	ความผิดอาญา	การทำซ้ำการเผยแพร่	
	การละเมิดทางอ้อม	ความผิดอาญาไม่ร้ายแรง	การครอบครองจำหน่ายสำเนา	
	- ปรับตั้งแต่ 20,000 ถึง 200,000 บาท - จำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 4 ปี ปรับตั้งแต่ 100,000 ถึง 800,000 บาท	- ปรับตั้งแต่ 10,000 ถึง 100,000 บาท - จำคุกตั้งแต่ 3 เดือนถึง 2 ปี ปรับตั้งแต่ 50,000 ถึง 400,000 บาท	จำกัดไม่เกิน 5 ปี หรือปรับสูงสุดไม่เกิน 250,000 เหรียญสหรัฐ (ประมาณ 7,500,000 บาท)	จำกัดไม่เกิน 1 ปี หรือปรับสูงสุดไม่เกิน 100,000 เหรียญสหรัฐ (ประมาณ 3,000,000 บาท)
4. รูปแบบการเก็บค่าลิขสิทธิ์	- ผู้รับมอบอำนาจโดยตรง - ผู้รับมอบอำนาจช่วง	สมาคม American Society of Composers Authors and Publishers (ASCAP)	สมาคม Japanese Society for Rights of Authors, Composers and Publishers (JASRAC)	

ที่มา: จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัย

2.4.4 การตีความกฎหมาย

การตีความกฎหมายเป็นหลักในการที่ใช้พิจารณาข้อกฎหมายต่างๆ โดยในแต่ละรัฐแต่ละประเทศจะมีหลักการตีความกฎหมายที่แตกต่างกันไปตามระบบกฎหมายที่รัฐหรือประเทศของตนใช้ ระบบกฎหมายที่ใช้กันในปัจจุบันมีประเภทคือ ระบบประมวลกฎหมาย หรือกฎหมายที่มีลายลักษณ์อักษร (Civil Law) และระบบจารีตประเพณี หรือกฎหมายที่ไม่มีลายลักษณ์อักษร (Common Law) ในประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย หรือกฎหมายที่มีลายลักษณ์อักษร (Civil Law) แต่ยึดถือหลักการตีความตามระบบกฎหมายที่ไม่มีลายลักษณ์อักษร (Common Law) ตามแบบประเทศอังกฤษ เนื่องมาจากในอดีตที่ระบบกฎหมายไทยยังมีทบัญญัติไม่ครอบคลุมมากนัก หากใช้หลักการตีความกฎหมายตามแบบกฎหมายที่มีลายลักษณ์อักษร (Civil Law) นั้นจะต้องตีความตามที่ตัวอักษรกำหนดไว้ จึงได้นำหลักการของประเทศอังกฤษมาใช้ชั่วคราว และระบบกฎหมายอังกฤษก็เริ่มมีอิทธิพลต่อกฎหมายไทยมากขึ้น จนกลายเป็นดังประเพณีสืบทอดต่อกันมา (ธานินทร์ กรัยวิเชียร และวิชา มหาคุณ, 2548)

การที่ระบบกฎหมายของไทยที่เป็นกฎหมายที่มีลายลักษณ์อักษร (Civil Law) มีการนำหลักการตีความกฎหมายแบบระบบกฎหมายอังกฤษ หรือกฎหมายที่ไม่มีลายลักษณ์อักษร (Common Law) ที่สามารถนำคำพิพากษาของศาลในคดีคล้ายคลึงกันที่เกิดมาก่อนมาเป็นบรรทัดฐานได้ การนำระบบทั้ง 2 ใช้ควบคู่ไปด้วยกันก็อาจเกิดความสับสนจากการบัญญัติและการตีความกฎหมายได้ ตัวอย่างเช่น การยึดหลักการตีความกฎหมายของไทยกับปัญหาการเผยแพร่ผลงานเพลง ลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟตามที่ได้หยิบยกไว้ในบทที่ 1 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8220/2553 ได้ปรากฏไว้ว่า ศาลได้ทำการยกฟ้องฟ้องสถานประกอบการร้านค้าในจังหวัดระยองที่เผยแพร่เพลง ลิขสิทธิ์จากแผ่นซีดีเนื่องจากเห็นว่า “ไม่ปรากฏว่าจำเลยเปิดเพลงเพื่อหากำไรโดยตรงจากการที่ให้ลูกค้าได้ฟังเพลง โดยการเรียกเก็บค่าตอบแทนจากลูกค้าในการเปิดเพลง หรือเรียกเก็บเพิ่มรวมไปกับค่าอาหารและเครื่องดื่มแต่อย่างใด” (ผู้จัดการออนไลน์, 2558b) ฉะนั้นแล้วเมื่อมีฎีกาออกมา การตีความกฎหมายแบบระบบกฎหมายอังกฤษ หรือกฎหมายที่ไม่มีลายลักษณ์อักษร (Common Law) ก็จะสามารถใช้เป็นบรรทัดฐานในคดีต่อไปได้ เพียงแต่การนำคำพิพากษามาเป็นบรรทัดฐานอาจเป็นการมองข้ามหลักการใหญ่ของการตีความกฎหมายอาญานั้นคือ “หลักเรื่องกฎหมายอาญาต้องตีความอย่างเคร่งครัด” หากตีความตามที่กฎหมายลิขสิทธิ์บัญญัติอย่างเคร่งครัดว่าการเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงานถือเป็นความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ การเปิดเพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟล้วนแล้วแต่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ทั้งสิ้น

การตีความกฎหมายว่าร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่เผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์มีความผิดละเมิดลิขสิทธิ์นั้น เป็นการตีความเพื่อให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของผู้ออกกฎหมายที่มีความต้องการปกป้องสิทธิที่เจ้าของผลงานได้ถูกละเมิดจากการเผยแพร่เพลงที่เจ้าของผลงานมิได้มีส่วนร่วมได้ผลประโยชน์ด้วย ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมการฟังเพลงของผู้คนได้เปลี่ยนไปตามกาลเวลา ทำให้

กฎหมายลิขสิทธิ์ต้องเพิ่มความเข้มงวดในการคุ้มครองผลงานให้กว้างขวางครอบคลุมในทุกประเภทของผลงาน การกระทำบางอย่างเช่น การเปิดเพลงในสถานประกอบการเองก็กลายเป็นการเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งที่ไม่ได้เป็นการทำเพื่อผลประโยชน์ทางการค้า ปัญหาสำคัญของการตีความกฎหมายอาญาอยู่ที่กรณีใดควรตีความอย่างเคร่งครัด กรณีใดควรตีความตามรูปคดี (ธานินทร์ กรัยวิเชียร และวิชา มหาคุณ, 2548) เพื่อการสร้าง ความเข้าใจในวิธีพิจารณา และตีความกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมอย่างชัดเจน

2.5 ทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์และอธิบายสาเหตุของปัญหาการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ เพื่อแสวงหามาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ดังนี้

2.5.1 ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory)

ทฤษฎีความขัดแย้งเป็นหนึ่งในแนวคิดทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ที่นำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์สังคมรูปแบบหนึ่งที่เรียกว่า “อาชญากรรม” เพื่อการเข้าถึงสภาพปัญหาและหาวิธีทางแก้ไข โดยหลักการของทฤษฎีความขัดแย้งนั้นจะอยู่ตรงกับกับหลักทฤษฎีระบบเชิงหน้าที่ (Functionalist System Theory) ตรงที่ทฤษฎีระบบเชิงหน้าที่นั้นมองถึงความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ในระบบที่มีความเห็นพ้อง ร่วมมือกลายเป็นระบบใหญ่ แนวความขัดแย้งมองกลับกันว่าความเห็นพ้องเป็นสิ่งที่ไม่มีความแน่นอน แต่เป็นความขัดแย้งที่เป็นบรรทัดฐานที่ทุกสังคมมี ไม่ว่าจะเป็ความขัดแย้งในด้านของเชื้อชาติ ชนชั้น เศรษฐกิจ ผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของอำนาจ อีกทั้งทฤษฎีความขัดแย้งเชื่อว่าอำนาจที่ต่างฝ่ายต่างแย่งชิงกัน เป็นตัวที่กำหนดพฤติกรรมอาชญากรรมขึ้นมา รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายที่มองว่าเป็นการทำให้เกิดอาชญากรรม สาละสำคัญของทฤษฎีความขัดแย้งจึงอยู่ที่การแย่งชิงอำนาจในการปกครองของคน หรือกลุ่มคนที่พยายามใช้อำนาจในการปกครองเพื่อรักษาอำนาจ และเอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้องของตนเอง รูปแบบของความขัดแย้งที่เห็นได้ในสังคมเช่น ความขัดแย้งด้านสีผิวเชื้อชาติ, ความขัดแย้งทางชนชั้นเศรษฐกิจ และความขัดแย้งทางแนวคิดการปกครอง เป็นต้น (กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, 2553; พรชัย ชันดี กฤษณพงศ์ พุทธระกูล และ จอมเดช ตรีเมฆ, 2558)

ความขัดแย้งตามทฤษฎีนั้นแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ นั่นคือ ความขัดแย้งภายในระบบ (Endogenous Conflict) หมายถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในระบบระบบหนึ่ง หรือในสังคมหนึ่ง อาจเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางค่านิยม ชนชั้น ทรัพยากร อำนาจการปกครอง ตลอดจนความขัดแย้งระหว่างปัจเจกกับระบบสังคม ประเภทที่สองคือ ความขัดแย้งภายนอกระบบ (Exogenous Conflict) หมายถึงความขัดแย้งที่เกิดระหว่างระบบ 2 ระบบ หรือเกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกกับระบบ อาทิ การรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม เป็นต้น (กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, 2553) แนวความคิดที่

ทฤษฎีความขัดแย้งนำไปใช้ส่วนมากจะเป็นความขัดแย้งในระดับมหภาค ที่สามารถอธิบายได้หลากหลายรูปแบบตามแนวคิดของนักทฤษฎีที่ได้ให้ความหมายของความขัดแย้งไว้หลายรูปแบบ อาทิ เช่น

ความขัดแย้งทางชนชั้น (Class Conflict) เป็นแนวทฤษฎีของ Karl Marx นักปรัชญาสายสังคมนิยมชาวเยอรมนี มองว่าความขัดแย้งเป็นสิ่งที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้ และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากความไม่เสมอภาคกันในสังคม ความแตกต่างกันทางชนชั้นได้แก่ ชนชั้นแรงงาน และชนชั้นนายทุนนั้น ก่อให้เกิดการต่อสู้แย่งชิงเมื่อมีระบบชนชั้นก็จะเกิดการเอาเปรียบคนที่อยู่ในฐานะต่ำกว่าจากผู้ที่มีชนชั้นสูงกว่า ผู้ที่มีชนชั้นต่ำกว่า หรือก็คือชนชั้นแรงงานจะมีข้อจำกัดในการทำงาน รวมไปถึงการใช้ชีวิต ไม่อาจที่จะมีอิสระในการดำรงชีพมากนัก ในขณะที่ชนชั้นนายทุนก็ต้องการผลกำไรจากการประกอบการ ความลำบากจึงไปตกอยู่ที่ชนชั้นแรงงานที่ต้องทำงานเพิ่มขึ้น หรืออาจได้ค่าตอบแทนที่ลดลงแทน Marx เชื่อว่าชนชั้นนายทุนเป็นเพียงคนส่วนน้อยในสังคมที่ใช้อำนาจทางการรับรู้ข่าวสาร อุดมการณ์ และศาสนาเป็นกลไกในการควบคุมสภาพความคิดของผู้คน เป็นอันตรายต่อชนชั้นแรงงานที่ต้องต่อสู้เพื่อเอาผลประโยชน์กลับคืนสู่กลุ่มของตนเอง กล่าวคือ Marx ให้ความสำคัญกับความขัดแย้งทางชนชั้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องทางเศรษฐกิจ อุดมการณ์ และการเมืองล้วนผูกโยงกับความแตกต่างด้านชนชั้นทั้งสิ้น และมีความคิดว่าชนชั้นนายทุนนั้นเป็นอันตรายต่อผลประโยชน์ของชนชั้นแรงงาน (กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, 2553)

ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เป็นอีกหนึ่งรูปแบบที่สามารถพบเห็นได้มากมายในปัจจุบัน นักคิดที่สนับสนุนแนวคิดนี้คือ George Vold นักอาชญาวิทยาแนวทฤษฎีความขัดแย้งได้ให้ความเห็นไว้ว่า มนุษย์เป็นส่วนประกอบหนึ่งของสังคม และมีการคบค้าสมาคมแลกเปลี่ยนสินค้า ความคิดวัฒนธรรมกัน ผู้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันจะมีการรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่สมาชิกในกลุ่มต้องการ ฉะนั้นแล้วความขัดแย้งไม่ใช่เรื่องผิดปกติของสังคม กลับกันความขัดแย้งเป็นดังปรากฏการณ์พื้นฐานที่ทุกสังคมต้องเผชิญ เมื่อมีการรวมกลุ่มเพื่อแสวงหาผลประโยชน์หลายกลุ่มเข้า ย่อมมีการแก่งแย่งผลประโยชน์ที่อาจทับซ้อนกัน จึงเกิดการแข่งขันแย่งชิงอำนาจเพื่อความสะดวกในการแสวงหาผลประโยชน์ กลายเป็นว่าอำนาจในการปกครองกลายเป็นเครื่องมือที่กลุ่มแย่งชิง เพื่อรักษาฐานอำนาจและผลประโยชน์ของกลุ่มเอาไว้ Vold จึงมองว่าในทฤษฎีความขัดแย้งนั้นอำนาจในการปกครองเป็นสิ่งที่คอยกำหนดพฤติกรรมอาชญากรรมเพื่อรักษาสิทธิและเสรีภาพของกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นฝ่ายกุมอำนาจไว้ เช่น การตั้งกำแพงภาษีที่สูงเพื่อกีดกันทางการค้า เป็นต้น (พรชัย ชันตี กฤษณพงศ์ พุตระกูล และ จอมเดช ตรีเมฆ, 2558)

แนวคิดของทฤษฎีความขัดแย้งนั้นมุ่งศึกษาสาเหตุปัญหาของอาชญากรรมที่เกิดมาจากความขัดแย้ง ส่วนมากแล้วอาชญากรรมที่เกิดจากความขัดแย้งมักจะเป็นสิ่งที่กฎหมายบัญญัติ หรือกำหนดไว้ให้เป็นความผิด (Mala prohibita) เนื่องจากการกำหนดความผิดขึ้นมาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง ในเรื่องของการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟเอง

จัดเป็นอาชญากรรมที่กฎหมายบัญญัติไว้ และมีสาเหตุมาจากความขัดแย้ง ตามแนวทฤษฎีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ Vold ได้อธิบายว่ากลุ่มคนที่กุมอำนาจในการปกครองจะใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการกำหนดความผิด และรักษาผลประโยชน์ของตนเอง กฎหมายลิขสิทธิ์เกิดขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิในการนำผลงานไปหาประโยชน์ที่ควรได้รับ ในขณะที่เดียวกันร้านอาหาร - ร้านกาแฟก็เป็นกลุ่มหนึ่งที่กระทำความผิดที่กฎหมายกำหนดไว้ และเห็นว่าการห้ามเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟเป็นสิ่งที่ไม่เป็นธรรมเท่าที่ควร เนื่องจากร้านอาหาร - ร้านกาแฟเปิดเพลงที่ได้มาอย่างถูกต้อง และไม่ได้เก็บค่าตอบแทนในการเปิดเพลงแต่อย่างใด

ความขัดแย้งในเรื่องการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟสามารถมองเป็นได้ทั้งความขัดแย้งภายในระบบ และความขัดแย้งภายนอกระบบ การแย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์ในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ระหว่างเจ้าของผลงานที่ต้องการผลตอบแทนที่ผู้ประกอบการนำเพลงของตนเองไปใช้ และผู้ประกอบการที่ต้องการเพียงเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟของตน โดยที่ไม่ได้ใช้เป็นสิ่งแสวงหากำไรหลัก เป็นความขัดแย้งของกลุ่มคน 2 กลุ่มในสังคมที่ต้องการรักษาผลประโยชน์สูงสุดของกลุ่มตนเอง ในขณะที่เจ้าของผลงานเป็นฝ่ายที่มีอำนาจที่เหนือกว่า นั่นคือสามารถใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ที่มีไว้คุ้มครองการนำผลงานของกลุ่มตนเองไปใช้โดยมิชอบ

อีกมุมมองหนึ่ง กฎหมายลิขสิทธิ์ในประเทศไทยมีการพัฒนาทัดเทียมหลักการคุ้มครองลิขสิทธิ์สากลด้วยการเข้าเป็นส่วนหนึ่งในภาคีสมาชิกความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า หรือ ความตกลง TRIPs ทำให้เกิด พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ขึ้น ทั้งที่ระบบความคิดในเรื่องการคุ้มครองผลงานและให้ความสำคัญกับสิทธิความเป็นเจ้าของ เป็นแนวคิดที่เติบโตมาจากซีกโลกตะวันตก จึงอาจเกิดความขัดแย้งของความต่างทางวัฒนธรรมและระบบความคิดของสังคมไทยที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องลิขสิทธิ์อย่างดีพอ ส่งผลให้สังคมไทยมีความรู้ความเข้าใจด้านลิขสิทธิ์น้อย กฎหมายลิขสิทธิ์ในสายตาคนกลุ่มใหญ่จึงอาจกลายเป็นเครื่องมือที่คนเพียงบางกลุ่มใช้เพื่อปกป้องผลงานของตน ทั้งหมดเป็นผลมาจากการรับวัฒนธรรมความคิดที่แตกต่าง และยังไม่สามารถปรับใช้ได้อย่างลงตัวกับสังคมไทย จนเกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์อย่างมากมายกลายเป็นเรื่องปกติของสังคม

2.5.2 ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Theory)

การควบคุมอาชญากรรม หมายถึงการกระทำกิจต่างๆ ที่เกี่ยวกับกับการเสาะหาข้อเท็จจริงของการเกิดอาชญากรรม, การจับกุมผู้กระทำผิด, การฟ้องคดี, การพิจารณาคดี หรือการตัดสินโทษตลอดทั้งการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด หรืออาชญากรหลังจากการพิพากษาของศาล (อันณพ ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555)

การควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) เป็นแนวทางการควบคุมอาชญากรรม รูปแบบหนึ่งที่เน้นในเรื่องการจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ การพิจารณาตัดสินคดี และการพิพากษาคดี โดยมีตำรวจเป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่มีบทบาทในการทำงานที่ต้องเน้นความเข้มงวด รวดเร็ว และจริงจังในการปราบปรามอาชญากรรม เพื่อตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายสำคัญของการควบคุมอาชญากรรมคือ การลดปัญหาอาชญากรรมลง โดยที่การลดลงของปัญหาอาชญากรรมอย่างรวดเร็วและเห็นผลชัดเจน จะเป็นสิ่งที่แสดงผลสำเร็จของการควบคุมอาชญากรรมมากกว่าการให้ความสำคัญกับกระบวนการจับกุมที่ต้องใช้เวลานาน Herbert Packer นักอาชญวิทยาชาวอเมริกัน ได้เปรียบเทียบรูปแบบของการควบคุมอาชญากรรมที่เน้นความรวดเร็ว และเห็นผลชัดเจน ว่าเป็นเหมือนกับสายพานการผลิตในโรงงานที่มีคนคอยยืนประจำตำแหน่งที่กำหนดไว้ และทำหน้าที่ประกอบชิ้นส่วนตามความเร็วของสายพาน ซึ่งทุกอย่างจะต้องทำอย่างรวดเร็ว คงที่ และปฏิบัติในรูปแบบเดียวกัน (เสกสัณ เครือคำ, 2558)

วัตถุประสงค์หลักของการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) คือการปฏิบัติอย่างรวดเร็ว ให้เห็นผลอย่างชัดเจน ทันทีที่ อันส่งผลให้เกิดอัตราการจับกุม แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม นำไปสู่การลดลงของปัญหาอาชญากรรม ซึ่งจะแตกต่างกันกับอีกรูปแบบหนึ่งคือ การปฏิบัติตามกฎหมาย (Due Process) จะเน้นไปที่การต่อสู้ในกระบวนการยุติธรรม โดยยึดหลักการที่ว่าหากยังไม่มีคำพิพากษา หรือการตัดสินลงโทษ จะถือว่าบุคคลผู้นั้นยังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ และมองว่าความรวดเร็วในการปฏิบัติหน้าที่จะเป็นต้นตอให้เกิดการใช้อำนาจในทางที่ผิดของเจ้าหน้าที่ได้ จึงให้ความสำคัญกับกระบวนการพิสูจน์หาความจริงที่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยที่ผู้ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมจะไม่ถูกกลั่นแกล้งจากเจ้าหน้าที่ (เสกสัณ เครือคำ, 2558)

การเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟเป็นหนึ่งในปัญหาที่ยังไม่ได้มีการนำแนวทางการควบคุมอาชญากรรมมาบังคับใช้อย่างจริงจัง ทั้งในรูปแบบของ การควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) และการปฏิบัติตามกฎหมาย (Due Process) การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในปัจจุบันไม่ได้มีความเข้มข้น รวดเร็ว และเห็นผลอย่างชัดเจน เนื่องจากขั้นตอนในการตรวจสอบที่มาของเพลงลิขสิทธิ์ รวมไปถึงขั้นตอนการตรวจสอบความชอบธรรมของผู้รับมอบอำนาจต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ อีกทั้งนโยบายการปราบปรามในปัจจุบันไม่ได้มุ่งเน้นไปที่การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ และการละเมิดลิขสิทธิ์ยังเป็นความผิดต่อส่วนตัวที่ยอมความกันได้ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเร่งรัดในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ประกอบกับขาดการควบคุมสถานประกอบการให้มีการเผยแพร่เพลงที่ถูกต้อง และการดำเนินคดีมักไม่มีการลงโทษอย่างจริงจัง แต่จะใช้การประนีประนอมยอมความเพื่อให้คดีไม่ต้องขึ้นสู่ศาลแทน

แม้ว่าการปราบปรามที่เน้นการยอมความในปัจจุบันไม่ได้มีแนวทางการควบคุมอาชญากรรมอย่างจริงจัง แต่การมีอยู่ของระบบผู้รับมอบอำนาจทำให้มีการปราบปรามมากขึ้นกว่าการรอเจ้าของ

ลิขสิทธิ์มาร้องทุกข์เอง การที่มีผู้รับมอบอำนาจมากจะยิ่งมีการร้องทุกข์มากขึ้น การแจ้งความร้องทุกข์ที่มากขึ้นจะเป็นสิ่งที่แสดงถึงการควบคุมอาชญากรรมที่จริงจัง ส่งผลถึงการควบคุมพฤติกรรมของผู้ที่เผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์อย่างผิดกฎหมาย

2.5.3 ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory)

การบังคับใช้กฎหมาย หมายถึง การบังคับให้เป็นไปตามที่กฎหมายได้บัญญัติความผิด หรือ ห้ามกระทำได้ และเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับทางร่างกายและจิตใจ (Mental and Physical Elements) หมายถึงการที่กระทำผิดทางร่างกายโดยที่จิตใจก็คิดที่จะกระทำผิดไปด้วย เมื่อความผิดเกิดขึ้น จำเป็นต้องมีการดำเนินคดีเพื่อการลงโทษผู้กระทำผิด โดยที่อาศัยกระบวนการตามกฎหมายในการดำเนินการจับกุม สืบสวนสอบสวน และใช้แนวทางการบังคับใช้กฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ (อรรถพร ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555)

Richard Quinney ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบังคับใช้กฎหมายเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยที่ ใช้ดุลพินิจ ในการคำนึงถึงแนวทางของหน่วยงานที่ตนเองสังกัด โดยจะมีอุปสรรค 6 ประการที่ทำให้ การบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ ได้แก่ (อรรถพร ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555)

1. ระเบียบแบบแผนบางประการเป็นสิ่งขัดขวางการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเต็มที่
2. ความซับซ้อน และคลุมเครือของกฎหมายที่ยากต่อการแปลความ เป็นสิ่งที่ทำให้การลงโทษผู้กระทำผิดเป็นไปได้ยากมากขึ้น
3. ปัญหาทางเทคนิคต่างๆ เช่น เวลา เครื่องมืออำนวยความสะดวก หรือบุคลากรในหน่วยงาน ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่
4. แนวทางในการปฏิบัติของหน่วยงาน ที่สามารถกำหนดแนวทางการบังคับใช้ได้ ในบางครั้ง อาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่เดิมเปลี่ยนแปลงไป
5. อุดมการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แต่ละคนที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีความแตกต่างกันด้วย
6. อุปสรรคจากปัญหาทางสังคมที่อาจส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ เช่น การไม่ให้ความร่วมมือจากประชาชนในการแจ้งเบาะแส เป็นต้น

การบังคับใช้กฎหมายไม่ใช่เพียงการออกตรวจตราของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ แต่รวมถึง การปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้วยความรวดเร็ว และมีความแน่นอนในการบังคับโทษ การเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟเป็นหนึ่งในปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากการไม่สามารถ บังคับใช้กฎหมายในการปราบปราม อาจเป็นผลมาจากหลากหลายสาเหตุที่ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเต็มที่ อาทิ ระเบียบข้อบังคับ หรือขั้นตอนในการจับกุมที่มาก ต้องมีการพิสูจน์ทราบ

ถึงที่มาของทั้งเพลงลิขสิทธิ์และผู้รับมอบอำนาจ, กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์ที่มีความซับซ้อน ยากต่อการเข้าใจ, นโยบายของหน่วยงานที่ไม่ได้เน้นไปที่การปราบปรามลิขสิทธิ์เพลง รวมไปถึงทัศนคติและความคิดของประชาชนที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาลิขสิทธิ์เพลง เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ ทำให้ปัญหาการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร – ร้านกาแฟยังคงเกิดขึ้น

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อไม่มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดมีช่องทางในการกระทำผิดสูงขึ้น ส่งผลให้อาชญากรรมยังคงอยู่ในสังคม และมีแนวโน้มที่จะเกิดอาชญากรรมขึ้นอีกหากไม่มีการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามอย่างจริงจัง

2.5.4 ทฤษฎีการคิดก่อนกระทำผิด (Rational Choice Theory)

ทฤษฎีการคิดก่อนกระทำผิด (Rational choice theory) หรือเรียกได้อีกอย่างว่าทฤษฎีการเลือกอย่างเป็นเหตุเป็นผล เป็นทฤษฎีที่มองว่ามนุษย์ใช้ความคิดไตร่ตรองในการเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง มีความแตกต่างจากเจตจำนงอิสระ เนื่องจากทฤษฎีการเลือกอย่างเป็นเหตุเป็นผล เป็นทฤษฎีที่กำเนิดมาจากวิชาเศรษฐศาสตร์ ดังนั้นทฤษฎีการคิดก่อนกระทำผิด หรือทฤษฎีการเลือกอย่างเป็นเหตุเป็นผลจึงเน้นไปที่การเลือกรับประโยชน์สูงสุดสูงสุดของบุคคล เรียกว่าเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่แต่ละบุคคลพึงพอใจในการเลือกกระทำ ความเป็นเหตุเป็นผลนั้นแตกต่างจากคำว่า “เหตุผล” ธรรมดาทั่วไปตรงที่บุคคลจะทำการเลือกรับสิ่งที่คิดว่าให้ประโยชน์สูงสุดสูงสุดแก่ตนเอง โดยที่มีการลงทุนลงแรงให้น้อยที่สุด เป็นดังการเปรียบเทียบวิธีการที่มีอยู่หลากหลายวิธี เพื่อหาว่าวิธีการใดที่จะทำให้ตนเองได้ประโยชน์สูงสุดโดยที่ลงทุนน้อยที่สุด (ไชยันต์ ไชยพร, 2557)

ในทางอาชญาวิทยา การกระทำผิดโดยที่รู้อยู่แล้วว่าเป็นความผิดแต่ก็ยังคงตัดสินใจทำนั้น ตรงตามแนวคิดของอาชญาวิทยาสำนักคลาสสิก (Classical school) เชื่อว่ามนุษย์มีความชั่วร้ายอยู่ในตัว และยึดถือหลักการเจตจำนงอิสระ (Freewill) ที่ว่ามนุษย์มีความนึกคิดเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะกระทำการใดมนุษย์จะมีการตัดสินใจและรับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการกระทำนั้นๆ การกระทำผิดของมนุษย์จึงเกิดจากการตัดสินใจไตร่ตรองมาแล้วทั้งสิ้น ทฤษฎีการคิดก่อนกระทำผิดจึงถูกนำมาประยุกต์ใช้กับอาชญาวิทยาสำนักคลาสสิก ในเรื่องของการเลือกกระทำผิดของอาชญากร ที่ว่าบุคคลมีทางเลือกที่จะกระทำผิดกฎหมายได้ หากการกระทำนั้นเป็นความพึงพอใจ หรือผลประโยชน์สูงสุดที่บุคคลคิดว่าจะได้รับ ซึ่งไม่ได้จำกัดว่าเป็นความพึงพอใจ หรือผลประโยชน์ในทางทรัพย์สินเท่านั้น รวมไปถึงความพึงพอใจทางร่างกาย จิตใจด้วย ผ่านการคิดคำนวณถึงผลที่จะตามมาหลังจากได้กระทำผิดไปแล้ว หากการคิดคำนวณได้ผลลัพธ์ที่ตามมาคุ้มค่ากว่าการถูกจับและอัตราโทษ ก็จะเป็นปัจจัยเสริมให้คนเลือกที่จะกระทำผิดมากขึ้น (พรชัย ขันดี กฤษณพงศ์ พุทธระกูล และ จอมเดช ตรีเมฆ, 2558)

Ronald Clarke และ Derek Cornish เป็นผู้ที่น่าเสนอทฤษฎีการคิดก่อนกระทำผิดในการศึกษาอาชญากรรม มองว่าอาชญากรมีความแตกต่างในการตัดสินใจที่จะประกอบอาชญากรรมโดยผลประโยชน์สูงสุดจากการกระทำผิดสามารถเป็นได้ทั้งทรัพย์สิน และความพึงพอใจส่วนบุคคล รวมไปถึงโอกาสและความเสี่ยงในการถูกจับกุม หากเป็นการกระทำผิดที่มีความเสี่ยงในการถูกจับกมน้อย จะเป็นการสร้างแรงกระตุ้นและมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดให้กับอาชญากร ซึ่งตัวอาชญากรนั้นส่วนมากแล้วมักจะเป็นอาชญากรอาชีพ มากกว่าอาชญากรที่กระทำผิดครั้งแรก (พรชัย ชันตี กฤษณพงศ์ พุทธระกูล และ จอมเดช ตรีเมฆ, 2558)

การเลือกกระทำผิดกับปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์นั้นเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกัน ตัวอย่างเช่น การที่บุคคลจะตัดสินใจจะทำการดัดแปลง ทำซ้ำ หรือเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการค้ากำไรกับสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ อาทิ เพลง หรือภาพยนตร์ ย่อมสามารถทำได้ง่ายดายและรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบัน บุคคลนั้นจะทำการคิดคำนวณถึงผลลัพธ์ที่ตามมาจากการละเมิดลิขสิทธิ์ ทั้งความเสี่ยงจากการปรับและจำคุก เพียงแต่ผลตอบแทนที่ได้จากการทำกำไรสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์นั้นมีมากมาย ในการสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์บางประเภทอาจจะมากพอที่จะจ่ายค่าปรับ ดังนั้นบุคคลจึงเลือกที่จะกระทำผิดมากกว่าที่จะกลัวการลงโทษที่ได้ผลตอบแทนและความเสี่ยงที่น้อยกว่า

ผลประโยชน์สูงสุดเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนตัดสินใจเลือกที่จะกระทำผิด ตามทฤษฎีการคิดก่อนกระทำผิด การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟเป็นอีกตัวอย่างสำหรับแนวคิดนี้ ร้านอาหาร - ร้านกาแฟเป็นสถานที่หนึ่งที่ทำให้การค้าขายกำไรจากการขายอาหารคาว อาหารหวาน และเครื่องดื่ม กำไรหลักของร้านจึงมาจากสินค้าเหล่านี้ ตามหลักการบริหารธุรกิจทั่วไปแล้ว ควรหากำไรให้ได้มากที่สุด โดยใช้ต้นทุนให้น้อยที่สุด ร้านอาหาร - ร้านกาแฟต่างๆ จึงต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายสำหรับสินค้าและบริการของร้าน เพลงที่เปิดนั้นเป็นหนึ่งสิ่งที่สามารถเปิดให้ลูกค้าฟังได้ง่าย และไม่เสียค่าใช้จ่ายมากมายนัก เพียงแต่เมื่อมีการให้ความสำคัญกับปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ในสังคมไทยขึ้น ร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่เคยเปิดเพลงให้ลูกค้าฟังได้กลับต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ให้กับเจ้าของผลงาน มิฉะนั้นจะกลายเป็นการเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ กลายเป็นปัญหาให้กับผู้ประกอบการที่ต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในส่วนที่ผู้ประกอบการจำนวนมากไม่เข้าใจ และไม่ยอมเสียค่าลิขสิทธิ์ จึงเกิดปัญหาเกี่ยวกับการเปิดเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟอยู่เรื่อยมา

การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟนั้นอาจไม่ใช่การประกอบอาชญากรรมอาชีพ การเปิดเพลงให้ลูกค้าฟังถือเป็นหนึ่งในประโยชน์ที่ทั้งผู้ประกอบการและลูกค้าได้รับ ร้านค้าต่างๆ มีการคิดคำนวณถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อทำการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ร้านค้าส่วนมากจึงเลือกที่จะเปิดเพลงในร้านของตน และมีร้านค้าบางส่วนอาจจะไม่รู้ว่า การเปิดเพลงในร้านโดยมิได้รับอนุญาตนั้นถือเป็นความผิด ในการเสวนา “เห็น young ครั้งที่ 6 - กฎหมายลิขสิทธิ์ที่คนดนตรีควรรู้ และไขข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องการจับกุมและจัดสรรค่าลิขสิทธิ์เพลง”

ซึ่งเป็นการเสวนาพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาสิทธิเพลง มีช่วงหนึ่งที่พูดถึงปัญหาการเปิดเพลงในร้านอาหารระบุว่า “ร้านค่าบางร้านนั้นจะเลือกเปิดเฉพาะเพลงจากบางค่ายที่คิดว่าตนเองควรจ่าย ถ้าค่ายอื่นต้องจ่ายก็จะไม่ขอเปิด แต่ถ้าให้เปิดฟรีก็เปิด” (ผู้จัดการออนไลน์, 2558a) จากคำพูดที่หยิบยกมาเห็นได้ว่าผู้ประกอบการบางรายนั้นสนใจเพียงการเปิดเพลงเป็นผลประโยชน์สูงสุดโดยไม่คำนึงถึงการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ และเลือกเปิดเฉพาะเพลงที่ตนพอใจ แสดงให้เห็นถึงการเลือกกระทำที่เกิดจากการคิดคำนวณมาแล้ว หากเพลงใดที่ต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ก็จะเลี่ยงการเปิด หรือทำการเปิดด้วยวิธีอื่นที่สามารถเลี่ยงความผิดได้แทนการยินยอมจ่ายค่าลิขสิทธิ์ ทำให้ปัญหาการเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟยังไม่ถูกแก้ไขให้หมดไปจากสังคมไทย

2.5.5 ทฤษฎีการลงโทษที่ได้สัดส่วน

Cesare Beccaria นักคิดจากอาชญาวิทยาสำนักรั้งเดิม (Classical School) มองว่าการลงโทษไม่ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อการแก้แค้น แต่ต้องมีการกำหนดบทลงโทษให้เหมาะสมกับลักษณะความผิดแต่ละประเภทไว้แน่นอนตายตัว และถือหลักเสมอภาคเท่าเทียมกัน ในด้าน Jeremy Bentham นักคิดจากอาชญาวิทยาสำนักรั้งเดิม (Classical School) อีกคนหนึ่งมองว่าควรพิจารณาโทษให้เหมาะสมในแต่ละกรณี และให้ความสำคัญกับการลงโทษเพื่อให้ผู้กระทำผิดเจ็บปวด สร้างความเกรงกลัวให้ผู้อื่นไม่เอาเยี่ยงอย่าง (ปกรณ มณีปกรณ, 2553)

แนวคิดในการลงโทษนั้นส่วนมากมักกำเนิดมาจากอาชญาวิทยาสำนักรั้งเดิม (Classical School) ซึ่งเป็นแนวคิดอาชญาวิทยาที่เน้นการบังคับใช้กฎหมายลงโทษผู้กระทำผิด ดังนั้นเป้าหมายของการลงโทษจึงมีหลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วย

1. การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retribution)
2. การลงโทษเพื่อการยับยั้งป้องกัน (Deterrence)
3. การลงโทษเพื่อการแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation)
4. การลงโทษเพื่อการขจัดความสามารถในกระทำความผิด (Incapacitation)
5. การลงโทษเพื่อความยุติธรรมตามความผิด (Just Deserts)
6. การลงโทษเพื่อความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice)

เป้าหมายของการลงโทษในแต่ละรูปแบบนั้นมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ควรเลือกใช้ตามความแตกต่างของลักษณะความผิดในแต่ละกรณี ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้คนส่วนมาก ควรเลือกใช้การแก้แค้นทดแทน (Retribution) ในการลงโทษเพื่อชดเชยแก้ความผิดให้สาสม ในกรณีที่อาชญากรเป็นผู้หลงผิด ภูมิสภาพแวดล้อมรอบข้างทำให้กลายเป็นผู้กระทำผิด ควรเลือกใช้การแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมและให้โอกาสในการกลับตัว หรืออาชญากรจำพวกอาชญากรอาชีพควรเลือกใช้การขจัดความสามารถใน

กระทำความผิด (Incapacitation) เช่น การจำคุกตลอดชีวิตเพื่อแยกตัวผู้กระทำความผิดออกจากสังคมไม่สามารถประกอบอาชญากรรมได้อีก (เสกสัน เครือคำ, 2558)

เรื่องบทลงโทษของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟนั้นเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรง ได้มีระบุไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 69 มีโทษปรับสูงสุดถึงแปดแสนบาท และมีโทษจำคุกสูงสุดถึงสี่ปี ซึ่งถ้าเป็นการลงโทษทั่วไปถือว่ามีโทษที่รุนแรงพอสมควร เพียงแต่ลักษณะของกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยนั้นเป็นความผิดต่อบุคคล สามารถยอมความกันได้ จึงพบเห็นสถานประกอบการที่เผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ได้รับการลงโทษไม่มากนัก กลับกันมักใช้การยอมความเพื่อต้องการจบคดีให้เร็วที่สุด อีกทั้งการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟของค่ายเพลงอยู่ที่ประมาณ หนึ่งหมื่นสองพันห้าร้อยบาทต่อปี เป็นเพียงค่าลิขสิทธิ์เพลงของค่ายเพลงค่ายเดียว หากร้านอาหาร - ร้านกาแฟต้องการเปิดเพลงที่หลากหลายขึ้น ย่อมต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ให้แก่ค่ายเพลงที่มากขึ้น ส่งผลให้ต้องใช้งบในส่วนที่ไม่ใช่สินค้าหลักของร้านอาหาร - ร้านกาแฟมากขึ้นตามไปด้วย (จีเอ็มเอ็ม มิวสิค พับลิชชิ่ง อินเตอร์เนชันแนล, ม.ป.ป.; พิศวาท สุคนธพันธุ์, 2552)

อัตราค่าลิขสิทธิ์อาจเป็นสิ่งที่ไม่คุ้มค่าแก่การจ่ายสำหรับร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่เน้นการขายอาหารและเครื่องดื่มเป็นหลัก เพราะจะเป็นการทำให้ต้นทุนของร้านเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น ดังนั้นจึงเกิดปัญหาการเผยแพร่เพลงโดยที่ไม่ได้จ่ายลิขสิทธิ์ หรือไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงานก่อนอย่างมากมาย อาจเกิดจากการไม่เข้าใจในกฎหมายลิขสิทธิ์ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการลงโทษที่คิดว่ารุนแรงของการละเมิดลิขสิทธิ์นั้นยังไม่สามารถทำให้ผู้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์กลัวโทษได้ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการบังคับใช้กฎหมายที่ยังไม่เข้มข้น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์เท่าที่ควร อัตราค่าลิขสิทธิ์ที่ต้องจ่ายนั้นอาจนำไปใช้เป็นค่าชดเชยให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์จากการยอมความแทนเป็นได้ เนื่องจากการจับกุมในคดีเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟนั้นยังมีไม่มากนัก การถูกดำเนินคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมที่ไม่มาก การบังคับโทษที่ยังไม่ได้สัดส่วนและไม่จริงจังเท่าที่ควร และมีข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ที่หยิบยกมาโต้แย้งการกระทำความผิด ทำให้ไม่มีการลงโทษปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน เป็นสาเหตุหนึ่งให้ปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ยังคงมีการกระทำความผิดอยู่จนปัจจุบัน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชัตติยาพร คำแสน (2556) ได้ศึกษา ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ในร้านคาราโอเกะขนาดเล็กศึกษารณเมื่อมีการจับกุมแล้วไม่มีการดำเนินคดี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์กับกิจการร้านคาราโอเกะขนาดเล็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นปัญหาการจับกุมแล้วไม่ดำเนินคดีเป็นการศึกษารวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการคาราโอเกะขนาดเล็ก ปัญหาที่พบจากการศึกษาคือ ปัญหาการจัดเก็บ

ค่าลิขสิทธิ์, ปัญหาการกำหนดบทลงโทษ และปัญหาการยอมความในความผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้ สืบเนื่องมาจากกฎหมายของไทยยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องของการกำหนดถึงหน่วยงาน หรือผู้มีสิทธิในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ให้แน่ชัด ยังไม่มีการกำหนดแบ่งแยก ระดับ ความร้ายแรง และประเภทของการกระทำความผิดให้ชัดเจนและเหมาะสมกับบทลงโทษ ในต่างประเทศมีการวางแนวทางการควบคุมปัญหาดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน จึงเห็นว่าหากประเทศไทยนำ แนวทางของต่างประเทศมาปรับใช้ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับร้านค้ารายย่อยขนาดเล็กจะลดจำนวนลง พร้อม ทั้งกฎหมายลิขสิทธิ์ก็จักมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สมภพ นันทโกวัฒน์ (2552) ได้ศึกษา ปัญหาและแสวงหาระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในงาน เพลงคาราโอเกะที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ประกอบการคาราโอเกะ รวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ เกิดจากกระบวนการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ และนำมาพิจารณาเพื่อเสนอแนะกระบวนการจัดเก็บ ค่าลิขสิทธิ์ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย พบว่ามีการจัดตั้งองค์กรเพื่อจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ จากการ อนุญาตให้เผยแพร่งานลิขสิทธิ์ต่อสาธารณชน กระบวนการจัดเก็บลิขสิทธิ์ นับว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับ ประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นเช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส หรือญี่ปุ่น ระบบการ จัดเก็บก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น การจัดเก็บซ้ำซ้อน การบังคับขู่เข็ญให้ผู้ประกอบการต้อง จ่ายเพื่อแลกกับการไม่ดำเนินคดีทางอาญา จึงควรเพิ่มเติมประเด็นในร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับองค์กร การจัดเก็บโดยให้เป็นแบบหนึ่งองค์กรต่อหนึ่งสิทธิในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์จากการเผยแพร่งานลิขสิทธิ์ ต่อสาธารณชน ซึ่งจะช่วยให้กฎหมายลิขสิทธิ์มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาและผลกระทบที่เกิด ขึ้นกับผู้ประกอบการจากการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในงานเพลงคาราโอเกะ มีรูปแบบที่เหมาะสมกับ วัฒนธรรมไทย มีความเป็นธรรมและสมประโยชน์แก่ทั้งฝ่ายเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ใช้งาน ตาม เจตนารมณ์ของกฎหมายลิขสิทธิ์อย่างแท้จริง

ณัฐธัญย์ ปาวสานต์ (2550) ได้ศึกษา ปัญหาการอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์งานดนตรี กรรม: ศึกษากรณีการจัดเก็บค่าตอบแทนซ้ำซ้อนจากผู้ใช้งานลิขสิทธิ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาในการอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์งานดนตรีกรรมและการจัดเก็บ ค่าตอบแทนซ้ำซ้อนในงานดนตรีกรรมและงานสิ่งบันทึกเสียง เพื่อหาสาเหตุและความเหมาะสมของ ปัญหา รวมถึงเสนอมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในอนาคต ได้ศึกษาพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 รวมถึงประมวลกฎหมายอาญาเรื่องเจตนา และหลัก กฎหมายเรื่องความยินยอมทางแพ่ง จากการศึกษาทำให้ทราบถึงสาเหตุของสภาพปัญหาเกิดจากการ อนุญาตให้ใช้สิทธิในงานดนตรีกรรมที่ขาดความชัดเจนทำให้ไม่ทราบว่าใครเป็นผู้ได้รับอนุญาตที่ แท้จริง เกิดจากระบบการจัดเก็บค่าตอบแทนในงานดนตรีกรรมที่ยังไม่เหมาะสม ปัญหานี้ส่งผล กระทบแก่ผู้ใช้งานลิขสิทธิ์เป็นอย่างมาก หากเจ้าของงานดนตรีกรรมและเจ้าของงานสิ่งบันทึกเสียงซึ่ง หากผู้ใช้งานลิขสิทธิ์ทำการขออนุญาตไม่ครบถ้วนก็จะถูกเจ้าของลิขสิทธิ์บังคับใช้สิทธิดำเนินคดีทั้งทาง

แพ่งและทางอาญาภายใต้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้ ทั้งที่ผู้ใช้งานลิขสิทธิ์ไม่ได้มีเจตนาในการละเมิดลิขสิทธิ์

นันทวัฒน์ ลิ้มโปดม (2549) ได้ศึกษา ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์โดยเน้นศึกษางานดนตรีกรรมและสิ่งบันทึกเสียง เพื่อศึกษาข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์งานดนตรีกรรมและสิ่งบันทึกเสียงว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยพบว่าข้อยกเว้นที่มีอยู่ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ไม่สามารถใช้ได้กับการใช้งานในบางลักษณะอาทิ ดนตรีประกอบพิธีแต่งงาน และการใช้งานดังกล่าวนั้นไม่ได้เป็นการขัดต่อการแสวงหาผลประโยชน์ของเจ้าของงานลิขสิทธิ์ ทำให้เกิดความสับสน คนทั่วไปไม่สามารถนำงานไปใช้ได้อย่างมั่นใจและเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อกฎหมายลิขสิทธิ์ จึงควรระบุให้ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้งานที่ไม่ได้ขัดต่อการแสวงหาผลประโยชน์ของเจ้าของงาน อันจะทำให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงผลงานลิขสิทธิ์ที่หลากหลายได้ เพื่อดูแลแห่งผลประโยชน์ต่อเจ้าของสิทธิและสาธารณชนอย่างแท้จริง

กรรณิการ์ ชิตวงศ์ (2547) ได้ศึกษา การละเมิดลิขสิทธิ์ในการเผยแพร่ต่อสาธารณชน: ศึกษากรณีกิจการคาราโอเกะในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ในการเผยแพร่สู่สาธารณชนของร้านคาราโอเกะในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณแบบสอบถามจากผู้ประกอบการร้านคาราโอเกะจำนวน 30 ราย และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากเจ้าของลิขสิทธิ์จำนวน 3 ราย และผู้เชี่ยวชาญกฎหมายลิขสิทธิ์ 3 ราย การศึกษาพบว่าร้านคาราโอเกะส่วนใหญ่เป็นประเภทห้องอาหาร เป็นเจ้าของคนเดียว ดำเนินกิจการมา 5 ปีขึ้นไป มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท จัดทะเบียนขอลิขสิทธิ์กับค่ายเพลง 6-10 ค่าย ลูกค้ำส่วนมากเป็นวัยรุ่น และใช้บริการเพลงสตรีมเป็นส่วนใหญ่ การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์จากภาครัฐไม่ถึงเท่าใดนัก จึงเกิดปัญหาผู้แอบอ้างเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์อยู่บ่อยครั้ง ปัญหาที่สำคัญคือ ความชัดเจนเรื่องใครเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยควรมีองค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ขึ้นมาเพียงองค์กรเดียว เพื่อความง่ายต่อการจัดเก็บ ไม่สร้างความสับสนเรื่องเจ้าของลิขสิทธิ์ และควรจัดอบรมความรู้เรื่องลิขสิทธิ์แก่ผู้ประกอบการ

Srivastava (2015) ได้ศึกษา สภาพแวดล้อมทางดนตรีและผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคในร้านอาหารเกิดใหม่ เป็นการสำรวจความเป็นไปได้ในการเข้าชมระยะเวลาการเข้าพัก ประเภทของผู้บริโภคเพลงจะชอบฟังในร้านอาหารประเภทต่างๆ การวิจัยประกอบด้วยการศึกษาภาคสนามที่ร้านอาหารต่างๆ ที่ให้บริการอาหารอินเดีย อาหารฟาสต์ฟู้ด อาหารไทยจีน และอิตาลีในมุมไบ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้บริโภคมีพฤติกรรมการซื้อความถี่ในการเข้าชมระยะเวลาการเข้าพักและพฤติกรรมการรับประทานอาหารในร้านอาหารโดยได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางดนตรี ระยะเวลาที่เข้าพักที่ร้านอาหารที่ได้รับอิทธิพลจากประเภทของดนตรีมีผลต่อคุณภาพของดนตรี โดยเฉพาะดนตรีที่ทำให้รู้สึกสดชื่นและผ่อนคลายจิตใจ

Ting (2015) ได้ศึกษาผลกระทบของเพลงประกอบต่อความอยากอาหารของลูกค้าในร้านอาหาร โดยเลือกร้านอาหารรอบโรงเรียนเป็นตัวอย่าง อาศัยความร่วมมือกับพนักงานร้านอาหาร บันทึกเวลาในการรับประทานอาหารเช้า กลางวัน และเย็นมือทั้งหมด 180 คนที่เล่นเพลงประกอบประเภทต่างๆ (รวมถึงการไม่เปิดเพลง เพลงช้า และเพลงเร็ว) ผลการศึกษาและการวิเคราะห์พบว่า เพลงประกอบอาจมีผลต่อเวลารับประทานอาหารของลูกค้า เพลงประกอบแบบช้าสามารถยืดเวลารอของลูกค้าได้ขณะที่เพลงประกอบแบบเร็วจะทำให้เวลาในการรอของลูกค้าลดลง

Wilson (2003) ได้ศึกษาผลกระทบของดนตรีในบรรยากาศการรับรู้และความตั้งใจใช้บริการในร้านอาหาร โดยศึกษาจากดนตรี 4 แนว คือ แจ๊ส, ป๊อป, อีซีลีเซ่นนิง และ คลาสสิก โดยที่ไม่ให้มีการเล่นดนตรีในร้านอาหารมากกว่าสองสัปดาห์ติดต่อกัน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเพลงประเภทต่างๆมีผลต่อบรรยากาศการรับรู้ที่แตกต่างกันและลูกค้าจำนวนมากพร้อมที่จะจ่ายเงินในการใช้บริการสำหรับแนวเพลง คลาสสิก, แจ๊ส และ ป๊อป ผลการศึกษานี้พบว่า การใช้บริการลดลงอย่างมากในกรณีที่ไม่มีการเล่นเพลงและเมื่อมีการเล่นเพลงอีซีลีเซ่นนิง มีหลักฐานว่าเพลงประเภทนี้มีผลต่อจำนวนเงินที่ลูกค้าใช้จ่ายจริงในร้านอาหาร โดยสรุปแล้วการศึกษานี้อาจมีส่วนช่วยในการพัฒนาแบบจำลองที่ใช้ค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีและพฤติกรรมผู้บริโภค

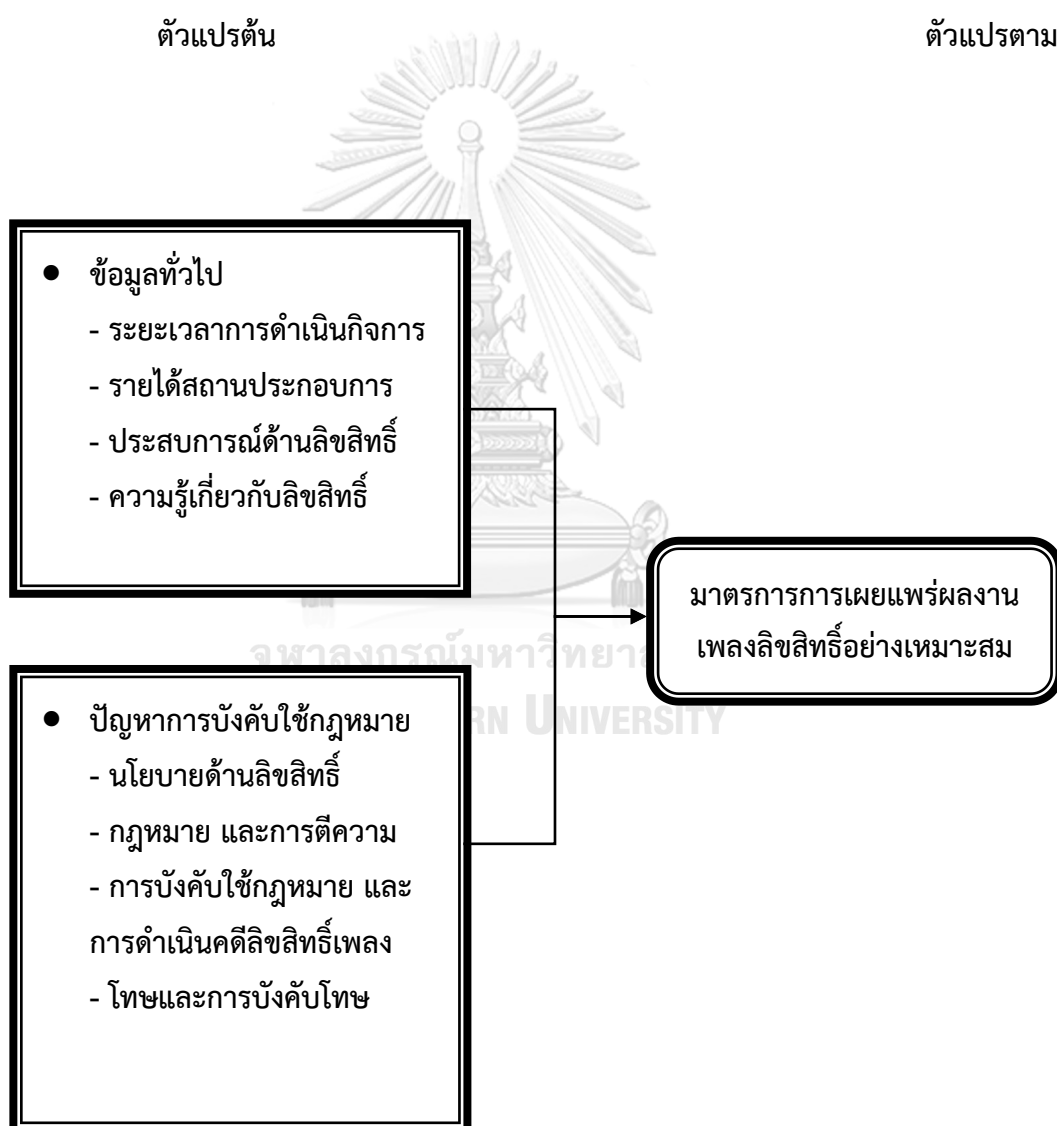
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎี รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการหามาตรการในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ของผู้ใช้งานเพลงลิขสิทธิ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมประกอบด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ ว่าด้วยความหมายและทัศนคติเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ของสังคมไทย ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปในเรื่องของ ประสบการณ์และความรู้ในเรื่องเพลงลิขสิทธิ์ ของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งกลุ่มที่ใช้เพลงลิขสิทธิ์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ หมายถึงปัญหาในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ประกอบด้วย ปัญหาด้านนโยบายหลักของประเทศในการปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ครอบคลุมแค่สิ่งที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ, ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีความเข้มข้นจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่ กฎหมายและกระบวนการปฏิบัติมีความซับซ้อน การตีความข้อกฎหมายยากต่อการทำความเข้าใจของประชาชนทั่วไป แนวทางการควบคุมอาชญากรรมที่ไม่มีความชัดเจนและยังเป็นปัญหาที่ทั้งประชาชน และเจ้าหน้าที่ละเลยไม่ให้ความสำคัญเมื่อเทียบกับปัญหาอาชญากรรมด้านอื่นๆ และการบังคับโทษที่น้อย สามารถเบี่ยงเบนผู้กระทำผิดออกจากกระบวนการลงโทษได้ด้วยการยอมความ ไม่มีการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง เป็นการศึกษาปัญหาในกระบวนการ เพื่อหาแนวทางในการลดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และการนำเพลงลิขสิทธิ์ไปใช้งาน

หลักการ แนวคิด และทฤษฎี ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และมาตรการในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟอย่างเหมาะสม ไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และผู้ใช้งานเพลงลิขสิทธิ์ เพื่อการเผยแพร่เพลงอย่างถูกต้อง และไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องมาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้เลือกที่จะใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อความครบถ้วนของข้อมูล โดยทำการสุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ และเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สำคัญในการหาแนวทางในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในสถานประกอบการที่เหมาะสมและเป็นธรรม

3.1 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษารั้ครั้งนี้มุ่งเน้นการหาแนวทางในการเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ด้วยวิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) รูปแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) สุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร ที่มีการเผยแพร่หรือเคยมีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ภายในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ โดยเลือกสถานประกอบการที่มีความแตกต่างกันในด้านของรูปแบบ และที่ตั้งของร้าน ส่วนของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางอย่างเหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในการเปิดเพลงลิขสิทธิ์ในสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

1. ผู้ประกอบการที่มีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ จำนวน 9 คน
2. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในคดีลิขสิทธิ์ หรือมีประสบการณ์ในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ จำนวน 3 คน
3. ผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ที่มีประสบการณ์ในคดีเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ จำนวน 1 คน

การสุ่มร้านอาหาร - ร้านกาแฟ และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์ในคดีลิขสิทธิ์เพลงในกรุงเทพมหานคร จะทำการสุ่มโดยแบ่งจากเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้วิจัยทำได้ยึดตามหลักการแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบ 3 พื้นที่ โดยในแต่ละเขตพื้นที่รับผิดชอบประกอบด้วย ร้านอาหาร - ร้านกาแฟ จำนวนพื้นที่ละ 3 ร้าน รวมเป็นร้านอาหาร - ร้านกาแฟ

ทั้งหมด 9 ร้าน และเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนพื้นที่ละ 1 คน รวมเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งหมด 3 คน ได้แก่

1. เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือ ประกอบด้วย กองบังคับการตำรวจนครบาลที่ 2, 3 และ 4
2. เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกลาง-ใต้ ประกอบด้วย กองบังคับการตำรวจนครบาลที่ 1, 5 และ 6
3. เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี ประกอบด้วย กองบังคับการตำรวจนครบาลที่ 7, 8 และ 9

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ที่ทำการเลือกมาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) ทำการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยที่แจ้งความประสงค์ของการสัมภาษณ์ก่อนทำการสัมภาษณ์เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันของผู้วิจัยและตัวอย่าง เน้นที่รูปแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นการเตรียมหัวข้อคำถามเป็นแนวทางและเปิดกว้าง และสร้างโอกาสในการโต้ตอบของ Key Informants ในการเก็บข้อมูลจากความคิดและทัศนคติของผู้ตอบให้ได้ลึกและมากที่สุด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามวัดความรู้ โดยจะมีความแตกต่างกันในวัตถุประสงค์ และวิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จะใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ตรงประเด็น และตอบรับกับวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยมากที่สุด โดยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยการคำถามปลายเปิดให้โอกาสตัวอย่างในการโต้ตอบ ไม่มีลำดับที่แน่นอน การถามตอบจึงเน้นไปที่ความยืดหยุ่น สามารถเปลี่ยนแปลงคำถามได้ตามแต่สถานการณ์ตลอดการสัมภาษณ์ ผ่านการใช้เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ (Questionnaire) และใช้ตัวผู้วิจัยซึ่งถือเป็นเครื่องมือเชิงคุณภาพที่สำคัญในการเก็บข้อมูลวิจัย โดยคำนึงถึงหลักสิทธิของตัวผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบทดสอบวัดความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วยความรู้ 3 ด้าน คือ 1) ความรู้ในด้านแนวคิดและกฎหมายลิขสิทธิ์ 2) ความรู้ด้านการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย และ 3) ความรู้ด้านขั้นตอนการตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟของเจ้าหน้าที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร- ร้านกาแฟ เป็นแบบทดสอบชนิด

ถูกผิด โดยข้อที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีการแบ่งเกณฑ์การวัดระดับความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์เป็น 4 ระดับ ได้แก่

1. มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับน้อยมาก
2. มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับน้อย
3. มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับปานกลาง
4. มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับดี

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการนำข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์บรรยาย เพื่อแสดงถึงความคิดและทัศนะของผู้ให้ข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนาข้อมูล (Descriptive) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการมุ่งค้นหาคำตอบเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางที่จะสามารถเป็นการแก้ปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ของร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ได้

ในส่วนของการทดสอบการวัดความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและกฎหมายลิขสิทธิ์ ความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ และความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ให้เลือกตอบถูกหรือผิด จำนวน 15 ข้อ โดยข้อที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีเกณฑ์การวัดคือ

1. คะแนน 0 – 3 หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับน้อยมาก
2. คะแนน 4 – 7 หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับน้อย
3. คะแนน 8 – 11 หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับปานกลาง
4. คะแนน 12 – 15 หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับดี

3.5 จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยทางสังคมศาสตร์มักเป็นการวิจัยเกี่ยวกับมนุษย์ ทั้งในด้านทัศนะ พฤติกรรม สังคม และวัฒนธรรม อาจก่อให้เกิดผลกระทบกับการศึกษาในมนุษย์ได้ไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ซึ่งต้องคำนึงถึงจริยธรรมในการวิจัย ผู้วิจัยต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายแก่สิ่งที่ทำการศึกษา (ชาย โพธิ์สิตา, 2556) โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจริยธรรมในการวิจัยดังต่อไปนี้

ในขั้นแรกผู้วิจัยจำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล โดยก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการชี้แจงข้อมูลแก่ให้ผู้ให้ข้อมูลรับทราบในการให้ข้อมูลโดยสมัครใจ ประกอบด้วยการชี้แจงสาระสำคัญของการวิจัยโดยปราศจากอคติ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และลักษณะของข้อมูลที่ต้องการจากผู้ให้ข้อมูล หากว่าผู้ให้ข้อมูลยืนยันที่จะไม่ยินยอมให้ข้อมูล ผู้วิจัยก็ไม่สามารถบังคับฝืนใจผู้ให้ข้อมูลได้ โดยการยินยอมนั้นจะเป็นการยินยอมด้วยวาจา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “มาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยวิธีการศึกษาจะใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) รูปแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) กลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ที่มีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ โดยเลือกสถานประกอบการที่มีความแตกต่างกันในด้านของรูปแบบ และที่ตั้งของร้าน จำนวน 9 คน โดยแบ่งเป็น เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือ, เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกลาง-ใต้ และเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี พื้นที่ละ 3 ร้าน และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์ในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ จำนวน 3 คน แบ่งพื้นที่ตามร้านอาหาร - ร้านกาแฟ 3 พื้นที่ พื้นที่ละ 1 คน และผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ที่มีประสบการณ์ในคดีการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ จำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และ การสุ่มแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling)

การวิเคราะห์ผลการศึกษาเรื่อง “มาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร” ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร ที่มีการเผยแพร่หรือเคยมีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์จำนวน 9 คน และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ จำนวน 3 คน และผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ในคดีเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ จำนวน 1 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็น 4 ส่วน ตามลำดับดังนี้

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

4.1.1 ความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟของผู้ประกอบการ

4.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

4.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

4.2 มาตรการการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างเหมาะสม

4.3 การลดปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

4.4 การอภิปรายผลการศึกษา

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม แบ่งเป็น การศึกษาความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟของผู้ประกอบการด้วยแบบทดสอบความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ จำนวน 15 ข้อ และการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ประกอบด้วย ปัญหาด้านนโยบาย ปัญหาด้านกฎหมาย ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย และปัญหาด้านโทษและการบังคับโทษ

4.1.1 ความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟของผู้ประกอบการ

ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้มีการเก็บข้อมูลแบบทดสอบวัดความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ และการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ของผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟจำนวน 9 ร้าน โดยในขั้นต้นเป็นการเก็บข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ เขตพื้นที่ที่ประกอบกิจการ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาประกอบกิจการ และระดับการศึกษา ซึ่งแจกแจงตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	4	44.44
หญิง	5	55.56
รวม	9	100
2. อายุ		
20 – 29 ปี	6	66.67
30 – 39 ปี	2	22.22
40 ปี ขึ้นไป	1	11.11
รวม	9	100
3. เขตพื้นที่		
กรุงเทพมหานครเหนือ	3	33.33
กรุงเทพมหานครกลาง-ใต้	3	33.33
กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี	3	33.33
รวม	9	100

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
4. รายได้ (ต่อเดือน)		
10,001 – 50,000 บาท	3	33.33
50,001 – 100,000 บาท	4	44.44
100,001 บาท ขึ้นไป	2	22.22
รวม	9	100
5. ระยะเวลาประกอบกิจการ		
น้อยกว่า 1 ปี	3	33.33
1 - 2 ปี	3	33.33
2 - 3 ปี	1	11.11
3 ปี ขึ้นไป	2	22.22
รวม	9	100
6. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษา	1	11.11
ปริญญาตรี	7	77.78
บัณฑิตศึกษา	1	11.11
รวม	9	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นถึงข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ จำนวนทั้งหมด 9 คน ตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ 20 – 29 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนประมาณ 50,001 – 100,000 บาท มีระยะเวลาในการประกอบกิจการอยู่ในช่วงน้อยกว่า 1 ปี และ 1 – 2 ปี มีจำนวนเท่ากัน

ในส่วนแบบทดสอบวัดความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์มีจำนวน 15 ข้อ แบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ความรู้ด้านแนวคิดและกฎหมายลิขสิทธิ์

ส่วนที่ 2 ความรู้ด้านการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ส่วนที่ 3 ความรู้ด้านขั้นตอนการตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟของเจ้าหน้าที่

ข้อมูลแบบทดสอบความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ตามเกณฑ์ข้างต้น โดยข้อมูลในแต่ละส่วนแจกแจงตาม ตารางที่ 5 ตารางที่ 6 และ ตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ด้านแนวคิดและกฎหมายลิขสิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1. ลิขสิทธิ์เพลงจะได้รับการคุ้มครองเมื่อมีการจดลิขสิทธิ์		
ใช่	7	77.78
ไม่ใช่	2	22.22
รวม	9	100
2. ลิขสิทธิ์เพลงมีระยะเวลาการคุ้มครองที่จำกัด		
ใช่	5	55.56
ไม่ใช่	4	44.44
รวม	9	100
3. ลิขสิทธิ์เพลงจะมีผู้สร้างสรรค์ได้เพียงคนเดียวเท่านั้น		
ใช่	4	44.44
ไม่ใช่	5	55.56
รวม	9	100
4. ในคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์สามารถยอมความกันได้		
ใช่	6	66.67
ไม่ใช่	3	33.33
รวม	9	100
5. การละเมิดลิขสิทธิ์มีโทษทางอาญา		
ใช่	5	55.56
ไม่ใช่	4	44.44
รวม	9	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าความรู้ด้านแนวคิดและกฎหมายลิขสิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน ทั้งหมด 5 ข้อ ผู้ประกอบการส่วนมากตอบถูก 4 ข้อ จาก 5 ข้อ โดยข้อคำถามที่ผู้ประกอบการตอบถูกมากที่สุดคือ “ในคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์สามารถยอมความกันได้” มีผู้ประกอบการตอบถูก 6 คน จากทั้งหมด 9 คน ส่วนข้อคำถามที่ผู้ประกอบการตอบถูกน้อยที่สุดคือ “ลิขสิทธิ์เพลงจะได้รับการคุ้มครองเมื่อมีการจดลิขสิทธิ์” มีผู้ประกอบการตอบถูกเพียง 2 คน จากทั้งหมด 9 คน สรุปความรู้ด้านแนวคิดและกฎหมายลิขสิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับที่ดี มีเพียงเรื่องของการเริ่มคุ้มครองลิขสิทธิ์ที่ผู้ประกอบการส่วนมากขาดความรู้

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ด้านการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
6. การเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์		
ใช่	5	55.56
ไม่ใช่	4	44.44
รวม	9	100
7. การเปิดเพลงในที่พำนักอาศัยโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์		
ใช่	8	88.89
ไม่ใช่	1	11.11
รวม	9	100
8. การเปิดเพลงจากแผ่นซีดีถูกลิขสิทธิ์ ระบบอินเทอร์เน็ต และระบบสตรีมมิ่งในร้านอาหาร-ร้านกาแฟโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์		
ใช่	5	55.56
ไม่ใช่	4	44.44
รวม	9	100
9. การเปิดเพลงออกสู่สาธารณชนตามความเหมาะสม โดยไม่มีการแสวงหากำไรเชิงพาณิชย์ ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์		
ใช่	7	77.78
ไม่ใช่	2	22.22
รวม	9	100
10. ร้านอาหาร-ร้านกาแฟที่ไม่มีบริการคาราโอเกะ หรือเล่นดนตรีสด สามารถเปิดเพลงได้ปกติ โดยไม่ต้องขออนุญาต		
ใช่	4	44.44
ไม่ใช่	5	55.56
รวม	9	100

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าความรู้ด้านการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน ทั้งหมด 5 ข้อ ผู้ประกอบการส่วนมากตอบถูก 3 ข้อ จาก 5 ข้อ โดยข้อคำถามที่ผู้ประกอบการตอบถูกมากที่สุดคือ “การเปิดเพลงในที่พำนักอาศัยโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์” มีผู้ประกอบการตอบถูก 8 คน จากทั้งหมด 9 คน ส่วนข้อคำถามที่ผู้ประกอบการตอบถูกน้อยที่สุดมีด้วยกัน 2 ข้อ คือ “การเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์” และ “การเปิดเพลงจากแผ่นซีดีถูกลิขสิทธิ์ ระบบอินเทอร์เน็ต และระบบสตรีมมิ่งในร้านอาหาร-ร้านกาแฟโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์” มีผู้ประกอบการ

ตอบถูก 4 คน จากทั้งหมด 9 คน สรุปความรู้ด้านการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ตามกฎหมายอยู่ในระดับปานกลาง และข้อคำถามที่ตอบถูกน้อยที่สุดเป็นเรื่องของการเผยแพร่เพลงโดยตรง จึงควรเพิ่มเติมความรู้ในส่วนนี้

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ด้านขั้นตอนการตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟของเจ้าหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
11. เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินคดีการเปิดเพลงโดยไม่ได้รับอนุญาตกับร้านได้ โดยที่ไม่ต้องมีผู้เสียหายร้องทุกข์		
ใช่	3	33.33
ไม่ใช่	6	66.67
รวม	9	100
12. เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถให้ผู้รับมอบอำนาจในการตรวจลิขสิทธิ์ ดำเนินการแทนได้		
ใช่	6	66.67
ไม่ใช่	3	33.33
รวม	9	100
13. ผู้รับมอบอำนาจต้องเป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นมาเพื่อดูแลลิขสิทธิ์เท่านั้น		
ใช่	7	77.78
ไม่ใช่	2	22.22
รวม	9	100
14. เมื่อมีการตรวจร้านอาหาร-ร้านกาแฟของเจ้าหน้าที่ จำเป็นต้องมีผู้เสียหายหรือผู้รับมอบอำนาจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจไปด้วยเสมอ		
ใช่	7	77.78
ไม่ใช่	2	22.22
รวม	9	100
15. เมื่อมีการตรวจร้านอาหาร-ร้านกาแฟของเจ้าหน้าที่ ผู้รับมอบอำนาจไม่จำเป็นต้องแสดงหลักฐานการรับมอบอำนาจจากเจ้าของลิขสิทธิ์		
ใช่	2	22.22
ไม่ใช่	7	77.78
รวม	9	100

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าความรู้ด้านขั้นตอนการตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟของเจ้าหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน ทั้งหมด 5 ข้อ ผู้ประกอบการส่วนมากตอบถูก 4 ข้อ จาก 5 ข้อ โดยข้อคำถามที่ผู้ประกอบการตอบถูกมากที่สุดมีด้วยกัน 2 ข้อ คือ “เมื่อมีการตรวจร้านอาหาร-ร้านกาแฟของเจ้าหน้าที่ จำเป็นต้องมีผู้เสียหายหรือผู้รับมอบอำนาจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจไปด้วย

เสมอ” และ “เมื่อมีการตรวจร้านอาหาร-ร้านกาแฟของเจ้าหน้าที่ ผู้รับมอบอำนาจไม่จำเป็นต้องแสดง หลักฐานการรับมอบอำนาจจากเจ้าของลิขสิทธิ์” มีผู้ประกอบการตอบถูก 7 คน จากทั้งหมด 9 คน ส่วนข้อคำถามที่ผู้ประกอบการตอบถูกน้อยที่สุดคือ “ผู้รับมอบอำนาจต้องเป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นมาเพื่อ ดูแลลิขสิทธิ์เท่านั้น” มีผู้ประกอบการตอบถูกเพียง 2 คน จากทั้งหมด 9 คน สรุปความรู้ด้านขั้นตอน การตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟของเจ้าหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับที่ดี มีเพียงเรื่องของผู้รับมอบอำนาจที่ผู้ประกอบการส่วนมากขาดความรู้

แบบทดสอบวัดความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด กฎหมายและขั้นตอนการดำเนินการจับกุมตรวจสอบ จำนวน 15 ข้อ โดยข้อที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟทั้งหมด 9 คน มีคะแนนจากการทดสอบความรู้ตามเกณฑ์การวัดคะแนนดังต่อไปนี้

- 1) คะแนน 0 – 3 หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับน้อยมาก
- 2) คะแนน 4 – 7 หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับน้อย
- 3) คะแนน 8 – 11 หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับปานกลาง
- 4) คะแนน 12 – 15 หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับดี

จากผลการทดสอบความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ของผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟทั้งหมด 9 คน มีผู้ประกอบการที่ทำคะแนนอยู่ในช่วง 4 – 7 คะแนน จำนวน 4 คน ผู้ประกอบการที่ทำคะแนนอยู่ในช่วง 8 – 11 คะแนน จำนวน 3 คน และผู้ประกอบการที่ทำคะแนนอยู่ในช่วง 12 – 15 คะแนน จำนวน 2 คน โดยมีคะแนนสูงสุดจากทั้งหมดคือ 12 คะแนน มีจำนวน 2 คน และคะแนนต่ำสุดจากทั้งหมดคือ 5 คะแนน มีจำนวน 1 คน สรุปได้ว่าผู้ประกอบการส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับน้อยและปานกลางอยู่ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน โดยผู้ประกอบการที่มีคะแนนต่ำสุดมีอายุอยู่ในช่วง 20 – 29 ปี และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา อาจสรุปได้ว่าอายุและการศึกษาส่งผลต่อความรู้ในเรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ สอดคล้องกับผู้ประกอบการที่มีคะแนนสูงสุด 2 คน รายหนึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 40 ปีขึ้นไป และอีกรายหนึ่งมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา

4.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร ที่มีการเผยแพร่หรือเคยมีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ สามารถสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟออกเป็น 3 ด้านคือ

- 1) ความคิดเห็นด้านอิทธิพลต่อการประกอบกิจการ
- 2) ความคิดเห็นด้านประสบการณ์เกี่ยวกับเพลงลิขสิทธิ์
- 3) ความคิดเห็นด้านการเผยแพร่เพลง

1) ความคิดเห็นด้านอิทธิพลต่อการประกอบกิจการ

มุ่งสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟจำนวน 9 คน โดยผู้ประกอบการส่วนมากเป็นเพศหญิง ประกอบกิจการร้านอาหาร การเผยแพร่เพลงมาจากช่องทางออนไลน์ และมีความคิดเห็นในเรื่องของอิทธิพลต่อการเข้าใช้บริการของลูกค้าที่แตกต่างกัน ผู้ประกอบการ 5 คนจากทั้งหมด 9 คน มีความเห็นว่าการเผยแพร่เพลงในร้านของตนไม่มีอิทธิพลต่อการเข้าใช้บริการของลูกค้า แต่สิ่งที่ทำให้ลูกค้าตัดสินใจเข้าใช้บริการในร้านของตนมาจากปัจจัยอื่นมากกว่า ตัวอย่างจากบทสัมภาษณ์ของผู้ประกอบการร้านกาแฟในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกลาง-ใต้รายหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ไว้ดังนี้

“การเปิดเพลงของร้าน จะเปิดเพื่อไม่ให้ร้านเงียบไม่เปิดเสียงดังมาก คือการเปิดเพลงเป็นแค่ส่วนประกอบหนึ่งของร้านเท่านั้น ไม่ได้เปิดเพื่อดึงดูดลูกค้า และทางร้านก็ไม่เคยเปิดเพลงตามคำขอของลูกค้าอยู่แล้ว จะเปิดตามใจเจ้าของร้านเพียงอย่างเดียว และทางร้านก็ไม่เคยลองปิดเพลงให้ร้านเงียบ แต่คิดว่าถึงจะปิดเพลงไปก็ไม่เกี่ยวกับการใช้บริการของลูกค้า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการของลูกค้าจะเป็นเรื่องของวัตถุดิบที่นำมาทำกาแฟมากกว่า เพราะกลุ่มลูกค้าของเราส่วนมากจะเป็นคอกาแฟที่มาใช้บริการประจำ ลูกค้าอาจจะไม่มีมาก เรื่องเปิดเพลงจะเป็นเรื่องรองๆ ลงมา หรือแทบจะไม่เกี่ยวข้องเลยด้วย การเปิดเพลงในร้าน คิดว่าไม่มีอิทธิพลต่อการเข้าใช้บริการของลูกค้า”

สอดคล้องกับความเห็นของผู้ประกอบการร้านขนมหวานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือรายหนึ่งที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของการเผยแพร่เพลงในร้านไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้บริการของลูกค้า จากบทสัมภาษณ์ดังนี้

“คิดว่ามีอิทธิพลในเรื่องของบรรยากาศและรูปแบบของร้านมากกว่าการที่ลูกค้าจะตัดสินใจใช้บริการ เนื่องจากทางร้านมีการเปิดเพลงมาตลอดตั้งแต่เปิดร้าน จึงไม่ได้สนใจเรื่องของการเปิดหรือไม่เปิดเพลงมากนัก เว้นช่วงปีที่แล้ว ที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 เสด็จสวรรคต เนื่องจากร้านของเราตั้งอยู่ภายในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง ช่วงนั้นคือทางห้างสรรพสินค้ามีจดหมายมาถึงร้านค้าทุกร้านขอความร่วมมืองดการทำการกิจกรรมรื่นเริงทุกชนิด รวมไปถึงการเปิดเพลงด้วย ทางร้านจึงต้องปิดเพลงทำให้บรรยากาศร้านค่อนข้างเงียบ แต่ลูกค้าก็เข้าใช้บริการปกติ ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้บริการแต่อย่างใด จึงคิดว่าลูกค้าตัดสินใจเข้าร้านด้วยผลิตภัณฑ์ขนมหวานของทางร้านมากกว่า”

ในด้านของผู้ประกอบการที่มีความคิดเห็นว่าการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟมีอิทธิพลต่อการเข้าใช้บริการจะมองในเรื่องของการตอบสนองของกลุ่มลูกค้ามากกว่า ดั้งบทสัมภาษณ์ของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกลาง-ใต้รายหนึ่งดังนี้

“เห็นด้วยในเรื่องของการอิทธิพลต่อการใช้บริการของลูกค้า เราเห็นด้วยที่ว่าเปิดเพลงจะทำให้ลูกค้าพอใจ การเปิดเพลงของทางร้านจะเน้นไปที่เพลงสากลยุคเก่า แต่จะไม่เปิดเพลงไทยเนื่องจากกลัวเรื่องลิขสิทธิ์ที่แรง กลัวเรื่องการไปละเมิดสิทธิเพลง และลูกค้าส่วนมากเป็นชาวต่างชาติ จึงเน้นไปที่เพลงสากลมากกว่า จากประสบการณ์ตรงที่เคยเปิดเพลงสากลเก่ายุคประมาณ 50 ปีก่อนแล้วมีลูกค้าชาวต่างชาติคนหนึ่งชอบ อาจจะช่วยความที่เคยเป็นเพลงโปรดเขา เขาก็ร้องตามกับภรรยา แล้วบอกทางร้านว่าเพลงเพราะมาก และทิปให้ร้านด้วย แต่ยังไม่เคยมีประสบการณ์กับลูกค้าคนไทย โดยในอนาคตเมื่อร้านลงตัวมากกว่านี้ก็มีแผนจะเปิดเพลงให้ถูกต้อง 100% ”

ผลจากการสัมภาษณ์ในด้านอิทธิพลต่อการเข้าใช้บริการของลูกค้าเมื่อมีการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการส่วนมากมีความคิดเห็นว่าการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟไม่มีผลต่อการเข้าใช้บริการของลูกค้ามากนัก ความเห็นที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คือ การเผยแพร่เพลงเป็นส่วนประกอบรองในการเสริมสร้างบรรยากาศของร้าน ในผู้ประกอบการบางร้านให้ความเห็นว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างการเผยแพร่เพลง และไม่มีการเผยแพร่เพลงในร้านมากนัก สรุปได้ว่าผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่มีความคิดเห็นว่าการเผยแพร่เพลงมีอิทธิพลต่อการเข้าใช้บริการ จะเป็นร้านอาหารที่มีลักษณะเฉพาะตัว และมีกลุ่มลูกค้าของตนเองชัดเจน อาทิ ร้านอาหารที่เน้นกลุ่มลูกค้าต่างชาติ หรือนักเรียนนักศึกษา ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ไม่ได้เน้นกลุ่มลูกค้า ส่วนใหญ่ที่มีความเห็นว่ามีอิทธิพล หรือผลิตภัณฑ์ของร้านส่งผลต่อการเข้าใช้บริการของลูกค้ามากกว่าการเผยแพร่เพลง

2) ความคิดเห็นด้านประสบการณ์เกี่ยวกับเพลงลิขสิทธิ์

ด้านของประสบการณ์จะแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร ที่มีการเผยแพร่หรือเคยมีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ มุ่งเน้นในเรื่องของประสบการณ์เกี่ยวกับลิขสิทธิ์เพลง ไม่ว่าจะทางตรง หรือทางอ้อม และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 9 คน พบว่ามีผู้ประกอบการ 4 คน ที่มีประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับลิขสิทธิ์เพลง ซึ่งจะมีรูปแบบที่คล้ายกันคือการเข้ามาขออนุญาตตรวจร้านอาหาร - ร้านกาแฟ เพียงแต่ยังไม่ได้มีการฟ้องร้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม หนึ่งในผู้ประกอบการร้านกาแฟในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“เรื่องประสบการณ์ มีประสบการณ์โดยตรงเลย แต่ไม่ใช่ร้านกาแฟที่เปิดตอนนี้ เป็นประสบการณ์กับร้านอาหารและผับที่เคยเปิดในอดีต อย่างผับมีเข้ามาถามโดยตรงเลยว่าเปิดเพลงได้ ลิขสิทธิ์หรือไม่ ร้านอาหารที่เคยโดน ที่โดนส่วนมากจะเป็นแบบแฝงมาเป็นลูกค้ามาสำรวจว่าลูกค้าเยอะไหม เพลงที่ร้านเราเปิดเข้าข่ายใหม่ ไม่รู้แน่ชัดว่ามากันกี่ครั้ง แต่ก็เคยถึงขนาดเอาผู้จัดการเรื่อง ลิขสิทธิ์มาคุยเลย แต่ตำรวจนี่ยังไม่เคยมา ที่มาคือบอกเลยว่ามาจากค่ายเพลงนี้ๆ มาเจรจาให้เราจ่าย ค่าลิขสิทธิ์ เหมือนรู้ว่าร้านไหนขายดี ร้านไหนเปิดใหม่ก็มาเจรจาตลอด ยังไม่เคยโดนปรับ ส่วนร้าน กาแฟนั้นยังไม่มีประสบการณ์”

สอดคล้องกับผู้ประกอบการร้านกาแฟในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรีรายหนึ่งที่มี ประสบการณ์เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงที่แตกต่างกันออกไปตามการให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“สมัยก่อน ก่อนที่จะมาเปิดร้านเครื่องดื่ม เคยมีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับดนตรีมาพอสมควร ประสบการณ์เรื่องลิขสิทธิ์ในตอนนั้นประมาณ 2 - 3 ปีที่แล้ว เป็นตอนที่ทำงานเป็น Sound engineering ตามผับตามงานดนตรีต่างๆ เหตุเกิดตอนนั้นคือผมกำลังเช็คเสียงดนตรีก่อนวง ดนตรีจะขึ้นร้องในลานเบียร์ ก็มีการเปิดเพลงจากโน้ตบุ๊ก เพลงที่เปิดเป็นเพลงที่ทางเจ้าของงานให้เรา มาเพื่อเช็คเสียง แล้วมีคนเดินเข้ามาถามว่าเปิดเพลงจากไหน พอเราบอกไปเขาก็กับพวกอีก 4 - 5 คนก็ ทำท่าที่จะยึดโน้ตบุ๊กเราไป เราก็บอกให้ไปคุยกับเจ้าของลานเบียร์ ผมก็เตรียมตัวจะโดนจับแล้ว แต่ เจ้าของลานเบียร์จัดการจบเรื่องได้ เราก็รอดตัวไป”

นอกจากนี้ยังมีผู้ประกอบการอีกจำนวน 2 คน ที่มีประสบการณ์ทางอ้อมเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ เพลง โดยประสบการณ์ทางอ้อมจะเป็นรูปแบบของ การเผยแพร่ในสถานประกอบการรูปแบบอื่นๆ การพบเห็นจากคนรอบข้าง หรือคนใกล้ชิดสนิทสนมที่มีประสบการณ์โดยตรง จากตัวอย่าง ผู้ประกอบการร้านกาแฟในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรีรายหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ดังนี้

“พวกคดีลิขสิทธิ์ส่วนมากจะเห็นจับลิขสิทธิ์เสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้ามากกว่า เรื่องลิขสิทธิ์ เพลงยังไม่เคยมีประสบการณ์โดยตรงกับตัวเอง แต่เคยประสบตอนเด็กๆ คุณแม่เคยโดนเรื่องลิขสิทธิ์ เพลง สมัยก่อนคุณแม่เปิดร้านขายของชำที่บ้านที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วช่วงนั้นยังมีตู้เพลงหยอด เหรียญอยู่ แต่ตอนนั้นเด็กมากจำรายละเอียดไม่ได้ ที่จำได้คือมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาที่ร้าน และมีการ เสียค่าปรับ เนื่องจากตู้เพลงหยอดเหรียญที่คุณแม่นำมาตั้งในร้านไม่ได้มีการขออนุญาตลิขสิทธิ์มาก่อน ส่วนเรื่องการเปิดเพลงในร้านจะพบเจอตามข่าวมากกว่า ไม่ได้มีความสนใจรายละเอียดมากมาย”

ส่วนผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟรายอื่นไม่ได้มีประสบการณ์ทั้งทางตรงและ ทางอ้อม จะมีแต่เป็นเพียงการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับคดีการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ หรือการได้ยินข่าวสารผ่านการใช้ชีวิตประจำวันเพียงเท่านั้น

ผลจากการสัมภาษณ์ในด้านประสบการณ์เกี่ยวกับลิขสิทธิ์เพลงพบว่าผู้ประกอบการ 6 คน จากจำนวนทั้งหมด 9 คน เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับคดีลิขสิทธิ์มาก่อน และประสบการณ์ของกลุ่ม

ตัวอย่างผู้ประกอบการทั้ง 6 คน เป็นการยอมความ หรือการตกลงยินยอมกันทั้ง 2 ฝ่ายระหว่างผู้ประกอบการกับผู้รับมอบอำนาจทั้งหมด ซึ่งมีทั้งการเสียค่าปรับและตกลงกันได้โดยไม่มีการเสียค่าปรับ ไม่มีผู้ประกอบการรายใดที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของคดีการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟมักจะจบด้วยการยอมความ

กลุ่มตัวอย่างต่อมาคือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ โดยจะแบ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจตาม เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือ, เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกลาง-ใต้ และเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี จำนวนพื้นที่ละ 1 คน

พื้นที่แรกคือเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจหัวหมาก ในเขตความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจท่านนี้เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับคดีการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ในตำแหน่งพนักงานสอบสวน มีประสบการณ์ในคดีการเผยแพร่เพลงดังนี้

“ประสบการณ์ในคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ จะเคยพบเจอในพื้นที่ลาดพร้าวและหัวหมาก เนื่องจากเริ่มย้ายเข้ามาอยู่สถานีตำรวจลาดพร้าวเป็นที่แรกในนครบาล เพียงแต่ในพื้นที่ลาดพร้าวที่เคยมีประสบการณ์นั้นจะเป็นคดีลิขสิทธิ์ในเรื่องของสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ส่วนมาก ไม่เคยเจอการเปิดเพลงในร้านอาหารร้านกาแฟ แต่พอมามากในพื้นที่หัวหมากช่วงปี 40 เริ่มมีเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์เพลงในร้านอาหาร แต่ที่พบในพื้นที่จะเป็นการเผยแพร่จากตู้เพลงที่มีทั้งการเปิดให้ฟัง และให้ลูกค้าร้อง ลักษณะของร้านที่พบไม่เชิงเป็นร้านคาราโอเกะ คล้ายตึกแถวริมทางที่มีอาหาร และสุรายาย แถวๆ กรุงเทพมหานคร และคดีส่วนมากที่พบจะจบด้วยการยอมความชดใช้ค่าเสียหาย ประมาณ 10,000 - 20,000 บาท แทบไม่มีร้านค้าที่ต่อสู้อคดีถึงชั้นศาล และมักพบปัญหาการสับสนในสิทธิของเพลงแต่ละเพลงมาก เช่น ทางผู้ประกอบการเขายืนยันว่ามีมีการขอลิขสิทธิ์มาถูกต้องแล้ว แต่ตัวผู้เสียหาย หรือเจ้าของลิขสิทธิ์เองยืนยันว่าเพลงที่ร้านเปิดนั้นลิขสิทธิ์อยู่กับทางเขา ไม่ใช่เจ้าของที่ทางผู้ประกอบการได้ติดต่อลิขสิทธิ์ไว้ กลายเป็นความสับสนว่า ลิขสิทธิ์ของเพลงแต่ละเพลงนั้นอยู่ที่ใคร ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ก็ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบ”

พื้นที่ถัดมาคือเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกลาง-ใต้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจบางโพธิ์พาง ในเขตความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาล 5 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจท่านนี้เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับคดีการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ในตำแหน่งพนักงานสอบสวน มีประสบการณ์ในคดีการเผยแพร่เพลงดังนี้

“ประสบการณ์ในคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์เพลง จะไม่ได้ตรงกับกรเปิดเพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟมากนัก เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์เพลงของตู้เพลงหยอดเหรียญที่เลือกเพลงได้ตามร้านอาหาร ในตอนนั้นคือเป็นพนักงานสอบสวน มีบริษัทที่ได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของเพลงบริษัทหนึ่งมาร้องทุกข์ ว่า มีร้านอาหารในพื้นที่ให้บริการตู้เพลงหยอดเหรียญที่ไม่ได้มีการซื้อลิขสิทธิ์ โดยที่หน้าที่ผมคือการ

รับเรื่อง ตรวจสอบหนังสือรับรองอำนาจ สอบปากคำผู้เสียหายให้ครบองค์ประกอบความผิด และ ตรวจสอบหลักฐานการกระทำผิดที่ทางผู้รับมอบตรวจพบ ทางตำรวจไม่ได้มีหน้าที่หาหลักฐานเอง ต่อมาคือการออกหมายเรียกร้านอาหาร การออกตรวจร้านจะเป็นหน้าที่สายสืบ สุดท้ายผู้ประกอบการก็ตกลงกับผู้เสียหายได้ และยินยอมความกัน ไม่ได้มีการฟ้องร้องต่อ”

พื้นที่สุดท้ายเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจ จากสถานีตำรวจบางพลัด ในเขตความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 โดยเจ้าหน้าที่ ตำรวจท่านนี้เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับคดีการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ในตำแหน่ง พนักงานสืบสวน มีประสบการณ์ในคดีการเผยแพร่เพลงดังนี้

“ในเรื่องนี้ที่เคยทำมาหลายคดี เริ่มแรกตำรวจจะดำเนินการจับกุมเมื่อมีเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือ ผู้รับมอบอำนาจมาลงบันทึกประจำวันว่า มีร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ หรือสถานประกอบการ เปิด เพลงละเมิดลิขสิทธิ์ของเขา เมื่อลงบันทึกเสร็จก็นำตำรวจไปตรวจสอบยืนยันขณะตรวจสอบว่ามีการ เปิดเพลงโดยที่ไม่ได้จ่ายค่าลิขสิทธิ์ โดยที่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้รับมอบอำนาจต้องไปตรวจสอบ หลักฐานการละเมิดมาก่อน เมื่อถึงการสอบสวน ส่วนมากร้านค้าจะไม่รู้ว่าต้องจ่าย และพบการเปิด จากแผ่น MP3 หรือ USB Flash drive ที่ซื้อตามตลาดนัด และคิดว่าควรไปจับคนขายแผ่นต้นทาง มากกว่า โดยเปิดแบบไม่คิดค่าบริการเพิ่มเติม เมื่อถึงชั้นศาลส่วนมากจะเป็นโทษปรับ จาก ประสบการณ์เท่าที่พบสูงสุดคือหลักหมื่น ปัจจุบันถึงชั้นศาลน้อยลง เนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์ตาม ร้านอาหารมากขึ้นว่าต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์เมื่อจ่ายเสร็จจะมีสติ๊กเกอร์ให้ คดีแบบนี้เคยทำหลายพื้นที่ ทั้ง บางแค บางพลัด ภาษีเจริญ และจากประสบการณ์ 80% ของคดีที่พบจะขอตกลงยอมความในชั้น พนักงานสอบสวน ค่าเสียหายแล้วแต่ตกลงระหว่าง 2 ฝ่าย ถ้าหากเป็นเรื่องเสื้อผ้า เครื่องสำอาง อาจจะได้ค่าปรับมากกว่า เพราะมีการมุ่งหวังเรื่องธุรกิจ”

ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละพื้นที่มีความคล้ายคลึงกันคือ ผู้เสียหายที่มา ร้อง ทุกข์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจมักจะเป็นผู้รับมอบอำนาจช่วง น้อยครั้งที่จะเป็นตัวแทนบริษัท โดยคดีที่ ผู้เสียหายเป็นผู้รับมอบอำนาจช่วง จากการสัมภาษณ์จะอยู่ในพื้นที่เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือ และเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรีเป็นส่วนมาก

ผลจากการสัมภาษณ์ด้านประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟทั้ง 3 คน พบว่าคดีที่พบส่วนมากผู้เสียหาย ที่มา ร้องทุกข์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้รับมอบอำนาจช่วง ซึ่งเป็นผู้รับมอบอำนาจที่มาจากบุคคล ทั่วไปได้ซื้อหนังสือรับรองอำนาจอย่างถูกต้องจากเจ้าของลิขสิทธิ์ มีเพียงพื้นที่สถานีตำรวจบาง โพงพางที่พบเป็นตัวแทนบริษัทในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ จำนวน 1 คดี และมักใช้วิธีการยอมความเพื่อ จบคดีมากกว่าต่อสู้ในชั้นศาล จึงจบลงด้วยการจ่ายค่าปรับให้แก่ผู้เสียหาย หรือผู้รับมอบอำนาจ สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้ประกอบการทั้ง 5 คนที่มักจะพบผู้รับมอบอำนาจ และยินยอมจ่าย ค่าปรับมากกว่าการต่อสู้ในชั้นศาล จึงมีเพียงการลงบันทึกประจำวัน การยอมความในบางกรณี

เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้มีส่วนรับรู้ด้วย จึงไม่มีสถิติของการทำคดี ทำให้ตัวเลขจำนวนของคดีประเภทนี้มีไม่มากนัก จำนวนสถิติการเกิดคดีจึงต่ำ สาเหตุมาจากมีการยอมความก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

3) ความคิดเห็นด้านการเผยแพร่เพลง

ในด้านของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลง จะเป็นการถามเชิงลึกถึงความคิดเห็นในเรื่องของการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟของผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร ที่มีการเผยแพร่หรือเคยมีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ จำนวน 9 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ จำนวน 3 คน

ผู้ประกอบการ 7 คน จากจำนวนทั้งหมด 9 คน มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ไม่ควรเป็นเรื่องผิด หรือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เนื่องจากเจตนาของผู้ประกอบการที่มีการเผยแพร่เพลงในร้านส่วนมากจะไม่ได้ใช้เพลงเป็นส่วนประกอบหลักในการประกอบกิจการ ไม่ได้มีการเรียกเก็บเงินจากลูกค้าเพิ่มเติม หรือมีการให้ลูกค้าร้องเพลงเป็นบริการเสริมแต่อย่างใด เป็นเพียงการเผยแพร่เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศภายในร้านเท่านั้น จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือรายหนึ่งได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงดังนี้

“ส่วนตัวคิดว่าการเปิดเพลงในร้านไม่ใช่เรื่องผิด เนื่องจากเราไม่ได้นำเพลงมาทำให้เกิดมูลค่าทางการเงิน การเปิดเพลงเป็นเหมือนการกระทำที่ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่ายมากกว่า หากเกิดกรณีที่ทางร้านต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์จริงๆ ก็จะพยายามใช้วิธีการอื่นแทนการจ่าย หรืออาจจะปิดเพลง เนื่องจากการเปิดเพลงไม่ได้มีผลต่อยอดขายของทางร้านอยู่แล้ว”

อีกหนึ่งบทสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการร้านกาแฟในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรีรายหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ไว้ดังต่อไปนี้

“คิดว่าการเปิดเพลงในร้านกาแฟไม่น่าใช่เรื่องที่ผิดมากมาย หากมีการบังคับใช้ให้จ่ายค่าลิขสิทธิ์อย่างจริงจัง ทางร้านไม่เห็นด้วยที่ต้องจ่าย เนื่องจากในปัจจุบันมีการเปิดร้านกาแฟมากมาย ทำให้มีการแข่งขันสูง ร้านกาแฟหลายๆ ร้านไม่ได้มีรายได้เยอะมากมาย และการเปิดเพลงไม่ได้ทำเพื่อการค้า แต่หากต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์จริงๆ ทางร้านก็ยินยอม ถ้าการเปิดเพลงในร้านเป็นความผิดชัดเจนทางร้านก็จะทำให้ถูก”

ในด้านของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเรื่องความเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด คือการละเมิดลิขสิทธิ์ในฐานะการเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน ควรเป็นการเผยแพร่ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของเจ้าของผลงานมากกว่า หากการเผยแพร่ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่ไม่ได้มีการใช้งานในเชิง

พาณิชย์ ควรใช้มาตรการอื่นๆ แทน จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร กลาง-ใต้ มีความเห็นดังนี้

“ตามมุมมองของผมถ้าหากการเปิดเพลงตามร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ไม่ได้ทำเพื่อการค้า ไม่มีการเรียกเก็บเงินเพิ่มเติม หรือมีการใช้เพลงเพื่อเป็นการเรียกลูกค้าเข้าร้าน ไม่น่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ส่วนตัวคิดว่า การเปิดเพลงให้ลูกค้าในร้านฟัง เจ้าของเพลงเขาก็ได้ประโยชน์ในทางอ้อมไปแล้ว แต่หากทำเพื่อการค้าโดยตรงตามประสบการณ์ที่ผมเจออันนั้นถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายแน่นอน”

นอกจากความเห็นของผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟและเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว ผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ในคดีเพลงลิขสิทธิ์ยังให้ความเห็นไว้ว่า การเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ หากเป็นกฎหมายไม่ได้ระบุเป็นความผิด หรือเป็นการเผยแพร่ที่ไม่ได้ส่งผลถึงกำไรของร้าน ก็เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ โดยยึดจากข้อกฎหมายเป็นหลัก ตามความเห็นจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“การเผยแพร่เพลงใช้หลักการตีความกฎหมายปกติ ถ้ากฎหมายไม่ได้ห้ามไว้ ก็ไม่เป็นความผิด หากกฎหมายบัญญัติไว้ว่าการกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิด ก็ให้ถือเป็นความผิด เช่น การนำผลงานของผู้อื่นไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต และมีผลประโยชน์ทางการค้า แบบนี้ถือว่าผิด ในเรื่องของการเปิดเพลงในร้านอาหารก็ต้องตีความดูว่าทางร้านที่เปิดเพลงเขาได้ประโยชน์หรือไม่ ได้กำไรหรือไม่ ถ้าเขาเปิดฟังเอง ไม่ได้เปิดให้ลูกค้าฟัง หรือไม่ได้เปิดเพื่อการค้าก็ไม่เป็นความผิดอะไร แต่ถ้าร้านค้ามีเจตนาในการกระทำผิด เช่น เปิดเพลงโดยที่รู้อยู่แล้วว่าเป็นการละเมิด หรือเปิดเพลงจากสิ่งละเมิดลิขสิทธิ์ต่างๆ พวกนี้มีเจตนาในการกระทำผิดทั้งนั้น ปัญหาจะอยู่ที่การเปิดเพลงในร้านนั้นมีเจตนาเพื่อการค้าหรือไม่ เช่น การเปิดเพลงเพื่อดึงลูกค้าเข้ามาในร้าน เพื่อสร้างบรรยากาศในร้าน จำเป็นต้องดูจากหลายองค์ประกอบกระทำในแต่ละคดีไป ข้อเท็จจริงจะแตกต่างกันในแต่ละคดี ทุกอย่างต้องดูตามที่กฎหมายบัญญัติไว้”

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ในคดีเพลงลิขสิทธิ์ ความเห็นส่วนมากมีความคล้ายคลึงกัน คือ การเผยแพร่ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟที่ไม่ได้มีการใช้เพลงเป็นส่วนประกอบหลักในการประกอบกิจการ ควรเป็นเรื่องที่ทำได้ แต่ทำอย่างเหมาะสม ไม่ควรเป็นการเผยแพร่ที่ขัดต่อผลประโยชน์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ เช่น การเรียกเก็บเงินจากลูกค้าเพิ่มในการฟังเพลงร้องเพลง การได้มาซึ่งกำไรเพิ่มเติมจากเดิม หรือผลประโยชน์อื่นๆ จากการเผยแพร่เพลง ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์ทางตรงหรือทางอ้อม เป็นต้น

4.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร ที่มีการเผยแพร่หรือเคยมีการเผยแพร่เพลง

ลิขสิทธิ์ และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ สามารถสรุปปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

- 1) ปัญหาด้านนโยบาย
- 2) ปัญหาด้านกฎหมาย
- 3) ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย
- 4) ปัญหาด้านโทษ และการบังคับโทษ

1) ปัญหาด้านนโยบาย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟ ที่มีการเผยแพร่หรือเคยมีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ จำนวน 9 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ จำนวน 3 คน ผลการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่านโยบายในเรื่องการปราบปรามการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟไม่มีความเข้มข้น เนื่องจากมองว่าการปราบปรามจะมาตามกระแส หากเป็นช่วงที่ประเทศไทยถูกกดดันเรื่องลิขสิทธิ์มาก จะมีการปราบปรามมากขึ้น จากการศึกษาสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือให้ข้อมูลว่า

“คิดว่านโยบายไม่ได้เน้นในเรื่องการปราบปรามมากเลย ถ้ามว่การป้องกันปราบปรามเรื่อง การเปิดเพลงมีใหม่ ก็เคยเห็นได้ตามข่าว แต่จะเป็นลักษณะของการลุกฮือมาปราบปรามครั้งเดียว แล้วก็หายไปเลย เป็นเหมือนไฟไหม้ฟาง มาเป็นกระแส เมื่อเกิดเรื่องขึ้นผู้คนที่สนใจเรื่องใหม่ก็จะมี การปราบปรามตามมา คนที่กระทำผิดก็เริ่มกลัว แต่ยังไม่ทันปราบปรามอย่างจริงจัง ก็ไปสนใจเรื่อง อื่น แต่ถ้าถ้ามว่คดีใหม่ที่ดี ที่คนปราบปรามให้ความสำคัญกับปัญหาอื่นที่ร้ายแรงกว่านี้”

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับ ปัญหาอื่นมากกว่าเรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ เช่น ปัญหาสินค้าละเมิด ลิขสิทธิ์ ดังข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรีกล่าวไว้ว่า

“คิดว่าเรื่องลิขสิทธิ์มีนโยบายการปราบปรามที่จริงจังมาก มีชุดปราบปรามโดยเฉพาะ แต่จะ เน้นไปทางสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ หรือเครื่องหมายการค้ามากกว่า ส่วนลิขสิทธิ์เพลงถือว่าน้อย ยิ่งการ เปิดเพลงในร้านอาหารจะน้อยมาก ในทางตำรวจจะไม่เน้นมาก เพราะมีรายละเอียดเยอะ การ ดำเนินคดีทำได้เพียงการรอเจ้าทุกข์มาร้องเท่านั้น”

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม พบว่านโยบายในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ ในร้านอาหาร - ร้านกาแฟ เป็นเรื่องที่ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนมากยังให้

ความเห็นเพิ่มเติมในเรื่องของนโยบาย แม้ว่าจะไม่มี ความเข้มข้นในการปราบปราม แต่เรื่องของนโยบายไม่ใช่ปัญหาหลักในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ เนื่องจากมองว่าการที่เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการปราบปรามคดีลิขสิทธิ์อื่นๆ เป็นเรื่องที่ต้องทำมากกว่า ในด้านนโยบายจึงไม่ใช่ปัญหาของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

2) ปัญหาด้านกฎหมาย

ในด้านของกฎหมาย กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ จำนวน 9 และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 3 คน และผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง จำนวน 1 คน ผลการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีความเห็นว่าการกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยเข้าไม่ถึงประชาชนส่วนมากของประเทศ เนื่องจากมีรายละเอียดมากมาย ทำให้ประชาชนส่วนมากไม่เข้าใจและมองเป็นเรื่องไกลตัว ความรู้พื้นฐานด้านลิขสิทธิ์จึงมีไม่มาก จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือให้ข้อมูลว่า

“ในเรื่องของกฎหมาย มองว่าประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศไทยของเรา ยังไม่มีความรู้ทางด้านกฎหมายเท่าที่ควร โดยเฉพาะกฎหมายลิขสิทธิ์ เพราะมีความซับซ้อน รายละเอียดมาก หลายคนมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว ทำให้ผู้ที่อาจหวังผลประโยชน์จากการเอาเปรียบคนที่ไม่รู้กฎหมายลิขสิทธิ์นั้น มีเพิ่มจำนวนขึ้น ต่อให้กฎหมายออกมาดีแค่ไหน แต่ประชาชนคนส่วนใหญ่ไม่รู้กฎหมาย มันก็ไม่มี ความหมาย”

อีกหนึ่งสาเหตุที่เป็นสาเหตุหลักที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาในด้านกฎหมายคือการที่กฎหมายลิขสิทธิ์มีความไม่ชัดเจนในรายละเอียด ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 27 ระบุให้การทำซ้ำ ดัดแปลง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เป็นการกระทำที่เป็น การละเมิดลิขสิทธิ์ ฉะนั้นการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจึงถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เพียงแต่ในมาตรา 36 ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้ระบุว่าการนำงานนาฏกรรมหรือดนตรีกรรม เผยแพร่ต่อสาธารณชนตามความเหมาะสม โดยที่การเผยแพร่นั้นมิได้ทำเพื่อการหากำไร ไม่ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นสาเหตุหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นว่าเป็นปัญหาดังความเห็นของผู้ประกอบการร้านกาแฟในพื้นที่กรุงเทพมหานครกลาง-ใต้รายหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“ผมคิดว่าเรื่องกฎหมายไม่ค่อยมีความชัดเจนนะ คือบอกว่าการเปิดเพลงโดยที่ไม่ขออนุญาตเป็นการละเมิด แล้วหากไม่ใช่เชิงพาณิชย์จะไม่เป็นการละเมิด แล้วการเปิดเพลงในร้านเพื่อสร้างบรรยากาศนี่เป็นเชิงพาณิชย์หรือไม่ ปัญหาอาจอยู่ที่คนใช้กฎหมาย หรือคนตีความด้วย ทำให้รู้สึกว่ามันไม่มีมาตรฐานในเรื่องพวกนี้ และตัวกฎหมายก็จะตามไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมทุกวันนี้เท่าไร ทุกวันนี้ช่องทางกาฟังเพลง หรือการเปิดเพลงมีมากขึ้นมากกว่าในอดีต รวมถึงรูปแบบของร้านอาหาร – ร้านกาแฟที่แปลกใหม่ขึ้น จึงคิดว่ากฎหมายน่าจะต้องการเปลี่ยนแปลงให้ทัน”

สอดคล้องกับความเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจมองว่ากฎหมายที่ออกมาเขียนเพื่อให้ตีความกฎหมายได้กว้าง แต่ไม่ได้รับชัดเจนเท่าที่ควร ดังความเห็นจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่กรุงเทพมหานครกลาง-ใต้พบว่า

“เรื่องกฎหมายอย่างที่กล่าวไปคือไม่มีความทันสมัย คิดว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของร้านอาหาร หรือรูปแบบการเปิดเพลงในแบบต่างๆ ไม่ทัน ณ ปัจจุบันเห็นได้ว่าการเปิดเพลงจากระบบอินเตอร์เน็ตกำลังเป็นที่นิยมมาก การเปิดจากแผ่นก็ค่อยๆ หายไป และในบางครั้งกฎหมายก็เขียนเพื่อให้ตีความอย่างกว้างๆ ทำให้ประชาชนรวมถึงเจ้าหน้าที่บางท่านไม่เข้าใจ ควรระบุให้ชัดเจนมากกว่า”

ความไม่ชัดเจนในการให้รายละเอียดการเผยแพร่เพลงออกสู่สาธารณชนที่เข้าข่ายการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นหนึ่งในปัญหาหลักที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นร่วมกันว่าควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรก ต่อมาคือปัญหาความไม่รู้กฎหมายของประชาชน

ในส่วนผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ในคดีเพลงลิขสิทธิ์ ได้ให้ความเห็นใกล้เคียงและสอดคล้องกันในเรื่อง ความรู้ในเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยที่ยังมีไม่มาก ในบางประเทศไม่ได้มีความผิดทางอาญา แต่มองว่ารายละเอียดกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจน ต้องอาศัยการตีความตามแต่ละกรณี จากการสัมภาษณ์ดังนี้

“อย่างที่ได้อ้างอิงไปในเรื่องของการตีความกฎหมายผมว่าต้องดูข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี ไม่สามารถยกกรณีหนึ่งมาอ้างถึงอีกกรณีหนึ่งได้ ประชาชนทั่วไปอยากให้อกฎหมายชัดเจน ผมว่าก็ระบุชัดเจนแล้วว่าเผยแพร่ได้หากไม่ได้ทำเพื่อการค้า หรือมีกำไรเพิ่มเติม ที่เหลือคือการพิสูจน์ข้อเท็จจริงเท่านั้น ปัญหา น่าจะอยู่ที่การไม่เข้าใจตัวกฎหมายลิขสิทธิ์มากกว่า เนื่องจากเรื่องลิขสิทธิ์เป็นความผิดต่อส่วนตัว เป็นเรื่องระหว่างบุคคลควรเป็นเรื่องแพ่ง แต่ในประเทศไทยความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์เป็นความผิดทางอาญาด้วย บางคนไม่รู้ด้วยซ้ำว่ามีความผิดอาญา”

3) ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย

จากการสัมภาษณ์ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ จำนวน 9 และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 3 คน และผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ จำนวน 1 คน ผลการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีความเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายนั้นไม่มีความเท่าเทียม และไม่มีบรรทัดฐานในการตรวจสอบร้านอาหาร กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการมองว่าการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสถานประกอบการ นำไปสู่ช่องทางการหาผลประโยชน์ ถือเป็นปัญหาหลักที่กระทบต่อร้านอาหาร – ร้านกาแฟโดยตรง

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรีรายหนึ่งได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเพิ่มเติมดังนี้

“เรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย ผมคิดว่าเขาทำงานกันจริงจังกันพอควร ส่วนหนึ่งอาจเพราะผมเคยโดนกับตัวมา เพียงแต่การบังคับใช้ส่วนมากจะไปตรวจร้านเล็กๆ ที่ไม่มีทางสู้มากกว่า ร้านใหญ่ๆ ที่เจ้าของร้านน่าจะเป็นผู้มีอิทธิพล คือการบังคับใช้นั้นจริงจัง แต่จริงจังกับแค่ร้านเล็กๆ เท่านั้นไม่เคยเห็นตรวจร้านใหญ่ๆ อย่างร้านเราสมัยที่ตั้งอยู่รวมกับร้านอื่นๆ ในตลาด จะมีค่าตลาดประมาณ 4,000 บาท คือพอจ่ายไปแล้ว เจ้าของสถานที่เขาจะคอยบอกเวลามีคนมาตรวจในเรื่องอะไรก็แล้วแต่เราจะได้ไหวตัวทัน เรามันร้านเล็กๆ ต้องหาวิธีเอาตัวรอดกันบ้าง อยากให้มีมาตรฐานในการบังคับใช้ให้เท่าเทียม”

ผู้ประกอบการในพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือรายหนึ่งให้ความเห็นเพิ่มเติมในเรื่องของความเท่าเทียมในการบังคับใช้กฎหมายพบว่า

“เหมือนเจ้าหน้าที่ตั้งใจปราบปราม เพียงแต่จริงจังเป็นช่วงๆ เนื่องจากเป็นคนที่ยึดติดตามข่าวสารทั่วไป จะมีช่วงหนึ่งที่เรื่องของลิขสิทธิ์เพลง เรื่องของการเปิดเพลงในร้านอาหาร – ร้านกาแฟดังมาก และจริงจังมากๆ มีการปราบปรามร้านค้าออกสื่อ แต่แล้วก็เงียบหายไป ตอนนั้นร้านเราก็ก้าวจะโดนเหมือนกัน แต่สุดท้ายก็ไม่โดน คิดว่าถ้าเขาปราบปรามอย่างจริงจังร้านเราคงโดนไปแล้ว เหมือนจะจริงจังเป็นพักๆ แล้วก็กลับไปเป็นเหมือนเดิม ร้านเปิดเพลงมาตั้งนานก็ยังไม่โดน”

ความคิดเห็นในด้านปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ทั้งหมดมีความเห็นร่วมกัน ถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เท่าเทียมของเจ้าหน้าที่ และเป็นช่องทางการหาผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้รับมอบอำนาจ ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ มีความเห็นที่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟอยู่เล็กน้อย โดยมองว่าการบังคับใช้กฎหมายมีปัญหาอยู่ที่การไม่เข้าใจกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้เสียหายที่มาร้องทุกข์คือเจ้าของเพลงลิขสิทธิ์ หรือผู้รับมอบอำนาจ มีบทบาทในกระบวนการตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างมาก เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ตรวจสอบพยานหลักฐานที่ผู้เสียหายร้องทุกข์มาเท่านั้น ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือให้ข้อมูลไว้ว่า

“การบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการเปิดเพลงในร้าน ต้องอธิบายว่าความจริงจังของการปฏิบัติงานไม่ได้อยู่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ขึ้นอยู่กับผู้เสียหาย เนื่องจากต้องรอผู้เสียหายมาแจ้งความร้องทุกข์ก่อน เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินคดีเองได้ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่เพียงสอบสวน ตรวจสอบพยานหลักฐานและส่งสำนวนให้อัยการเท่านั้น เหมือนกับระเบียบปฏิบัติในคดีจำกัหน้าหน้าที่ของตำรวจ

ไว้แต่เพียงนี้ ประชาชนอาจมองว่าตำรวจไม่จริงจัง หรือตำรวจรังแกประชาชน ทั้งที่ในคดีลิขสิทธิ์ทุกอย่างขึ้นอยู่กับผู้เสียหาย แต่คนที่ทำคดีนี้ก็ถูกประชาชนมองในแง่ลบไปแล้ว”

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเป็นปัญหาหลักในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม เท่าเทียมกันในทุกร้าน ไม่มีการเลือกปฏิบัติในการตรวจสอบร้าน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟเป็นปัญหาเช่นเดียวกัน เพียงแต่สาเหตุของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ที่ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ผู้รับมอบอำนาจมีบทบาทมากเกินไป จึงอาจเป็นช่องทางการหาผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้รับมอบอำนาจได้ ผลลัพธ์คือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์จะถูกประชาชนมองว่าหาผลประโยชน์กับพ่อค้าแม่ค้า ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ในคดีเพลงลิขสิทธิ์ ในเรื่องของผู้รับมอบอำนาจบางรายที่อาจใช้อำนาจเกินเลยไป โดยมีความเห็นจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ปัญหาในคดีการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร – ร้านกาแฟก็ไม่ได้มีปัญหาที่ใหญ่มากมายนัก เนื่องจากคดีส่วนมากมักมาไม่ถึงศาล เรียกว่าถูกเบนออกจากกระบวนการยุติธรรมจากการยอมความเสียมาก ปัญหาที่พบจะเป็นในรูปแบบของการล่อซื้อของผู้รับมอบอำนาจบางคนที่อาศัยการยอมความและความไม่รู้กฎหมายของร้านค้า กรณีที่เคยพบจำพวกแอบนำโปรแกรมละเมิดลิขสิทธิ์ไปใส่ในเครื่องหรือพวกมานั่งเป็นลูกค้าขอเพลงในร้าน ถ้าเข้าสู่ชั้นศาลและพิสูจน์ร้านค้าก็อาจไม่มีความผิดด้วยซ้ำ แต่ส่วนมากจะจบที่การยอมความมากกว่า ซึ่งการยอมความลักษณะนี้มีมากกว่าการฟ้องร้องดำเนินคดีเสียอีก”

4) ปัญหาด้านโทษ และการบังคับโทษ

ในด้านโทษ และการบังคับโทษของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ จำนวน 9 และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 3 คน และผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ จำนวน 1 คน ผลการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟทั้งหมดไม่มีความรู้ในรายละเอียดเรื่องโทษของการละเมิดลิขสิทธิ์ ในผู้ประกอบการบางรายมองว่าเป็นคดีแพ่ง ไม่ได้มีโทษทางอาญา และมองว่าโทษปรับของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์สูงสำหรับร้านอาหาร – ร้านกาแฟที่ไม่ได้มีทุนมากมาย จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านกาแฟในพื้นที่กรุงเทพมหานครกลาง-ใต้ให้ความเห็นว่า

“เรื่องโทษนี้ร้านเราไม่มีความรู้เลย และคิดว่าคงไม่มีเจ้าของร้านกาแฟร้านไหนรู้สึกเรื่องโทษมาก ส่วนตัวคิดว่าเป็นเรื่องทางแพ่ง มีโทษปรับอะไรทำนองนี้ แต่ถ้าหากปรับเป็นหลักหมื่นก็คิดว่าสูงเกินไปสำหรับร้านอาหารร้านกาแฟ สำหรับร้านบางร้านนั้นเป็นรายรับทั้งวันของเขาเลย”

ในส่วนของการบังคับโทษ กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟทั้งหมดมองว่าไม่ได้รับผลกระทบมากนัก เนื่องจากคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟส่วนมากมักจบลงด้วยการยอมความ น้อยรายที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การลงโทษในเรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟจึงพบเห็นได้น้อย กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการจึงให้ความเห็นว่าเรื่องโทษ และการบังคับโทษไม่ใช่ปัญหาในเรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ สอดคล้องกับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งหมดที่มองว่า การบังคับโทษเกิดขึ้นน้อยรายมาก ปัญหาจึงไม่ได้อยู่ที่การบังคับโทษ แต่เกิดจากขั้นตอนก่อนหน้ามากกว่า ดังการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรีให้ความเห็นว่า

“เรื่องโทษไม่ได้หนักมากมายเมื่อเทียบกับการจับลิขสิทธิ์อื่นๆ ส่วนใหญ่กฎหมายและโทษในประเทศไทยจะเน้นไปที่สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ หรือพวกเครื่องหมายการค้า ทางตำรวจนับเป็นเรื่องรองเมื่อเทียบกับปัญหาอื่นๆ จากคดีที่พบจะขอตกลงยอมความในชั้นพนักงานสอบสวน ค่าเสียหายแล้วแต่ตกลงระหว่าง 2 ฝ่าย ปัจจุบันคดีพวกนี้ถึงชั้นศาลน้อยลง”

จากการให้ข้อมูลข้างต้นพบว่าสอดคล้องกับความเห็นของผู้พิพากษาในเรื่องของการการบังคับโทษซึ่งเกิดขึ้นน้อยมาก ตามความเห็นจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“คดีที่ฟ้องร้องเข้าสู่ศาลมีไม่เยอะ ไม่มีใครทำสถิติไว้ แต่คิดว่าไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของทั้งหมดของคดีที่เกิด จะจบกันที่ยอมความ จึงไม่มีสถิติเกิดขึ้น การบังคับโทษจึงไม่ค่อยมีเท่าไรหรอก อีกทั้งเมื่อเข้าสู่ชั้นศาลจริงๆ ก็ต้องพิจารณาหลักฐานข้อเท็จจริงของคดี ในบางกรณีนั้นโดนแค่เพียงโทษปรับเล็กน้อยเท่านั้น แต่น้อยรายมากๆ ที่จะถึงชั้นศาล”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าคดีการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร – ร้านกาแฟที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จบที่การยอมความ มีจำนวนน้อยมากที่เข้าสู่ชั้นศาลเพื่อพิจารณาและกำหนดโทษ ในคดีการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร – ร้านกาแฟจึงไม่พบปัญหาด้านโทษมาก เนื่องจากมีการเบี่ยงเบนคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม

4.2 มาตรการการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างเหมาะสม

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหาร - ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร ที่มีการเผยแพร่หรือเคยมีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ และผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ได้แก่ กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย ผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เกี่ยวกับมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ โดยแบ่งตามปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ 4 ด้าน ได้แก่

- 1) มาตรการด้านนโยบาย
- 2) มาตรการด้านกฎหมาย
- 3) ด้านการบังคับใช้กฎหมาย
- 4) มาตรการด้านโทษและการบังคับโทษ

1) มาตรการด้านนโยบาย

พบว่านโยบายเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟไม่ได้เป็นปัญหาสำคัญ แม้ว่าในปัจจุบันไม่ได้มีนโยบายในการปราบปรามการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์อย่างจริงจัง แต่กลุ่มตัวอย่างกลับมองว่า การให้ความสำคัญกับการปราบปรามปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคม หรือปัญหาอาชญากรรมพื้นฐาน เป็นสิ่งที่ควรทำอันดับแรก กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีความเห็นดังนี้

“เรื่องนโยบายคิดว่าการกวดขัน เรื่องของลิขสิทธิ์ในระดับที่ดี เพียงแต่การกวดขันอย่างจริงจังนั้นมักจะเป็นเพียงชั่วคราว ช่วงไหนที่มีนโยบายปราบปรามลิขสิทธิ์ทางร้านก็จะกลัวเหมือนกัน แต่เขาจะเน้นไปที่การตรวจจับสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์มากกว่า มาตรวจตราร้านค้าที่เปิดเพลง ซึ่งเราเองก็เห็นด้วยเพราะสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์มีความเสียหายที่สูงกว่า”

ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเห็นว่า นโยบายด้านลิขสิทธิ์ควรเน้นที่การปราบปรามการกระทำผิดที่ส่งผลกระทบต่อวงกว้างเป็นอันดับแรก

“ผมคิดว่าเรื่องลิขสิทธิ์มีนโยบายการปราบปรามที่จริงจังมาก มีชุดปราบปรามโดยเฉพาะ แต่จะเน้นไปทางสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ หรือเครื่องหมายการค้ามากกว่า ส่วนลิขสิทธิ์เพลงถือว่าน้อย ยิ่งการเปิดเพลงในร้านอาหารจะน้อยมาก ในทางตำรวจจะไม่เน้นมาก”

แม้ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างจะมองว่านโยบายเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์มีความเข้มเข้มน้อย แต่การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความผิดต่อส่วนตัว ผู้เสียหายควรมีบทบาทในการเรียกร้องสิทธิ และการมีนโยบายการที่เน้นปราบปรามสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งในปัจจุบันถือว่ามีความเหมาะสมแล้ว

2) มาตรการด้านกฎหมาย

พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นตรงกันว่าปัญหาในด้านกฎหมายคือ ความไม่รู้ และความไม่ชัดเจนของข้อกฎหมายเป็นเรื่องรองลงมา หากยึดการกระทำตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 27 ที่ระบุให้การทำซ้ำ ดัดแปลง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เป็นการกระทำที่เป็น การละเมิดลิขสิทธิ์ การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจึงเป็น

การละเมิดลิขสิทธิ์ เพียงแต่การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟบางกรณีไม่ได้ทำเพื่อ การหากำไร ตามที่ระบุในมาตรา 36 ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เผยแพร่ต่อสาธารณชน ตามความเหมาะสม โดยที่การเผยแพร่นั้นมิได้ทำเพื่อการหากำไร ไม่ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ กลุ่ม ตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีความเห็นเกี่ยวกับมาตรการด้านกฎหมายว่า

“กฎหมายลิขสิทธิ์เป็นเรื่องที่ยังให้ความสำคัญน้อย ผู้ประกอบการน้อยคนที่จะมีความรู้ใน ด้านนี้ เนื่องจากมีรายละเอียดมาก และยากต่อการทำความเข้าใจ ทำให้ประชาชนทั่วไปมองเป็นเรื่อง ไกลตัว ผู้ประกอบการเองก็มองเป็นเรื่องรอง แม้จะเคยได้ยินมาว่าการเผยแพร่ที่ไม่ใช่เชิงพาณิชย์ไม่ถือ เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ แต่ก็ยังพบเห็นการปราบปรามให้เห็นตามสื่อแม้จะไม่มากนัก ไม่แน่ใจว่าต้อง ยึดตามกฎหมายข้อใดกันแน่ ถึงสามารถเผยแพร่เพลงได้โดยไม่มีความคิด”

รวมไปถึงกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีความเห็นว่าการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟโดยไม่ได้มีการเรียกเก็บเงินเพิ่ม และไม่ได้ใช้ในเชิงพาณิชย์ไม่ควรเป็นการกระทำผิด

“กฎหมายลิขสิทธิ์ ในเรื่องของรายละเอียดการกระทำผิดได้มีระบุไว้แล้วชัดเจนว่าเป็นการ ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ถือว่าครบถ้วนตามหลักสากล เพียงแต่ในข้อยกเว้นการละเมิด ลิขสิทธิ์เป็นสิ่งที่ไม่ได้ระบุไว้ชัดเจนเท่าที่ควร ตามกฎหมายได้ให้ความหมายอย่างกว้างว่า การเผยแพร่ ตามความเหมาะสม โดยไม่ใช่เพื่อการหากำไร จึงต้องให้ความหมายของคำว่าเหมาะสม และดูว่า ร้านอาหาร – ร้านกาแฟเป็นการเผยแพร่อย่างเหมาะสมหรือไม่ คนตีความกฎหมายจริงๆ ไม่ใช่ตำรวจ ตำรวจมีหน้าที่เขียนสำนวนส่งฟ้องตามข้อหาเท่านั้น เป็นสิ่งที่มิใช่เพื่อการตีความกฎหมายในแต่ละ กรณี จึงทำให้บรรดาผู้ประกอบการมองว่ากฎหมายไม่ชัดเจน”

ในส่วนของผู้พิพากษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของความไม่รู้กฎหมาย แต่กลับ มองว่ากฎหมายระบุไว้ชัดเจนอยู่แล้ว ความสับสนเรื่องความชัดเจนของกฎหมายเกิดจากความไม่ เข้าใจกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ดีพอ

“ความสับสนเรื่องความชัดเจนของกฎหมาย ผมว่ากฎหมายก็ได้ระบุไว้ชัดเจนอยู่แล้วว่าการ เผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของไม่ได้ เป็นความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากทำ เพื่อการค้า หรือได้กำไรจากการเผยแพร่นั้น ก็ต้องพิสูจน์กันว่าร้านค้าที่เผยแพร่เพลงทำไปเพื่อการค้า หรือไม่ ได้กำไรเพิ่มเติมจากการเผยแพร่เพลงหรือไม่ นั้นไม่ใช่เรื่องของกฎหมายแล้ว อยู่ที่ความเข้าใจ ต่อกฎหมายลิขสิทธิ์มากกว่า”

3) มาตรการด้านการบังคับใช้กฎหมาย

พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีความเห็นว่าการบังคับใช้ กฎหมายมีปัญหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความเป็นธรรม และไม่มีบทบาทในการตรวจจับร้านที่ กระทำผิด จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการทั้งหมดให้ความเห็นที่คล้ายคลึงกันว่า

“ในการบังคับใช้กฎหมายนั้นไม่มีความเป็นธรรมกับร้านค้าเท่าที่ควร จากที่พบเห็นการปราบปรามการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ตามสื่อต่างๆ ร้านอาหาร – ร้านกาแฟที่โดนตรวจจับมักจะเป็นร้านเล็กๆ ร้านค้ารายย่อยมากกว่าจะเป็นร้านใหญ่ๆ ที่ส่วนมากจะเจ้าของจะเป็นผู้มีอิทธิพล หรือมีความรู้จกั้มักคุ้นกับตำรวจ ไม่มีบรรทัดฐานในการตรวจเลือกร้านเท่าที่ควร อีกทั้งยังเป็นช่องทางในการหาผลประโยชน์แอบแฝงของทั้งเจ้าหน้าที่และผู้รับมอบอำนาจ ที่อาจรู้เห็นกันในการตรวจร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ควรทำ หากการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟเป็นเรื่องผิดจริงก็ควรเอาผิดให้หมด ไม่ควรมีหลายมาตรฐาน”

ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ มองว่าการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับลิขสิทธิ์เป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่สามารถดำเนินการได้เอง การร้องทุกข์ขึ้นอยู่กับผู้รับมอบอำนาจ

“เรื่องการบังคับใช้กฎหมายนี้มีความเข้าใจผิดกันเยอะ ผู้ประกอบการร้านค้า หรือประชาชนทั่วไปจะมองว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจจับร้านอาหาร – ร้านกาแฟเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ แต่ในความเป็นจริงไม่เลย ตำรวจไม่สามารถบุกตรวจได้เอง จำเป็นต้องมีเจ้าทุกข์มาแจ้งก่อนทุกครั้งพร้อมพยานหลักฐานการกระทำผิด ตำรวจมีหน้าที่เพียงรับแจ้ง และดำเนินคดีตามปกติเท่านั้น หลายคนเข้าใจว่าตำรวจเลือกปฏิบัติ ในความเป็นจริงผู้ที่ดำเนินการทุกอย่างคือผู้รับมอบอำนาจ ซึ่งอาจมีบทบาทมากเกินไปด้วยซ้ำ ตำรวจทำการนอกเหนือหน้าที่ไม่ได้ บางครั้งมองว่าการมีผู้รับมอบอำนาจอาจเป็นส่วนที่ทำให้เกิดช่องทางการหาผลประโยชน์ด้วยซ้ำ”

สิ่งหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นร่วมกันเป็นส่วนมากคือ การนำรูปแบบของการจัดเก็บลิขสิทธิ์ที่เป็นลักษณะของสมาคม ให้เป็นองค์กรเพียงแห่งเดียวในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ ตามรูปแบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในต่างประเทศ มาใช้ตามที่ผู้วิจัยเสนอความคิดเห็นให้กับกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยในเรื่องของการนำมาปรับใช้ว่า

“หากมีการจัดตั้งองค์กร สมาคม หรือหน่วยงานเฉพาะขึ้นมารับผิดชอบในเรื่องการเก็บค่าลิขสิทธิ์จากผู้ที่มีผลงานไปใช้จะเป็นเรื่องที่ดี ผู้รับมอบอำนาจเป็นหนึ่งในปัญหาที่สร้างความสับสนให้กับร้านอาหาร – ร้านกาแฟ รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจ การลดบทบาทของผู้รับมอบอำนาจ และจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่เฉพาะ จะช่วยลดปัญหาการหาผลประโยชน์แอบแฝงได้ และหากมีการเก็บค่าลิขสิทธิ์ที่มีมาตรฐานเดียวกัน ร้านอาหาร – ร้านกาแฟเองยินดีจะเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์อย่างถูกต้อง เจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็ลดขั้นตอนการตรวจสอบผู้รับมอบอำนาจไปด้วย”

ต่างจากความเห็นของผู้พิพากษาที่มองว่า การบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติในทุกวันนี้ถือว่ามีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง เพียงแต่อาจพบปัญหาในบางเรื่องเกี่ยวกับผู้รับมอบบางคนเดียวเท่านั้น

“ตามความเห็นผม ระบบผู้รับมอบเกิดขึ้นมาเพราะมีความผิดทางอายุมาใช้กับเรื่องลิขสิทธิ์ เนื่องจากการฟ้องร้องที่ง่ายกว่าความผิดทางแพ่ง ทำให้เกิดผู้รับมอบขึ้นมากมาย และกลายเป็น

ช่องทางการทำธุรกิจอีกรูปแบบหนึ่งไป การตั้งองค์กร หรือสมาคมโดยเฉพาะก็ไม่ต่างกับการมีผู้รับมอบอำนาจ เพียงแต่กลายเป็นผู้รับมอบรายใหญ่รายเดียว ผมมองว่าหากมีการควบคุมไม่ให้ผู้รับมอบอำนาจใช้อำนาจเกินเลย การร้องทุกข์เป็นไปเพื่อรักษาประโยชน์งานลิขสิทธิ์ของตนและเจ้าของผลงานก็เพียงพอแล้ว”

4) มาตรการด้านโทษและการบังคับโทษ

พบว่า โทษไม่ได้เป็นปัญหาสำคัญในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ เนื่องจากเป็นความผิดต่อส่วนตัว ส่วนใหญ่มักจบลงด้วยการยอมความ แม้ว่าบทลงโทษสูงเมื่อเทียบกับรายได้ต่อวัน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการมีความเห็นในแนวทางเดียวกันดังนี้

“เรื่องโทษไม่ได้มีความรู้สึกมากนัก คงจะมีโทษปรับ ซึ่งผมมองว่าการปรับแค่หลักหมื่นก็เยอะ มันเท่ากับรายรับต่อวันของร้านเลยถือว่าเยอะมาก เพียงแต่มองว่า หากคนบังคับใช้ดี คือสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างดี เป็นธรรม ไม่ว่าจะกฎหมายหรือการลงโทษอะไรมันก็จะออกมาดีนะ โดยรวมคือผมมองว่าโทษไม่น่าใช่ปัญหา น่าจะอยู่ที่การบังคับใช้เสียมาก”

ในด้านของเจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นในแนวทางเดียวกัน ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้พิพากษา เรื่องโทษและการบังคับโทษ ดังนี้

“เรื่องโทษที่ประชาชนมองว่ามีโทษที่รุนแรง สำหรับเรื่องการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ เท่าที่พบเห็นจากประสบการณ์ไม่มีรายใดที่โดนโทษปรับเต็มอัตราอยู่แล้ว และจำนวนโทษปรับก็ไม่ได้มากหากเทียบกับการกระทำผิดอื่นๆ เพียงแต่คดีส่วนมากจะจบลงที่การยอมความ จึงมีจำนวนน้อยมากๆ ที่คดีจะถึงขั้นของการบังคับโทษ”

การที่มีคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมน้อย เป็นสาเหตุหลักที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการบังคับโทษไม่ได้เป็นปัญหาสำคัญ และกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าปัญหาที่ต้องการมาตรการแก้ไขอยู่ที่กระบวนการการบังคับใช้กฎหมาย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ได้เสนอมาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ไว้ดังนี้

1) ให้ความรู้ที่เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ให้กับผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ทราบ รวมไปถึงประชาชนทั่วไปที่สนใจ หรือสถานประกอบการอื่นที่มีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ อันประกอบด้วย ความรู้ในข้อกฎหมายลิขสิทธิ์ของไทย ความรู้ในเรื่องการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างถูกต้อง และขั้นตอนการดำเนินคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ เพิ่มการพัฒนาความรู้และความเข้าใจในเรื่องลิขสิทธิ์ของสังคมไทย ให้ผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีความรู้ในเรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์มากขึ้น เพื่อลดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของการบังคับใช้กฎหมายในคดีลิขสิทธิ์

2) คดีลิขสิทธิ์สามารถยุติลงได้ด้วยการยอมความของทั้งสองฝ่าย ผู้เสียหายได้รับค่าเสียหาย ผู้กระทำผิดไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการ เพียงแต่ในความเป็นจริงผู้รับมอบอำนาจบางรายใช้การยอมความเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ แทนการตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟเพื่อคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ จึงเสนอมาตรการ 2 ประการ ได้แก่

ก. ปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มเติมข้อกำหนดเกี่ยวกับส่วนแบ่งและอำนาจหน้าที่ของผู้รับมอบอำนาจ เพื่อป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขต ลดช่องทางการหาผลประโยชน์แอบแฝงของผู้รับมอบอำนาจบางราย

ข. เสนอให้มีการจัดตั้งสมาคมนักร้อง นักแต่งเพลงเป็นตัวแทนการรับมอบอำนาจในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์โดยไม่หวังผลกำไรเพียงแห่งเดียว เพื่อลดความสับสนในการเกิดค่าลิขสิทธิ์ และมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์เพลงอย่างแท้จริง

3) ความสับสนในกฎหมายเกี่ยวกับชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ การนำงานดนตรีกรรมไปใช้เผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างเหมาะสม คำว่า “เหมาะสม” เป็นคำที่ดีความได้กว้างเมื่อนำไปบังคับใช้กรณีร้านอาหาร – ร้านกาแฟ หรือสถานประกอบการรูปแบบอื่น ๆ สามารถนำเพลงลิขสิทธิ์ไปใช้เผยแพร่โดยไม่ได้แสวงหากำไรเพิ่มเติมจากการเผยแพร่เพลงนั้นถือเป็นความเหมาะสมหรือไม่ ด้วยการกำหนดการกระทำในกฎหมายเกี่ยวกับชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ให้มีความชัดเจน เรื่องของการนำผลงานไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างเหมาะสม

4.3 การลดปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

ผลการศึกษาปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ พบว่าปัญหาสำคัญในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ที่ควรมีมาตรการในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์อย่างเหมาะสม อันนำไปสู่แนวทางในการลดปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ได้แก่ ปัญหาด้านกฎหมาย และปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย

1) การลดปัญหาด้านกฎหมาย

จากการศึกษาพบว่า การมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ไม่เพียงพอของผู้ประกอบการ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ การขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายลิขสิทธิ์ ส่งผลให้การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟของผู้ประกอบการบางรายอาจเข้าข่ายการละเมิดลิขสิทธิ์ ดังนั้นจึงควรมีมาตรการในการให้ความรู้ที่เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ให้กับผู้ประกอบการทราบ เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายลิขสิทธิ์อย่างเพียงพอ และสามารถนำความรู้ด้านกฎหมายลิขสิทธิ์ไปใช้ในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างถูกต้องและเหมาะสม ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ โดย

ความรู้ด้านกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ผู้ประกอบการควรทราบ ได้แก่ การได้มาซึ่งสิทธิในผลงาน และ ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์

รายละเอียดของกฎหมาย เป็นปัญหาอีกประการหนึ่งในด้านกฎหมายที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข นอกจากการให้ความรู้ด้านกฎหมายลิขสิทธิ์แก่ผู้ประกอบการ รายละเอียดของกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ผู้ประกอบการให้ความเห็นว่ามีควมยากต่อการเข้าใจและตีความคือ รายละเอียดในเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ ในเรื่องของความเหมาะสมในการนำเพลงลิขสิทธิ์ไปเผยแพร่ต่อสาธารณชน ข้อกำหนดที่ผู้ประกอบการต้องไม่ได้รับผลประโยชน์เพิ่มเติมจากการเผยแพร่ต่อสาธารณชน ขอบเขตของความเหมาะสมในการเผยแพร่ควรเป็นอย่างไร ควรมีการระบุรายละเอียดของข้อยกเว้นในการเผยแพร่ต่อสาธารณชนให้ชัดเจนและง่ายต่อการเข้าใจ เพื่อลดความสับสนของผู้ที่นำผลงานลิขสิทธิ์ไปใช้

2) การลดปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย

จากการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้รับมอบอำนาจที่มากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย คดีการละเมิดลิขสิทธิ์สามารถยุติลงได้ด้วยการยอมความ ผู้เสียหายได้รับการชดเชยจากค่าเสียหาย ผู้กระทำผิดไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการ ลดคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมลง แต่ในปัจจุบันมีผู้รับมอบอำนาจบางรายใช้การยอมความเพื่อแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝง เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถดำเนินคดีได้หากไม่มีผู้เสียหาย บทบาทการดำเนินการจึงอยู่ที่ผู้รับมอบอำนาจที่เน้นการยอมความเรียกค่าเสียหายจากผู้ประกอบการ แทนการตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟเพื่อคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ จึงควรมีมาตรการในการปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มเติมข้อกำหนดเกี่ยวกับส่วนแบ่งและบทบาทของผู้รับมอบอำนาจ เพื่อป้องกันการใช้มีบทบาทมากเกินไปของผู้รับมอบอำนาจ ลดการเกิดช่องทางการหาผลประโยชน์แอบแฝงจากการยอมความ

นอกจากการกำหนดบทบาทของผู้รับมอบอำนาจ ยังมีข้อเสนอให้มีการจัดตั้งสมาคมนักร้องนักแต่งเพลงเป็นตัวแทนในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์โดยไม่หวังผลกำไรเพียงแห่งเดียว เพื่อลดความสับสนในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ และปัญหาบทบาทของผู้รับมอบอำนาจ โดยศึกษารูปแบบของสมาคมนักร้องนักแต่งเพลงจากต่างประเทศ ในด้านข้อดีข้อเสีย เพื่อสามารถนำมาปรับใช้ให้กับประเทศไทยได้

อีกประการหนึ่งที่เป็นปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายคือ ความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินคดีลิขสิทธิ์ที่คลาดเคลื่อนของผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการส่วนมากมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝง ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถดำเนินคดีเองได้หากไม่มีผู้เสียหาย จึงควรมีมาตรการในการให้ความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินคดีลิขสิทธิ์แก่ผู้ประกอบการ ควบคู่ไปกับการให้ความเข้าใจในด้านกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อเพิ่มการพัฒนาความรู้และความเข้าใจในเรื่องลิขสิทธิ์ของสังคมไทย ส่งผลให้ผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินคดี

ลิขสิทธิ์ เพื่อลดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของการบังคับใช้กฎหมายในคดีลิขสิทธิ์ และปรับแก้ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในคดีลิขสิทธิ์

4.4 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษา มาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร มีการนำทฤษฎีทางอาชญาวิทยา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ อธิบายเหตุและผลของปัญหาในแต่ละด้าน ประกอบด้วย ความรู้ในเรื่องของการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ของผู้ประกอบการ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ และปัญหาจากการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ทั้งในด้านกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย ดังต่อไปนี้

ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟส่วนมากมีความรู้ในเรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีอายุในช่วง 20 – 29 ปี ในบางรายยังประกอบกิจการในระยะเวลาดังกล่าวไม่นานมาก ประสบการณ์ในด้านต่างๆ รวมไปถึงความรู้ที่มีจึงน้อย อีกทั้งผู้ประกอบการส่วนมากแม้จะมีความรู้ในระดับปริญญาตรี แต่มีผู้ประกอบการเพียงรายเดียวที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมาย นอกจากนั้นจะเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการทั้งสิ้น และผู้ประกอบการส่วนมากมองว่าเรื่องลิขสิทธิ์เป็นเรื่องไกลตัว สังคมไทยไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากนัก สอดคล้องกับทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory) ตามหลักของ George Vold กล่าวว่าความขัดแย้งมีด้วยกันหลากหลายรูปแบบ ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในรูปแบบความขัดแย้ง การที่สังคมหนึ่งรับเอาวัฒนธรรมของอีกสังคมหนึ่งมาปรับใช้ เพียงแต่ผู้รับเอาความต่างทางวัฒนธรรมมาปรับใช้มักจะเป็นผู้มีอำนาจ ผู้ที่เห็นต่างกับการรับเอาวัฒนธรรมมาจะเป็นผู้อยู่ใต้อำนาจ แนวความคิดเรื่องลิขสิทธิ์เองถูกนำเข้ามาในไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 7 ทั้งนี้ประชาชนส่วนมากของประเทศยังไม่พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงนั้น ความไม่เข้าใจในเรื่องลิขสิทธิ์จึงยังคงอยู่ในความคิดของคนไทย ซึ่งความรู้ในเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ และการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ที่อยู่ในระดับน้อยส่งผลถึงความไม่เข้าใจเจตนารมณ์และการตีความกฎหมาย จึงเกิดเป็นปัญหาที่ผู้ประกอบการ หรือประชาชนทั่วไปไม่เข้าใจในข้อกฎหมาย การตีความ และการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งด้วย

ด้านอิทธิพลต่อการประกอบกิจการ จากผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีความเห็นว่า การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟไม่มีอิทธิพลต่อการเข้าใช้บริการของลูกค้า ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Wilson (2003) ที่ศึกษาผลกระทบของดนตรีต่อบรรยากาศ และความตั้งใจใช้บริการในร้านอาหารของลูกค้า ซึ่งพบว่าการใช้บริการของลูกค้าลดลงเมื่อไม่มีการเผยแพร่เพลง โดยการศึกษาทั้ง 2 มีความแตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง เวลา และพื้นที่ ทำ

ให้ผลการศึกษาไม่มีความสอดคล้องกัน ร้านอาหาร – ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานครส่วนมากมีความเห็นว่าการเผยแพร่เพลงไม่มีอิทธิพลต่อการเข้าใช้บริการของลูกค้า

ด้านประสบการณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการมีประสบการณ์ในเรื่องลิขสิทธิ์เพลงโดยตรง 4 ราย โดยทั้ง 4 รายนั้นไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และมีผู้ประกอบการอีก 2 รายที่มีประสบการณ์ทางอ้อม คือการรับรู้ หรือพบเห็นจากผู้คนรอบข้าง นอกจากนั้นเป็นผู้ประกอบการที่ไม่มีประสบการณ์ในเรื่องลิขสิทธิ์มาก่อน โดยมีผู้ประกอบการรายหนึ่งที่มีประสบการณ์ทางอ้อมให้ข้อมูลว่าที่ยังคงเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟเนื่องจาก “ยังไม่เคยโดนเองกับตัว ร้านเราก็เปิดเพลงมาตั้งนานแล้ว ยังไม่เห็นโดนเลย” และผู้ประกอบการอีกจำนวนหนึ่งเองให้ความเห็นคล้ายคลึงกัน แสดงให้เห็นถึงการถูกจับกุมที่น้อย สาเหตุมาจากจำนวนของร้านอาหาร – ร้านกาแฟที่มีมากในปัจจุบัน เจ้าของผลงาน หรือผู้รับมอบอำนาจไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างครอบคลุมผู้ประกอบการส่วนมากจึงเผยแพร่เพลงเพราะโอกาสโดนจับน้อย สอดคล้องกับทฤษฎีการคิดก่อนกระทำผิด (Rational choice theory) ตามหลักของ Clarke & Cornish มองว่าผู้กระทำผิดมีการตัดสินใจที่จะประกอบอาชญากรรม โดยผลประโยชน์สูงสุด รวมไปถึงโอกาสและความเสี่ยงในการถูกจับกุม หากเป็นการกระทำผิดที่มีความเสี่ยงในการถูกจับกุมน้อย จะเป็นการสร้างแรงกระตุ้นและมูลเหตุจูงใจ แม้ว่าจะมีผู้รับมอบอำนาจจำนวนมาก แต่จำนวนของร้านอาหาร – ร้านกาแฟนั้นมีมากกว่า ทำให้โอกาสที่จะถูกดำเนินคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์เป็นหนึ่งในสาเหตุที่ร้านอาหาร – ร้านกาแฟนั้นมีน้อย บางส่วนยังคงมีการเผยแพร่โดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์

ในส่วนของการคิดเห็นอื่นๆ ต่อการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการมีความเห็นว่า การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ โดยที่ไม่ได้ทำเพื่อการค้า ไม่ควรเป็นความผิด เนื่องจากไม่ได้แสวงหากำไรเพิ่มเติม อีกทั้งยังคงเป็นเรื่องที่ไม่ร้ายแรงมาก สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความผิดทางอาญา การเผยแพร่ต่อสาธารณชนนั้นถือเป็นความผิดที่กฎหมายบัญญัติ (Mala prohibita) เป็นความผิดที่ไม่ได้มีความชั่วร้ายในตัวเอง มีขึ้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม หากไม่ได้ทำเพื่อการค้าทั้งทางตรงและทางอ้อมก็สามารถเผยแพร่ได้อย่างถูกต้อง โดยการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร – ร้านกาแฟจำเป็นต้องดูข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการส่วนมากมีความรู้ในด้านกฎหมายน้อย จึงอาจไม่เข้าใจเจตนารมณ์ของผู้ออกกฎหมาย ส่งผลให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเรื่องลิขสิทธิ์และการคุ้มครองผลงาน

มาตรการการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์อย่างเหมาะสม

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้พิพากษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความไม่ชัดเจนของข้อกำหนดในการยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นปัญหาที่สร้างความสับสนให้แก่ผู้ประกอบการ ดังนั้นจึงควรมีการระบุรายละเอียดในข้อกำหนดในเรื่องของข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ให้ชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทวัฒน์ ลิ้มโปดม (2549) ที่ศึกษาเกี่ยวกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์โดยเน้นศึกษา

งานดนตรีกรรมและสิ่งบันทึกเสียง พบว่าการที่ข้อกฎหมายมีความไม่ชัดเจนทำให้เกิดความสับสน ผู้ที่จะนำเพลงลิขสิทธิ์ไปใช้เกิดความไม่มั่นใจ การปรับปรุงรายละเอียดข้อกฎหมายในเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ก็เพื่อการทำให้ผู้ที่ให้นำเพลงลิขสิทธิ์ไปใช้เกิดความมั่นใจ ผลงานสามารถเข้าถึงสาธารณชนได้มากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าของผลงานนั้นต่อไป

ในด้านของการบังคับใช้กฎหมาย สิ่งในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มเห็นตรงกันว่าควรได้รับการแก้ไข คือ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ มองว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานด้วยความไม่เป็นธรรม อีกด้านหนึ่ง เจ้าหน้าที่ตำรวจมองว่าผู้รับมอบอำนาจมีบทบาทในขั้นตอนการปฏิบัติงานมากเกินไป คล้ายกับความเห็นของผู้พิพากษาที่มองว่าผู้รับมอบอำนาจบางรายใช้อำนาจเกินขอบเขต สอดคล้องกับการศึกษาของ ฌ็องส์อ็องฌ์ ปาวซานต์ (2550) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์งานดนตรีกรรม: ศึกษากรณีการจัดเก็บค่าตอบแทนซ้ำซ้อนจากผู้ใช้งานลิขสิทธิ์ พบว่าปัญหาการจัดเก็บซ้ำซ้อนส่วนหนึ่งเกิดจากการมีผู้รับมอบอำนาจมากเกินไป จนไม่สามารถทราบว่าใครเป็นผู้ได้รับอนุญาตที่แท้จริง ทำให้การเก็บค่าลิขสิทธิ์เกิดปัญหาความสับสน และนำไปสู่ช่องทางการหาผลประโยชน์แอบแฝงได้

การลดปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

การกำหนดกฎเกณฑ์การปฏิบัติของผู้รับมอบอำนาจให้มีมาตรฐานเดียวทั้งผู้รับมอบโดยตรงและผู้รับมอบช่วง จะช่วยลดความสับสนกับร้านอาหาร – ร้านกาแฟ และเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สะดวกมากขึ้น ตามหลักการของทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Theory) กล่าวถึงการควบคุมปราบปรามที่เห็นผลรวดเร็วและชัดเจน จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมลง การมีผู้รับมอบอำนาจจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปราบปรามผู้เผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์อย่างถูกต้อง เพียงแต่อาจต้องใช้หลักการปฏิบัติตามกฎหมาย (Due Process) ในเรื่องของกระบวนการที่โปร่งใสเป็นธรรมมาประกอบกันด้วย เพื่อป้องกันการช่องทางการหาผลประโยชน์จากอำนาจที่มีมากเกินไป ซึ่งหากสร้างมาตรฐานให้แก่กระบวนการได้ การบังคับใช้กฎหมายก็จะเป็นธรรมมากขึ้นกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร – ร้านกาแฟ หรือเจ้าของผลงาน

สิ่งที่สำคัญที่สุดในการลดปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟได้คือการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ จากผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ไม่เพียงพอของผู้ประกอบการ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา เป็นเหตุผลจากการที่สังคมไทยไม่ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิในความเป็นเจ้าของเท่าที่ควร และแนวคิดลิขสิทธิ์เป็นแนวคิดที่รับมาจากต่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาการปรับใช้กับสังคมไทย ความรู้ความเข้าใจในแนวคิดลิขสิทธิ์จึงมีไม่มาก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory) ตามแนวคิดของ George Vold ในเรื่องของการรับความต่างทางวัฒนธรรมเข้ามาปรับใช้กับสังคม ดังที่กล่าวไปข้างต้น ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้สังคมไทยไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ การ

ให้ความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอแก่ผู้ประกอบการในเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ และการเผยแพร่เพลง
ลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ จะเป็นการลดปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟเป็นหนึ่งในปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นปัญหาที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจในการปกป้องคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ของสังคมไทย แม้ว่าปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ หรือสถานประกอบการรูปแบบอื่นๆ สามารถยุติลงได้ด้วยการยอมความ น้อยรายที่คดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมไปสู่ชั้นศาล แต่ปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟก็ยังคงเกิดขึ้น ทั้งปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่อย่างไรถึงจะไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หรือปัญหาการใช้อำนาจเกินควรของผู้รับมอบบางราย ที่ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง การตรวจจับลิขสิทธิ์กลายเป็นแหล่งแสวงหาผลประโยชน์ แทนการปกป้องคุ้มครองผลงาน ผลกระทบจึงตกอยู่กับประชาชนที่ใช้เพลงเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ

การศึกษาเรื่อง มาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ การศึกษาปัญหาในด้านกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ เพื่อหาแนวทางในการลดปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ นำไปสู่มาตรการแนวทางการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างเหมาะสม โดยมาตรการดังกล่าวมาจากปัญหาในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ ด้านกฎหมายลิขสิทธิ์ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย และด้านโทษและการบังคับโทษ

การศึกษานี้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) รูปแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ผ่านการใช้เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ (Questionnaire) ในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟที่เผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์ในคดีคดีลิขสิทธิ์เพลง จำนวน 3 คน และผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ในคดีเพลงลิขสิทธิ์ จำนวน 1 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) โดยนำข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์มาบรรยาย เพื่อแสดงถึงความคิดและทัศนะของผู้ให้ข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนาข้อมูล (Descriptive) ร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การศึกษานี้มีการเก็บข้อมูลความรู้ในเรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ของผู้ประกอบการ ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ พบว่าผู้ประกอบการส่วนมากเป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ 20 – 29 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนประมาณ 50,001 – 100,000 บาท มีระยะเวลาในการประกอบกิจการอยู่ในช่วงน้อยกว่า 1 ปี และ 1 – 2 ปี มีจำนวนเท่ากัน ระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ อยู่ในระดับน้อยและปานกลางในระดับที่ใกล้เคียงกัน คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุดเป็นเรื่องการคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ และเรื่องผู้รับมอบอำนาจ ผู้ประกอบการที่มีคะแนนสูงสุดคือ 12 คะแนน มีจำนวน 2 คน และคะแนนต่ำสุดคือ 5 คะแนน มีจำนวน 1 คน โดยผู้ประกอบการที่มีคะแนนสูงสุด 2 คน เป็นผู้ประกอบกิจการที่มีอายุมากที่สุด และการศึกษาในระดับสูงที่สุดตามลำดับ ในขณะที่ผู้ประกอบการที่มีคะแนนต่ำสุด มีอายุและระดับการศึกษาน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าอายุและการศึกษาส่งผลต่อความรู้ในเรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

จากผลการศึกษาสามารถตอบวัตถุประสงค์ของปัญหาของการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งปัญหาที่ส่งผลต่อการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟทั้ง 3 ประการ ได้แก่

- 1) ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ
- 2) มาตรการการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างเหมาะสม
- 3) การลดปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

- 1) ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

พบว่าปัญหาด้านกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย เป็นปัญหาที่สำคัญในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ โดยปัญหาสำคัญในด้านกฎหมายคือ ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายลิขสิทธิ์ของผู้ประกอบการ และรายละเอียดในข้อลวงเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ ที่ยากต่อความเข้าใจของผู้ประกอบการ และปัญหาสำคัญในด้านการบังคับใช้กฎหมายคือ บทบาทที่มีมากของผู้รับมอบอำนาจ ส่งผลให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝงในขั้นตอนการดำเนินคดีลิขสิทธิ์

- 2) มาตรการการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างเหมาะสม

มาตรการด้านกฎหมาย พบว่าเกิดจากปัญหาเกี่ยวกับรายละเอียดของกฎหมายลิขสิทธิ์ในเรื่องของข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมองว่ามีความไม่ชัดเจนในรายละเอียด เนื่องจากในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 36 ได้ระบุว่าการนำงานนาฏกรรม หรือดนตรีกรรม เผยแพร่ต่อสาธารณชนตามความเหมาะสม โดยที่การเผยแพร่นั้นมิได้ทำเพื่อการหากำไร ไม่ถือ

เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ฉะนั้นหากมีการเผยแพร่สู่สาธารณชนตามจะต้องดู “ความเหมาะสม” ซึ่งเป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่สามารถนิยามขอบเขตได้ จึงควรมีการระบุรายละเอียดในข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ ให้มีความง่ายต่อการเข้าใจมากขึ้น

มาตรการด้านการบังคับใช้กฎหมาย พบว่าปัญหาเกิดจากคดีลิขสิทธิ์เป็นคดีที่ยอมความได้ การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟผู้รับมอบอำนาจบางรายใช้อำนาจเกินขอบเขต มักใช้การยอมความ เป็นการเรียกร้องค่าเสียหาย ซึ่งหากผู้ประกอบการที่มีความรู้ด้านกฎหมายไม่มาก จะยินยอมให้จบคดี โดยที่ในบางครั้งผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟอาจเผยแพร่เพลงโดยที่ไม่ได้ละเมิดลิขสิทธิ์ กลายเป็นช่องทางการแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝงกับคดีลิขสิทธิ์ หรือเป็นช่องทางการหาผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้รับมอบอำนาจได้ จึงควรมีมาตรการกำหนดบทบาทของผู้รับมอบอำนาจ ไม่ก่อให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝง

3) การลดปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟ

ปัญหาการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีจุดเริ่มต้นจากการเผยแพร่เพลงของผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและการเผยแพร่เพลงที่ไม่เพียงพอ มีสาเหตุหลักมาจากความรู้และความเข้าใจในกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ไม่มากของสังคมไทย ส่วนหนึ่งมาจากทัศนคติและความคิดเห็นที่มีต่อลิขสิทธิ์ของสังคมไทย รวมไปถึงการที่ประเทศไทยไม่ได้เป็นประเทศผู้สร้างสรรค์ผลงานลิขสิทธิ์ การเกิดขึ้นของกฎหมายลิขสิทธิ์เพื่อความตกลงการค้าระหว่างประเทศ ส่งผลให้ความเข้าใจในเรื่องการปกป้องคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ไม่ลึกซึ้ง จึงควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องแก่ผู้ประกอบการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างเหมาะสม เมื่อผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายลิขสิทธิ์และการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างเพียงพอ ทำให้เกิดการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์อย่างถูกต้อง นำไปสู่การลดลงของปัญหาการเผยแพร่เพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ปัญหาที่พบจากการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “มาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้พบข้อจำกัดและอุปสรรคระหว่างการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) การเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร
ร้านอาหาร – ร้านกาแฟที่มีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ส่วนมากจะตั้งอยู่ในพื้นที่ธุรกิจการค้า เช่น ไกล่บริษัท, โรงเรียน – มหาวิทยาลัย เป็นต้น การเก็บข้อมูลผู้ประกอบการในกรุงเทพมหานครในบางพื้นที่ที่ไม่ใช่เขตธุรกิจการค้า ผู้วิจัยสามารถหาร้านอาหาร – ร้านกาแฟที่มีคุณสมบัติตรงตามการศึกษาและได้รับความยินยอมในการเก็บข้อมูลนี้ได้ไม่มาก เนื่องจากร้านอาหาร – ร้านกาแฟบางเป็นร้านที่มีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์รูปแบบอื่น ๆ เช่น ดนตรีสด – คาราโอเกะภายในร้าน หรือเป็นร้านอาหาร –

ร้านกาแฟที่ลักษณะเป็นร้านค้าปลีกเครือข่าย (Chain Store) ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตของการศึกษาคั้งนี้

2) การได้รับความยินยอมในการเก็บข้อมูลของผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาคั้งนี้ เนื่องจากการเก็บข้อมูลผู้ประกอบการประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ ประสบการณ์ และปัญหาของผู้ประกอบการ มีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) รูปแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยหัวข้อเป็นคำถามปลายเปิด สร้างโอกาสในการตอบของกลุ่มตัวอย่างอย่างอิสระ ซึ่งการให้ข้อมูลบางส่วนอาจประกอบด้วยการกระทำที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ดังนั้นผู้ประกอบการบางรายจึงเลือกที่จะไม่ให้ข้อมูลกับผู้วิจัย แม้ว่าผู้วิจัยได้มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการเก็บรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลก่อนมีการเก็บข้อมูลก็ตาม

3) ความไม่สะดวกของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ในบางกรณีที่ผู้วิจัยพบคือ ผู้ประกอบการไม่สะดวกในการให้ข้อมูล เนื่องจากร้านอาหาร – ร้านกาแฟบางแห่งเป็นร้านเล็ก ๆ ที่เปิดกิจการด้วยตัวผู้ประกอบการเพียงคนเดียว จัดการหน้าที่ต่าง ๆ ภายในร้านไม่ว่าจะเป็นต้อนรับลูกค้า, รับประทานอาหาร, ประกอบอาหาร, รวมไปถึงจัดการบัญชีของร้าน ไม่มีการจ้างพนักงาน ทำให้เมื่อมีลูกค้าเข้ามาใช้บริการในร้านขณะที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปลีกตัวไปรับลูกค้า ความต่อเนื่องของการเก็บข้อมูลจึงขาดไป ผู้วิจัยจึงต้องย้อนคำถามที่ค้างไว้ก่อนผู้ประกอบการปลีกตัว เพื่อความต่อเนื่องของการให้ข้อมูล

4) ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บข้อมูล เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์ในคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในปัจจุบันได้ เนื่องจากคดีลิขสิทธิ์เป็นความผิดต่อส่วนตัว สามารถยอมความกันได้หากผู้เสียหายยินยอม จึงเกิดการยอมความมาก สถิติที่มีการเก็บบันทึกของคดีเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์จึงมีไม่มาก เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้มีการปฏิบัติหน้าที่ในคดีการเผยแพร่ลิขสิทธิ์ทุกนาย ทำให้มีการขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างเป็น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีประสบการณ์ในคดีการเผยแพร่เพลงในพื้นที่ที่กำหนด โดยนับรวมถึงประสบการณ์ในพื้นที่ที่เคยปฏิบัติหน้าที่ในอดีต ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling)

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “มาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะจากการศึกษาคั้งนี้ 3 ส่วน ได้แก่ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ปัญหาที่พบจากการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยคั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง “มาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา นำไปสู่ข้อเสนอแนะจากการศึกษาคั้งนี้

1) ข้อเสนอแนะด้านกฎหมาย จากการศึกษาพบว่าความรู้และความเข้าใจในกฎหมายลิขสิทธิ์ของผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟส่วนมากอยู่ในระดับน้อย จึงควรเน้นการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ และความรู้เรื่องการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์อย่างถูกต้องให้กับผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟทราบ รวมไปถึงประชาชนทั่วไปที่สนใจ หรือสถานประกอบการอื่นที่มีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานจริง โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในด้านลิขสิทธิ์ เช่น กรมทรัพย์สินทางปัญญา และเจ้าของลิขสิทธิ์เพลง จัดการประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจในการเผยแพร่เพลงในร้านอาหาร – ร้านกาแฟอย่างเหมาะสม เพื่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อลิขสิทธิ์ของประเทศไทย

นอกจากนี้ควรมีการระบุรายละเอียดของกฎหมายลิขสิทธิ์ในเรื่องข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 36 การเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามความเหมาะสมโดยไม่ได้จัดขึ้น เพื่อหากำไรจากการเผยแพร่ต่อสาธารณชน ไม่ได้เก็บค่าชม นักแสดงไม่ได้รับค่าตอบแทน มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ควรระบุรายละเอียดการกระทำในข้อกฎหมายในเรื่องของการนำงานดนตรีกรรมไปใช้เผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างเหมาะสมให้ชัดเจน ว่าในกรณีที่ร้านอาหาร – ร้านกาแฟ หรือสถานประกอบการรูปแบบอื่นๆ นำไปใช้เผยแพร่โดยไม่ได้แสวงหากำไรจากการเผยแพร่เพิ่มเติม ถือเป็น การเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามความเหมาะสมหรือไม่ โดยยึดผลประโยชน์ของเจ้าของผลงาน และปกป้องคุ้มครองผลงานลิขสิทธิ์ตามหลักสากล

2) ข้อเสนอแนะด้านการบังคับใช้กฎหมาย เสนอให้มีการปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มเติมข้อกำหนดเกี่ยวกับส่วนแบ่งและอำนาจหน้าที่ของผู้รับมอบอำนาจ โดยพบว่า การใช้อำนาจที่เกินขอบเขตของผู้รับมอบอำนาจบางรายที่ส่วนมากเป็นผู้รับมอบอำนาจช่วง ด้วยการแสวงหาผลประโยชน์แอบแฝงจากการตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟ โดยเพิ่มเติมข้อกำหนดระหว่างเจ้าของผลงานลิขสิทธิ์และผู้รับมอบอำนาจไม่ให้เป็นรูปแบบของส่วนแบ่งกำไรเกินควร เนื่องจากรูปแบบการเก็บค่าลิขสิทธิ์บางครั้งผู้รับมอบอำนาจมีสิทธิขาดในการตรวจสอบร้านอาหาร – ร้านกาแฟ ควรมีการแบ่งผลประโยชน์จากการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบให้เจ้าของผลงานลิขสิทธิ์ทราบ เพื่อป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขต ลดช่องทางการหาผลประโยชน์แอบแฝงนอกจากความรู้ในด้านกฎหมาย

อีกประการสำคัญคือ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ให้มีความเข้าใจตรงกันทั้งผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากผู้ประกอบการร้านอาหาร – ร้านกาแฟมีความเข้าใจในเรื่องขั้นตอนการดำเนินคดีการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์คลาดเคลื่อน ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกเข้าใจผิดว่าหาผลประโยชน์จากการตรวจจับลิขสิทธิ์ร้านอาหาร – ร้านกาแฟบ่อยครั้ง ควรมีการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการดำเนินคดีเกี่ยวกับการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้รับมอบอำนาจ ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์

ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อลดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน และมุมมองที่มีต่อเจ้าหน้าที่ ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่

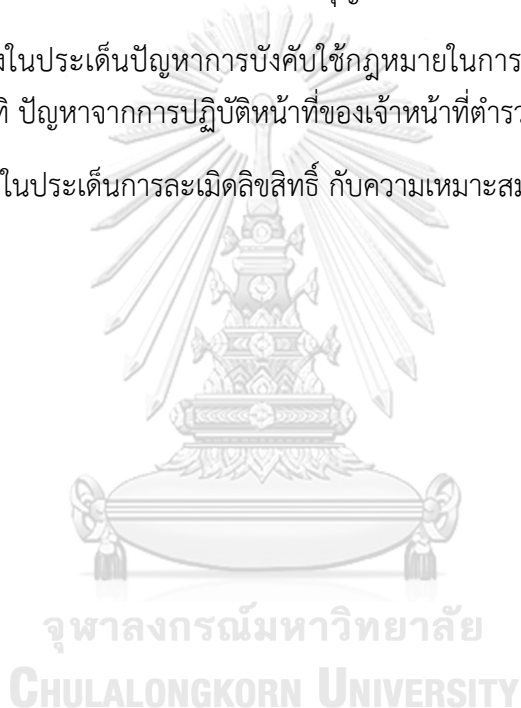
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) เพิ่มขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยศึกษาจากสถานประกอบการรูปแบบอื่น ๆ หรือกิจกรรมที่มีการเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์ อาทิ การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในโรงเรียนสอนพิเศษ หรือการเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์ในรถบริการสาธารณะ เป็นต้น

2) ศึกษากลุ่มตัวอย่างเจ้าของผลงานลิขสิทธิ์ โดยเน้นในประเด็นการปกป้องคุ้มครองผลงานในการถูกนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยไม่ได้รับอนุญาต

3) เจาะลึกลงในประเด็นปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ หรืองานอันมีลิขสิทธิ์อื่น ๆ อาทิ ปัญหาจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น

4) เจาะลึกลงในประเด็นการละเมิดลิขสิทธิ์ กับความเหมาะสมของโทษทางอาญา

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

- American Society of Composers Authors and Publishers. (N.d.). ALL ABOUT ASCAP. Retrieved 24 December 2017, from <https://www.ascap.com/about/legislation/advocacy-resources/all-about-ascap>
- Japanese Society for Rights of Authors Composers and Publishers. (2012). Tariffs for use of musical works. Retrieved 14 October 2017, from <http://www.jasrac.or.jp/ejhp/about/provisions.html>
- Samadi, F. (2016). Opportunity knocks in SEA music streaming: McKinsey. Retrieved 8 February 2017, from <http://www.campaignasia.com/article/opportunity-knocks-in-sea-music-streaming-mckinsey/431525>
- Srivastava, R. (2015). Musical environment and its effect on restaurant patrons' behaviour in emerging market. *International Journal of Indian Culture and Business Management*, 11(4), 517-537.
- Ting, Y. (2015). The Research on the Impact of Background Music on Appetite of Customers in Restaurant. *The Open Cybernetics & Systemics Journal*, 9(1).
- Wilson, S. (2003). The effect of music on perceived atmosphere and purchase intentions in a restaurant. *Psychology of music*, 31(1), 93-112.

ภาษาไทย

- เสกสันต์ เครือคำ. (2558). อาชญากรรม อาชญาวิทยา และงานยุติธรรมทางอาญา (1 ed.). นครปฐม: สำนักพิมพ์เพชรเกษมการพิมพ์.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2549). คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์ (4 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2559). ลักษณะของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (10 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- ไซยันต์ ไชยพร. (2557). จอน เอลสเตอร์ (Jon Elster) กับทฤษฎีการเลือกอย่างเป็นเหตุเป็นผล (*Rational Choice Theory*) (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ WAY of BOOK.
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2559a). กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของต่างประเทศ. Retrieved 1 ธันวาคม 2560, from <http://www.ipthailand.go.th/th/ทรัพย์สินทางปัญญาไทย/ทรัพย์สินทางปัญญาต่างประเทศ/กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของต่างประเทศ.html>
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2559b). สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา. Retrieved 30 มิถุนายน 2560, from <http://dip.emworkgroup.co.th/th/protect-005>
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2560). สหรัฐฯ ประกาศปรับสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทย ออกจากบัญชีประเทศที่ต้องจับตามองพิเศษ. Retrieved 10 มกราคม 2561, from

- <http://ipthailand.go.th/th/dip-news/item/สหรัฐฯ-ประกาศปรับสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทย-ออกจากบัญชีประเทศที่ต้องจับตามองพิเศษ-pwl.html>
- กรรณิการ์ ชิตวงศ์. (2547). การละเมิดลิขสิทธิ์ในการเผยแพร่ต่อสาธารณะชน ศึกษากรณีกิจการคาราโอเกะในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- กิติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์. (2553). ทฤษฎีสังคมสงเคราะห์ร่วมสมัย (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จีเอ็มเอ็ม มิวสิค พับลิชชิง อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล. (ม.ป.ป.). คำลิขสิทธิ์. Retrieved 20 กุมภาพันธ์ 2560, from <http://www.gmm-mpi.com/rate.php>
- ชนิสรา ร้อยเที่ยง. (2549). มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีลิขสิทธิ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชัตติยาพร คำแสน. (2556). ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ในร้านคาราโอเกะขนาดเล็กศึกษากรณีเมื่อมีการจับกุมแล้วไม่มีการดำเนินคดี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเกริก.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2556). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ (6 ed.). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ณัฐรัฐอัถณ์ ปาวสานต์. (2550). ปัญหาการอนุญาตให้ใช้สิทธิในงานดนตรีกรรม: ศึกษากรณีการจัดเก็บค่าตอบแทนซ้ำซ้อนจากผู้ใช้งานลิขสิทธิ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธานินทร์ กล้วยวิเชียร และวิชา มหาคุณ. (2548). การตีความกฎหมาย (5 ed.). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- นันทวัฒน์ ลิ้มโปดม. (2549). ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์โดยเน้นศึกษางานดนตรีกรรมและสิ่งบันเทิงเสียง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปกป้อง ศรีสนิท. (2559). กฎหมายอาญาชั้นสูง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ปกรณณ์ มณีปกรณณ์. (2553). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา (2 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ เอ็ม. ที. เพรส.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2558a). ลิขสิทธิ์เพลง พื้นที่สีเทาของการคอร์รัปชัน. Retrieved 19 กุมภาพันธ์ 2560, from <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=958000070627>
- ผู้จัดการออนไลน์. (2558b). สะพัด “แกรมมี่” ปีร้านอาหาร-ร้านค้า จ่ายลิขสิทธิ์เปิดเอ็มวีจากยูทิวบ์ - หยิบคำพิพากษาดอกกล้วยฟองมาแล้ว. Retrieved 7 กุมภาพันธ์ 2560, from <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=958000031908>
- พรชัย ชันดี กฤษณพงศ์ พุตระกุล และ จอมเดช ตรีเมฆ. (2558). ทฤษฎีอาชญาวิทยา: หลักการ งานวิจัยและนโยบายประยุกต์ (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เจริญการพิมพ์.
- พิศวาท สุขนครพันธ์. (2552). ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ไทย (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- สมภพ นันทโกวัฒน์. (2552). ปัญหาและระบบการจัดเก็บลิขสิทธิ์งานเพลงคาราโอเกะที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2558). พระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด. Retrieved 7 กุมภาพันธ์ 2560, from [http://www.krisdika.go.th/wps/portal/general/!ut/p/c4/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3g_A2czQ0cTQ89ApyAnA0_EIOAQGdXA4MAM_2CbEdFAHco68Y!/?](http://www.krisdika.go.th/wps/portal/general/!ut/p/c4/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3g_A2czQ0cTQ89ApyAnA0_EIOAQGdXA4MAM_2CbEdFAHco68Y!/)

- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). การสื่อสารกับสังคม (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนงค์นาถ ยิ้มสวัสดิ์. (2559). ร้านกาแฟเปิดเพลงจากยูทูบ โดนจับลิขสิทธิ์ แกรมมีซี้ละเมิดจริง. Retrieved 7 กุมภาพันธ์ 2560, from <http://news.voicetv.co.th/thailand/382965.html>
- อัมณฑ พูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล. (2555). อาชญากรรมและอาชญาวิทยา (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนาจ เนตยสุภา และชาญชัย อารีวิทยาเลิศ. (2558). คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์ (2 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- อุทัย อาทิวา. (2558). ทฤษฎีอาชญาวิทยากับกระบวนการยุติธรรม (2 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วี. เจ. พรินติ้ง.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟ (ผู้ประกอบการ)

คำชี้แจง : แบบทดสอบฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย 1. ข้อมูลทั่วไป 2. ความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟ โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ และกรอกข้อความตามความเป็นจริง การให้ข้อมูลเป็นสิทธิของผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

ชื่อสถานประกอบการ _____ พื้นที่ _____

รายได้ (ต่อเดือน) _____ ระยะเวลาประกอบกิจการ _____

อายุ (ผู้ประกอบการ) _____ ระดับการศึกษา (ผู้ประกอบการ) _____

วันที่เก็บข้อมูล _____

ตอนที่ 2: ความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟ

โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้และใส่เครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1	ลิขสิทธิ์เพลงจะได้รับการคุ้มครองเมื่อมีการจดลิขสิทธิ์		
2	ลิขสิทธิ์เพลงมีระยะเวลาการคุ้มครองที่จำกัด		
3	ลิขสิทธิ์เพลงจะมีผู้สร้างสรรค์ได้เพียงคนเดียวเท่านั้น		
4	ในคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์สามารถยอมความกันได้		
5	การละเมิดลิขสิทธิ์มีโทษทางอาญา		
6	การเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์		
7	การเปิดเพลงในที่พำนักอาศัยโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์		
8	การเปิดเพลงจากแผ่นซีดีถูกลิขสิทธิ์ ระบบอินเทอร์เน็ต และระบบสตรีมมิ่งในร้านอาหาร-ร้านกาแฟโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์		
9	การเปิดเพลงออกสู่สาธารณชนตามความเหมาะสม โดยไม่มีการแสวงหากำไรเชิงพาณิชย์ ไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์		
10	ร้านอาหาร-ร้านกาแฟที่ไม่มีบริการคาราโอเกะ หรือเล่นดนตรีสด สามารถเปิดเพลงได้ปกติโดยไม่ต้องขออนุญาต		
11	เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินคดีกับร้านได้ โดยที่ไม่ต้องมีผู้เสียหายร้องทุกข์		
12	เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถให้ผู้รับมอบอำนาจในการตรวจลิขสิทธิ์ ดำเนินการแทนได้		
13	ผู้รับมอบอำนาจต้องเป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นมาเพื่อดูแลลิขสิทธิ์เท่านั้น		
14	ในการออกตรวจร้านอาหาร-ร้านกาแฟ จำเป็นต้องมีผู้เสียหายหรือผู้รับมอบอำนาจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจไปด้วยเสมอ		
15	ในการออกตรวจร้านอาหาร-ร้านกาแฟ ผู้รับมอบอำนาจไม่จำเป็นต้องแสดงหลักฐานการรับมอบอำนาจจากเจ้าของลิขสิทธิ์		

แบบสัมภาษณ์การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟ (ผู้ประกอบการ)

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “มาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร” การให้ข้อมูลเป็นสิทธิของผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

1. ท่านเปิดกิจการร้านอาหาร-ร้านกาแฟมานานเท่าใด
2. ท่านคิดว่าการเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟมีอิทธิพลต่อการใช้บริการของลูกค้าหรือไม่อย่างไร
3. ท่านเคยพบเห็น หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับลิขสิทธิ์เพลงหรือไม่ อย่างไร
4. ท่านมีทัศนคติ หรือความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์
5. ท่านคิดว่านโยบายการปราบปราม และการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟเป็นอย่างไร (นโยบาย, กฎหมาย, การบังคับใช้, โทษ)
6. ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่ทำให้ปัญหาเกี่ยวกับการเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟคงอยู่
7. ท่านคิดว่าควรมีมาตรการที่จะช่วยลดปัญหาการเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟอย่างไร (นโยบาย, กฎหมาย, การบังคับใช้, โทษ)
8. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

แบบสัมภาษณ์การเผยแพร่เพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟ (เจ้าหน้าที่)

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “มาตรการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานเพลงลิขสิทธิ์ในร้านอาหาร-ร้านกาแฟในกรุงเทพมหานคร” การให้ข้อมูลเป็นสิทธิของผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

1. ท่านทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจมานานเท่าใด
2. ท่านมีประสบการณ์เกี่ยวกับคดีลิขสิทธิ์เพลงอย่างไร
3. ปัญหาในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟมีอะไรบ้าง
4. ท่านมีทัศนคติ หรือความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์
5. ท่านคิดว่าคดีลิขสิทธิ์เพลงมีความแตกต่างจากคดีอื่นหรือไม่ อย่างไร
6. ท่านคิดว่านโยบายการปราบปราม การบังคับใช้กฎหมาย และการบังคับโทษเกี่ยวกับการเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟเป็นอย่างไร (นโยบาย, กฎหมาย, การบังคับใช้, โทษ)
7. ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่ทำให้ปัญหาเกี่ยวกับการเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟคงอยู่
8. ท่านคิดว่าควรมีมาตรการที่จะช่วยลดปัญหาการเปิดเพลงในร้านอาหาร-ร้านกาแฟอย่างไร (นโยบาย, กฎหมาย, การบังคับใช้, โทษ)
9. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายชัยวัฒน์ ภมรเวชวรรณ เกิดเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2535 จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขา บริหารงานยุติธรรมและความปลอดภัย ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY